



Prof. dr. Muharem Avdispahić
Prof. dr. Muharem Avdispahić
26. 11. 2015.

- SENAT -

Broj: 02-01/1531
Sarajevo, 26. 11. 2015. godine

Na osnovu člana 56. f. i člana 121. Statuta Univerziteta u Sarajevu Senat je, na 38. sjednici održanoj 26. 11. 2015. godine, d o n i o slijedeću

ODLUKU

I

Daje se *saglasnost* na Elaborat o uvođenju studijskog programa „Specijalne pedagogije“ na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu.

II

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

REKTOR

Prof. dr. Muharem Avdispahić, dr./h. c.

Dostavljeno:

- Filozofskom fakultetu
- Službi za nastavu
- u dokumentaciju Senata
- Arhivi

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
Vijeće Fakulteta
Broj: 02-01/605
Sarajevo, 11. 11. 2015. godine.

Na osnovu člana 42. i 124. Zakona o visokom obrazovanju—prečišćeni tekst ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 42/13.), člana 92. Statuta Univerziteta u Sarajevu i člana 262. Pravila Filozofskog fakulteta u Sarajevu (Prečišćeni tekst), Vijeće Fakulteta na 15. redovnoj sjednici održanoj 11. 11. 2015. godine, *donijelo je*

ODLUKU

I

Usvaja se **ELABORAT SA NASTAVNIM PLANOM I PROGRAMOM O UVOĐENJU STUDIJSKOG PROGRAMA SPECIJALNE PEDAGOGIJE** na Odsjeku za pedagogiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu.

II

ELABORAT SA NASTAVNIM PLANOM I PROGRAMOM iz stava I. ove odluke sastavni je dio ove odluke.


III

Razvrstavanje predmeta iz oblasti *Specijalne pedagogije* izvršit će se u skladu sa Frascati priručnikom nakon što Univerzitet u Sarajevu sačini listu predmeta/oblasti u skladu sa Frascati priručnikom.

IV

Odluka se dostavlja Senatu Univerziteta u Sarajevu na davanje saglasnosti, nakon čega će se dostaviti Ministarstvu za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo na dalju proceduru u skladu sa Zakonom.

DEKAN FAKULTETA


Prof. dr. Salih Fočo

DOSTAVITI:

1. Senatu Univerziteta u Sarajevu
2. Odsjku za pedagogiju
3. Uz zapisnik
- ④ Arhiva

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU - SPECIJALNA PEDAGOGIJA

**PRIJEDLOG STUDIJSKOG PROGRAMA
SPECIJALNE PEDAGOGIJE**

Sarajevo, novembar 2015. godine

U skladu sa članom 42. i 124. Zakona o visokom obrazovanju - prečišćeni tekst „Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 42/13., omogućeno je osnivanje novih studijskih programa u okviru visokoškolskih ustanova. Polazeći od ukazane potrebe Vijeće Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, na svojoj sjednici održanoj 09.07.2015. godine, podržalo je inicijativu da se pokrene procedura za uvođenje studijskog programa specijalne pedagogije u okviru Odsjeka za pedagogiju. Ova inicijativa prethodno je podržana i od strane resornog ministarstva Kantona Sarajevo. Osnivanjem studijskog programa specijalne pedagogije dodatno bi se obogatile postojeće naučne discipline na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, ali bi se odgovorilo i na potrebe prakse za stručnim kadrom koji svojim kompetencijama može podržati i omogućiti kvalitetnu provedbu inkluzivnog obrazovanja.

I. UVOD

Studij pedagogije realizira se na Filozofskom fakultetu u Sarajevu od 1963. godine. Odsjek za pedagogiju organiziran je kao odsjek sa katedrama: Katedra za opću pedagogiju, Katedra za predškolsku i obiteljsku pedagogiju, Katedra za školsku pedagogiju, Katedra za specijalnu pedagogiju, Katedra za andragogiju, Katedra za pedagoško obrazovanje i Katedra za permanentno obrazovanje

U okviru Odsjeka za pedagogiju razvija se naučno-istraživački, nastavni i obrazovni rad u oblasti: Opće pedagogije, Predškolske, Školske, Obiteljske, Specijalne, Komparativne, te Povijest pedagogije; zatim Didaktike, Metodike, Andragogije, Sociologije odgoja, te posebno Metodologije pedagoških istraživanja, Statistike i Informatika u pedagogiji. Uz veliki broj pedagoških disciplina na Odsjeku za pedagogiju izučavaju se i odgovarajuće psihološke discipline. Uz osnovni studij, odvija se i obavezni nastavni proces iz predmeta: Savremeni jezik (Bosanski, hrvatski, srpski jezik) FIL BHS101, FIL BHS102 Savremeni jezik (Strani jezik):

- Engleski jezik FIL ANG 103, FIL ANG 104
- Njemački jezik FIL GER 103, FIL GER 104
- Francuski jezik FIL ROM 103, FIL ROM 104
- Ruski jezik FIL SLA 103, FIL SLA 104

te predmeta koje Senat Univerziteta u Sarajevu i Nastavno-naučno vijeće Filozofskog fakulteta u Sarajevu utvrde kao zajedničke ili opće predmete.

Na Odsjeku za pedagogiju trenutno je organiziran studij po slijedećim studijskim grupama: studij pedagogije kao jednopredmetni studij, studij pedagogije kombiniran sa nekim drugim studijskim usmjerenjima na Filozofskom fakultetu u Sarajevu (dvopredmetni studij, npr. pedagogija i historija umjetnosti, arheologija, književnost ili historija).

Studijski program specijalne pedagogije će se realizirati u okviru Odsjeka za pedagogiju, kao jednopredmetni studij, kroz dva ciklusa. Prvi ciklus studijskog programa će imati osnovu u predmetima Pedagogije, a drugi ciklus će biti više specijaliziran.

2. POTREBE OSNIVANJA STUDIJSKOG PROGRAMA SPECIJALNE PEDAGOGIJE

Reforma obrazovanja u BiH temelji se na dokumentu „Poruka građanima Bosne i Hercegovine – Reforma obrazovanja“ koji su potpisali svi ministri obrazovanja u Bosni i Hercegovini, na sastanku Vijeća za provođenje mira u Briselu, u novembru 2002. godine. U njemu su definirani ciljevi reforme obrazovanja u formi pet obećanja i aktivnosti koje treba provesti do 2010. godine. Potpisivanje ovog dokumenta dalo je podsticaj procesu reforme na svim nivoima obrazovnog sistema. Nakon potpisivanja ovog dokumenta uslijedilo je donošenje okvirnih zakona na nivou države, koji su poslužili za kreiranje zakona na entitetskom/kantonalmom nivou i mnogih drugih aktivnosti. Upravo prvopotpisanim dokumentom u oblasti obrazovanja od strane relevantnih ministara iz cijele države, Bosna i Hercegovina se opredjelila za kvalitetno obrazovanje i inkluzivni pristup.

U najširem kontekstu inkluzija je fenomen društva, pa tek onda odgojno-obrazovne ustanove. U odgojno-obrazovnom području djelovanja, inkluzija u obrazovanja je pedagoški stav i opredjeljenje da je neophodno mijenjati odgojno-obrazovnu ustanovu (vrtić, školu, fakultet) kako bi svako dijete (nadareni, talentirani, prosječni, sa teškoćama u razvoju) moglo da napreduje u skladu sa svojim mogućnostima.

U većini evropskim zemljama rasprava se više ne vodi oko pitanja „Da li je inkluzija potrebna ili ne?“ To pitanje je prevaziđeno, ali sljedeće na koje se traži odgovor je: „Kako primjeniti inkluziju?“ Sa ovim dolaze i mnoga druga pitanja: kako nastavnike obrazovati da bi inkluzija mogla da funkcioniše? Koje metode je potrebno primjeniti da bi djeca napredovala u nastavi? Kako obezbijediti potrebne uvjete u tom okruženju? Kako da se odvija nastavni proces za sve učenike, a da ne izgubimo na njegovom kvalitetu?... Inkluzivno obrazovanje je jedan od ključnih reformskih koraka, koje je zakonski određeno i osigurano kroz dokumente i u našoj zemlji. Ni u našoj zemlji se više ne možemo pitati da li je inkluzija potrebna ili ne. Mi smo na putu koji vodi ka istinskoj inkluziji i trebamo pronalaziti odgovore i rješenja na mnoga pitanja. Jedno od najvažnijih pitanja jeste kvalitetno obrazovanje realizatora odgojno-obrazovnog procesa. Nastavnik u tom procesu ima ključnu ulogu, ali nije realno očekivati da cjelokupni proces realizacije inkluzivnog obrazovanja provodi nastavnik samostalno, bez pomoći i podrške. Stoga, nastavnicima je potrebna i stručna podrška kroz specijalizante iz područja specijalne pedagogije. Imajući to u vidu, predlažemo pokretanje studijskog programa iz područja specijalne pedagogije.

Studijski program će omogućiti polaznicima da uspješno: razumiju globalnoevropski obrazovni kontekst kao najširi referentni okvir za afirmaciju inkluzivne paradigme; razumiju obrazovni i društveni kontekst koji sadrži pozitivne i negativne izazove za razvoj inkluzivnog koncepta; učestvuju u fazama kreiranja inkluzivne obrazovne politike izgrade vještine rješavanja praktičnih problema u vezi sa načinima aktivnog uključivanja djece/osoba s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama u obrazovni i životni kontekst; steknu opća i specifična stručna metodička znanja u domenu inkluzivnog obrazovanja (učestvovanje u pedagoškoj opservaciji, kreiranje individualnog i individualiziranog programa rada, realizacija individualnog i grupnog

rada s djecom s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama, primjena različitih strategija u odgojno-obrazovnom radu s djecom s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama u najširem kontekstu). Program će svojim sadržajima, relevantnim za aktuelni obrazovni kontekst, pružiti učesnicima dublje razumijevanje pojmova stigmatizacije, marginalizacije, isključenosti, posljedica ovih pojava i načina njihovog prevazilaženja; dublje razumijevanje i primjenu različitih pedagoško-psiholoških i didaktičko-metodičkih postupaka u procesu individualizacije nastavnog procesa, diferencijacije u skladu sa različitim potrebama i mogućnostima svih učesnika, razumijevanje značaja, uloge i punog učešća svih aktera u procesu afirmacije i provedbe inkluzivnog modela na nivou obrazovnog, ali i društvenog sistema.

Kada govorimo o obrazovanju stručnih saradnika prvenstveno mislimo na obrazovanje specijalnih pedagoga ili specijalista za rad, pomoć i podršku u odgoju i obrazovanju djece s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama. Praksa pokazuje da je nastavnicima za realizaciju inkluzivnog obrazovanja u najširem kontekstu neophodna stručna pomoć i podrška pri pedagoškoj opservaciji djece, individualizaciji nastavnog i vannastavnog procesa, te realizaciji istog. Osim toga, roditelji učenika traže nekog s kim se mogu dodatno savjetovati i podijeliti vlastita iskustva i saznanja o djetetu, dobiti potrebne informacije o socijalno-pravnoj zaštiti djece s posebnim potrebama, te time osjećati se da su partneri odgojno-obrazovne ustanove. Djeci u inkluzivnoj odgojno-obrazovnoj grupi često nedostaje usmjerenje kako da se ponašaju i djeluju u grupi vršnjaka. Odgojno-obrazovne ustanove i zajednica u cjelini trebaju podršku pri odgoju djece, te usmjeravanju i pomoći kada dijete pokazuje neprihvatljive oblike u ponašanju ili je žrtva zlostavljanja, a ne samo biti upoznat sa sankcijama i disciplinskim mjerama prilikom eventualnih prijestupa. Radi navedenog, ali i činjenice da sličan studijski program ne postoji na Univerzitetu u Sarajevu, potrebno je hitno pokretanje studijskog programa iz područja specijalne pedagogije pri Odsjeku za pedagogiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu.

3. PROSTORNI UVJETI

S obzirom da se studijski program Specijalne pedagogije realizira u okviru Odsjeka za pedagogiju, to znači da njegovo osnivanje podrazumijeva da bi se nastava izvodila u prostorima kojima Odsjek već raspolaže, ali s obzirom na brojnost studenata, za osnivanje studijskog programa nužan je dodatni prostor, najmanje jedna učionica na raspolaganje. Praktična nastava uključuje obaveznu studentsku praksu u institucijama relevantnim za područje studijskog programa, koja bi se odvijala u skladu sa važećim propisima. Filozofski fakultet već ima dobru saradnju sa većinom odgojno-obrazovnih institucija, međutim sa nekim od njih je potrebno potpisati sporazum o saradnji.

4. KADROVSKE I MATERIJALNE PRETPOSTAVKE

Predmeti koji su predviđeni studijskim programom Specijalne pedagogije bi bili u prvoj fazi povjereni nastavnicima i saradnicima koji su i inače angažirani na realizaciji nastavnih

planova i programa studija pedagogije.

Trenutno na odsjeku za pedagogiju rade dva redovna profesora, četiri vanredna profesora, pet viših asistenata i dva asistenta. Na Fakultetu su u radnom odnosu dvije profesorice, izabrane za oblast specijalne pedagogije, koji i sada realiziraju te i slične predmete na Odsjeku.

Za realizaciju novog studijskog programa na Odsjeku za pedagogiju, potrebno je otvoriti nova radna mjesta za:

- tri nastavnika sa punim radnim vremenom;
- sedam stručnjaka iz prakse, angažovanih do polovine radnog vremena i
- četiri asistenata sa punim radnim vremenom.

Angažiranje nastavnika i saradnika odvijat će se po sljedećoj dinamici:

I CIKLUS

1. Za akademsku 2016/17. godinu (I godina studija):
- 1 asistent sa punim radnim vremenom.
2. Za akademsku 2017/18. godinu (II godina studija):
- 1 asistent sa punim radnim vremenom.
3. Za akademsku 2018/19. godinu (III godina studija):
- 1 nastavnik sa punim radnim vremenom.

II CIKLUS

4. Za akademsku 2019/20. godinu (I godina studija):
- 1 nastavnik sa punim radnim vremenom.
- 1 asistent sa punim radnim vremenom.

- 2 stručnjaka iz prakse na pola radnog vremena,
5. Za akademsku 2020/21. godinu (II godina studija):
- 1 nastavnik sa punim radnim vremenom,
- 1 asistent sa punim radnim vremenom,
- 7 stručnjaka iz prakse na pola radnog vremena.

Za realizaciju programa potrebno je obezbjediti sljedeću opremu:

1. Do otvaranja studija:
- projektor i smart board, cca 3.000 KM,
- literatura, cca 3.000 KM,

- 2 laptopa, cca 3. 000 KM,
- video-top, cca 4. 000 KM.

2. Do početka školske 2016/2017. obezbjediti učionicu za realizaciju nastave.

NAZIV STUDIJA: *Studijski program specijalne pedagogije*

Nositelj studija: Odsjek za pedagogiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu

Trajanje studija: 3 + 2 godine, dodiplomski i diplomski studij

I ciklus: Bachelor pedagogije (Specijalna pedagogija)

II ciklus: Master pedagogije (Specijalna pedagogija)

Uvjeti upisa: Za prvi ciklus studija - opći uspjeh u srednjem školovanju, uvjeti koje propisuje Univerzitet i posebni, koje propisuje Odsjek za pedagogiju. Kandidati stiču pravo upisa ako bodovima osvojenim u školi zauzmu mjesto do visine upisne kvote. Optimalan broj upisanih u prvu godinu studijskog programa je 15 studenata.

Drugi ciklus studija mogu upisati svršeni studenti I ciklusa studija Odsjeka za pedagogiju, Odsjeka za psihologiju, nastavničkih odsjeka/usmjerenja, te zdravstvenih studija.

Opći ciljevi studijskog programa specijalne pedagogije

Svršeni studenti obavljaju poslove i zadatke koji su u vezi naučnog i teorijskog istraživanja prakse, te primjena naučnih i teorijskih saznanja, rezultata i istina u praksi. Cilj programa jeste da omogući svršanim studentima da: 1) razumiju evropski obrazovni kontekst kao referentni okvir za afirmaciju inkluzivnog pristupa; 2) razumiju obrazovni i društveni kontekst koji sadrži pozitivne i negativne izazove za razvoj inkluzivnog koncepta, 3) učestvuju u fazama kreiranja inkluzivne obrazovne kulture, politike i prakse, zahvaljujući senzibilnijem identificiranju problema, prepoznavanju pozitivnih aspekata, odnosno pretpostavki za razvoj inkluzivnog modela, 4) izgrade vještine rješavanja praktičnih problema u vezi sa aktivnim uključivanjem djece/osoba sa posebnim obrazovnim potrebama u obrazovni i životni kontekst, i 5) steknu opća i specifična stručna metodička znanja u domenu inkluzivnog obrazovanja (konceptijske pretpostavke inkluzivnog obrazovnog modela, učestvovanje u pedagoškoj opservaciji, kreiranje individualnog i individualiziranog programa rada, metodički pristup u radu s djecom s posebnim potrebama u najširem kontekstu). Program će svojim sadržajima, relevantnim za aktuelni obrazovni kontekst, pružiti učesnicima dublje razumijevanje pojmova segregacija i diskriminacija, posljedica ovih pojava i načina njihovog prevazilaženja; dublje razumijevanje i primjenu različitih pedagoško-psiholoških i didaktičko-metodičkih postupaka u procesu individualizacije nastavnog procesa, diferencijacije u skladu sa različitim potrebama i mogućnostima svih učesnika, razumijevanje značaja, individualnog rada s djecom, uloge i punog učešća svih aktera u procesu afirmacije i

provedbe inkluzivnog modela na nivou obrazovnog, ali i društvenog sistema.

Osnovne kompetencije nakon završenog studijskog programa specijalne pedagogije:

1. Vještine kreiranja inkluzivne kulture, politike i prakse.
2. Vještine senzibiliziranja javnosti za djecu s posebnim potrebama i inkluzivno obrazovanje.
3. Vještine realizacije pedagoške opservacije.
4. Razvijeni pozitivni stavovi o inkluzivnom obrazovanju.
5. Vještine kreiranja prilagođavanja programa.
6. Vještine organiziranja i realiziranja nastavnog procesa.
7. Uvjerenje da svako dijete može učiti.
8. Znati organizirati vršnjačku podršku u odjeljenju.
9. Vještine savjetovanja nastavnika, roditelja i učenika.
10. Umijeće istraživanja odgojno-obrazovne prakse.
11. Primjenjuje različite strategije u odgojno-obrazovnom radu s učenicima s posebnim potrebama.
12. Evaluira i unapređuje inkluzivnu praksu, politiku i kulturu.
13. Primjenjuje strategije razvoja kreativnosti kod učenika.
14. Zna organizirati individualni rad s učenicima.
15. Zna organizirati grupni odgojno-obrazovni rad s učenicima.
16. Može uputiti roditelje u odgojno-obrazovni rad s djecom kod kuće.
17. Identificirati teorijske racionalne pristupe proučavanja kreativnosti.
18. Kompetentno istraživati i birati modele kreativnosti i njihove aplikabilne vrijednosti.
19. Moći kreirati instrumentarij za procjenu kreativnosti.
20. Kreirati poticajno nastavno okruženje za poticanje kreativnosti.

PRVI CIKLUS STUDIJA

Dodiplomski studij specijalne pedagogije u trajanju od šest semestara, odnosno tri godine, pruža studentu mogućnost da ovlada osnovnim teorijskim znanjima iz oblasti specijalne pedagogije, s posebnim naglaskom da stečena znanja primjeni u praksi. Student će biti osposobljen da samostalno i kritički valorizira savremene fenomene inkluzivnog procesa, te dublje razumije i primjenjuje pedagoško-psihološke i didaktičko-metodičke postupaka u nastavnom procesu inkluzivnog odjeljenja. Prvi ciklus nosi 180 ECTS bodova.

Završetkom prvog ciklusa studija u trajanju od tri godine dobiva se zvanje *baccalaureat pedagogije (specijalna pedagogija)*.

DREGI CIKLUS

Diplomski studij u trajanju od dvije godine, odnosno četiri semestra, omogućava studentu da znanja stečena u toku dodiplomskog studija proširi, da učestvuje u fazama kreiranja inkluzivne odgojno-obrazovne prakse, primjeni različite odgojno-obrazovne strategije u inkluzivnim odjeljenjima, te rješava praktične izazove u radu sa djecom s posebnim potrebama. U drugog godini drugog ciklusa, u ljetnom semestru, student bira dva od pet ponuđenih predmeta. Pedagogijska istraživanja – Naučno istraživački rad 2 je obavezan za sve studente. Studenti će imati potreban broj sati prakse u svakom semestru u tzv. redovnim i specijalnim odgojno-obrazovnim ustanovama. Posebno je značajno da studenti u toku druge godine drugog ciklusa imaju dovoljan broj sati prakse u relevantnim odgojno-obrazovnim ustanovama koji ih osposobljava za rad u praksi nakon završenog studija.

Drugi ciklus nosi 120 ECTS bodova. Po završetku drugog ciklusa student će biti osposobljen za samostalan stručni i naučnoistraživački rad u različitim ustanovama u okviru opsega poslova i zanimanja koji se odnose na oblast specijalne pedagogije.

Po završetku drugog ciklusa studija student stiče stručno zvanje *magistra pedagogije-specijalna pedagogija*.

OPIS PROGRAMA

Nastavni plan i program sastoji se od obaveznih i izbornih predmeta. Studenti Odsjeka za pedagogiju, opći smjer i studijskog programa specijalne pedagogije, zajednički će pohađati i polagati ispite iz osnovnih pedagoških disciplina i općeobrazovnih predmeta čiji su programi zajednički s drugim odsjecima. Studenti studijskog programa specijalne pedagogije će zasebno slušaju predmete iz oblasti specijalne pedagogije.

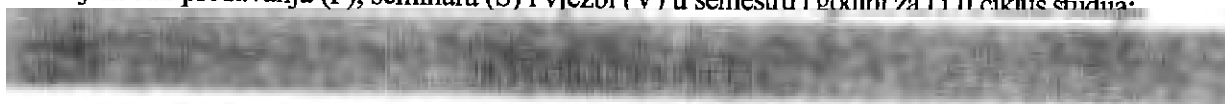
Na listi *izbornih predmeta* sa matičnog studija se nalaze predmeti koji proširuju osnovnu oblast izučavanja dopunskim sadržajima na posebno zanimljiv i pristupačan način. Ove predmete student bira uz konsultaciju sa predmetnim nastavnikom prema svojim interesovanjima. Izborni predmeti, koje student upiše, postaju za njega obavezni predmeti. Izborni predmet se u za to predviđenom roku prijavljuju u Studentsku službu Fakulteta. Izborni predmeti su iz oblasti pedagogije, ali student ima mogućnost biranja izbornih predmeta sa vanjske liste Fakulteta, ukoliko je tako predviđeno nastavnim planom i programom, čime se otvara prostor za šire interdisciplinarno izučavanje u oblasti društvenih i humanističkih nauka.

Prilikom upisa na studijski program specijalne pedagogije u okviru Odsjeka za pedagogiju student prihvata obavezu da pohađa nastavu i izvršava *sve* studijske obaveze predviđene u važećem nastavnom planu i programu. To znači da će pohađati propisani broj predmeta po svakom semestru, odnosno da će, uz konsultaciju sa predmetnim nastavnicima i saradnicima profilirati svoja akademska i stručna interesovanja kroz opće, obavezne i izborne

predmete, te ostale studijske obaveze.

Nastavnici i saradnici Odsjeka za pedagogiju će na uvodnim satima studijske organizacije upoznati studente prve godine studija sa pravilima studiranja, nastavnim planom i programom, načinom izvođenja nastavnog procesa, predviđenim opterećenjima studenata tokom ukupnog opterećenja po sedmici nastave, odnosno ukupnim obavezama u toku semestra, akademske godine i cijelog studija, a posebno o studentskim pravima i obavezama za vrijeme studiranja u skladu sa Pravilima studiranja za I i II ciklus studija.

Popis obaveznih stručnih i općeobrazovnih predmeta studija Odsjeka za pedagogiju po godinama i sa brojem sati predavanja (P), seminara (S) i vježbi (V) u semestru i godini za I i II ciklus studija:



PRVI SEMESTAR

Uvod u pedagogiju

Osnovi obiteljske pedagogije

Osnovi predškolske pedagogije

Specijalna pedagogija 1

Opća psihologija 1

Filozofija

Bosanski, hrvatski, srpski jezik 1

Strani jezik 1

DRUGI SEMESTAR

Intraobiteljska dinamika

Pedagogija razvoja djeteta

Informatika u pedagogiji

Specijalna pedagogija 2

Opća psihologija 2

Bosanski, hrvatski, srpski jezik 2

Strani jezik 2

TREĆI SEMESTAR

Specijalna pedagogija 3

Opća povijest pedagogije i školstva

Pedagoška psihologija 1

Pedagoška statistika 1

Uvod u pedagoška istraživanja

Razvojna psihologija 1

ČETVRTI SEMESTAR

Specijalna pedagogija 4
Povijest pedagogije i školstva BiH
Pedagoška psihologija 2
Pedagoška statistika 2
Metodologija istraživanja odgoja i obrazovanja
Razvojna psihologija 2
Socijalna pedagogija

PETI SEMESTAR

Didaktika
Osnove komparativne pedagogije
Školska pedagogija 1
Specijalna pedagogija 5
Osnove andragogije
Metodika odgojnog rada
Izborni predmet sa unutarnje liste

ŠESTI SEMESTAR

Didaktika 2
Komparativna istraživanja u pedagogiji
Školska pedagogija 2
Specijalna pedagogija 6
Obrazovanje odraslih
Savjetodavni odgojni rad

DRUGI CIKLUS STUDIJA

PRVI SEMESTAR

Metodika nastavnog rada
Osnove specijalne pedagogije
Profesionalna orijentacija
Medicinska pedagogija
Pedagoška psihologija 3

DRUGI SEMESTAR

Metodika vannastavnog rada
Pedagoška opservacija i intervencija
Savjetodavni rad sa roditeljima djece s posebnim potrebama
Primjena asistivnih tehnologija u odgojno-obrazovnom procesu
Zapošljavanje osoba sa invaliditetom
Pedagoška psihologija 4
Izborni predmet sa fakultetske (vanjske) liste

TREĆI SEMESTAR

Pedagojska istraživanja – Naučno istraživački rad 1
Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom sa socio-emocionalnim i neprihvatljivim oblicima ponašanja 1
Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom sa senzornim i tjelesnim teškoćama 1
Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom s govornim teškoćama i specifičnim teškoćama u učenju 1
Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom sa intelektualnim teškoćama i djecom u autističnom spektru 1
Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom koja su nadarena i talentirana 1

ČETVRTI SEMESTAR

Pedagojska istraživanja – Naučno istraživački rad 2
Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom sa socio-emocionalnim i neprihvatljivim oblicima ponašanja 2
Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom sa senzornim i tjelesnim teškoćama 2
Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom s govornim teškoćama i specifičnim teškoćama u učenju 2
Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom sa intelektualnim teškoćama i djecom u autističnom spektru 2
Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom koja su nadarena i talentirana 2

PROVJERA ZNANJA STUDENATA

Tokom semestra se kontinuirano prati rad studenata kroz različite oblike provjere znanja u vidu pismeni testova, usmenih ispita, eseja, kolokvija, prezentacija, portfolija ili drugih vidova ispitivanja najmanje dva puta u semestru. Studenti su dužni pristupiti svim provjerama znanja predviđenim u okviru svakog nastavnog predmeta pojedinačno. Prva provjera znanja se, u pravilu, obavlja u osmoj sedmici, a druga nakon završene nastave u semestru.

NASTAVNI PLAN I PROGRAM

PRVI (I) CIKLUS STUDIJA

1. semestar

R.B	DRUŠTVENE NAUKE	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS
1.	Odgojne znanosti/Opća pedagogija	Uvod u pedagogiju	FIL PED 113	2	0	2	5
2.	Odgojne znanosti/Posebne pedagogije	Osnovi obiteljske pedagogije	FIL PED 116	2	0	2	5
3.	Odgojne znanosti/Posebne pedagogije	Osnovi predškolske pedagogije	FIL PED 121	2	0	2	5
4.	Odgojne znanosti/Specijalne odgojne znanosti	Specijalna pedagogija 1 ¹	FIL PED 104	1	0	1	3
5.	Psihologija	Opća psihologija 1	FIL PSI 131	1	1	1	4
6.	HUMANISTIČKE NAUKE, Filozofija, Opća Filozofija	Filozofija (Opći predmet)	FIL FIL 100	2	0	0	2
7.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA); BOSNISTIKA, KRATISTIKA, SRBSTIKA	Bosanski, hrvatski, srpski jezik 1 (Opći predmet)	FIL BHS 101	1	0	1	3
8.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA)	Strani jezik 1 (Opći predmet)		1	0	1	3
Ukupno:							30
				23			

2. semestar

R.B	DRUŠTVENE NAUKE	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS
2.	Odgojne znanosti/Posebne pedagogije	Intraobiteljska dinamika	FIL PED 117	2	0	2	5
3.	Odgojne znanosti/Posebne pedagogije	Pedagogija razvoja djeteta	FIL PED 122	2	0	2	5
4.	Interdisciplinarno područje	Informatika u pedagogiji	FIL PED 127	2	0	2	5
5.	Odgojne znanosti/Specijalne odgojne znanosti	Specijalna pedagogija 2 ²	FIL PED 105	1	1	2	5
6.	Psihologija	Opća psihologija 2	FIL PSI 132	1	1	1	4
7.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI	Bosanski, hrvatski, srpski jezik 2 (Opći predmet)	FIL BHS 102	1	0	1	3

¹Osnove specijalne pedagogije

²Razvijanje inkluzivne kulture, politike i prakse.

	(FILOLOGIJA); BOSNISTIKA, KRATISTIKA, SRBSTIKA						
8.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA)	Strani jezik 2 (Opći predmet)		1	0	1	3
Ukupno:				23			30

3. semestar

R.B	DRUŠTVENE NAUKE	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS
1.		Specijalna pedagogija ³ 3 ⁴	FIL PED 204	2	0	2	5
2.	Odgojne znanosti/Povijest pedagogije	Opća povijest pedagogije i školstva	FIL PED 216	2	0	2	5
3.	Psihologija	Pedagoška psihologija 1	FIL PED 221	2	1	1	5
4.	Odgojne znanosti/ Istraživanje odgoja	Pedagoška statistika 1	FIL PED 226	2	0	2	5
5.	Odgojne znanosti/ Istraživanje odgoja	Uvod u pedagojska istraživanja	FIL PED 1231	2	0	2	5
6.	Psihologija/ Razvojna psihologija	Razvojna psihologija 1	FIL PSI 236	2	0	2	5
Ukupno:				24			30

4. semestar

R.B	DRUŠTVENE NAUKE	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS
1.		Specijalna pedagogija 4 ⁵	FIL PED 205	1	0	1	3
2.	Odgojne znanosti/Povijest pedagogije	Povijest pedagogije i školstva BiH	FIL PED 217	2	0	1	4
3.	Psihologija	Pedagoška psihologija 2	FIL PED 222	2	1	1	5
4.	Odgojne znanosti/ Istraživanje odgoja	Pedagoška statistika 2	FIL PED 227	2	0	2	5
5.	Odgojne znanosti/ Istraživanje odgoja	Metodologija istraživanja odgoja i obrazovanja	FIL PED 232	2	0	2	5
6.	Psihologija/ Razvojna psihologija	Razvojna psihologija 2	FIL PSI 237	2	0	1	3

³ Nastavni predmeti će biti razvrstani nakon usvajanja studijskog programa.

⁴ Djeca s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama.

⁵ Upravljanje inkluzivnim odjeljenjem: pedagoška opservacija, individualizacija i individualni program rada.

7.	Odgojne znanosti/ Opća pedagogija	Socijalna pedagogija	FIL PED 212	2	0	2	5
Ukupno:				24		30	

5. semestar

R.B	DRUŠTVENE NAUKE	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS
1.	Odgojne znanosti/Didaktika	Didaktika	FIL PED 311	2	0	2	5
2.	Odgojne znanosti/Komparativna pedagogija	Osnove komparativne pedagogije	FIL PED 321	2	0	1	3
3.	Odgojne znanosti/Posebne pedagogije	Školska pedagogija 1	FIL PED 326	2	0	1	4
4.		Specijalna pedagogija 5 ⁶	FIL PED 304	2	2	2	7
5.	Odgojne znanosti/Andragogija	Osnove andragogije	FIL PED 336	2	0	1	3
6.	Odgojne znanosti/Posebne pedagogije	Metodika odgojnog rada	FIL PED 341	1	0	2	5
7.	Odgojne znanosti	Izborni predmet sa unutarnje liste	FIL PED 346	2	0	0	3
Ukupno:				24		30	

6. semestar

R.B	DRUŠTVENE NAUKE	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS
1.	Odgojne znanosti/Didaktika	Didaktika 2	FIL PED 312	2	0	1	3
2.	Odgojne znanosti/Komparativna pedagogija	Komparativna istraživanja u pedagogiji	FIL PED 322	2	0	1	3
3.	Odgojne znanosti/Posebne pedagogije	Školska pedagogija 2	FIL PED 327	2	0	1	4
4.		Specijalna pedagogija 6 ⁷	FIL PED 305	2	3	2	8
5.	Odgojne znanosti/Andragogija	Obrazovanje odraslih	FIL PED 337	2	0	1	3
6.	Odgojne znanosti/Posebne pedagogije	Savjetodavni odgojni rad	FIL PED 341	1	0	1	3
7.	Odgojne znanosti/Specijalne odgojne znanosti	Završni diplomski rad	FIL PED 346	0	3	0	6
Ukupno:				24		30	

⁶Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom s posebnim potrebama 1.

⁷Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom s posebnim potrebama 2.

II CIKLUS STUDIJA

1. semestar

R.B	DRUŠTVENE NAUKE	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS
1.	Odgojne znanosti/Didaktika	Metodika nastavnog rada	FIL PED 406	2	0	2	5
2.	⁸	Osnove specijalne pedagogije ⁹	FIL PED 436	3	2	3	10
3.	Odgojne znanosti/ Didaktika	Metodika vannastavnog rada	FIL PED 476	2	0	2	5
4.	Odgojne znanosti/Specijalne odgojne discipline	Medicinska pedagogija	FIL PED 421	2	0	2	5
5.	Psihologija	Pedagoška psihologija ³	FIL PED 416	2	1	1	5
Ukupno:				24			30

2. semestar

R.B	DRUŠTVENE NAUKE	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS
1.	Odgojne znanosti/Posebne pedagogije	Profesionalna orijentacija	FIL PED 432	1	0	2	5
2.		Rana identifikacija, intervencija i rehabilitacija	FIL PED 433	1	1	2	5
3.		Savjetodavni rad sa roditeljima djece s posebnim potrebama ¹⁰	FIL PED 441	1	1	2	5
4.		Primjena asistivnih tehnologija u odgojno-obrazovnom procesu	FIL PED 434	1	0	2	4
5.		Zapošljavanje osoba sa invaliditetom	FIL PED 451	1	0	1	3
6.	Psihologija	Pedagoška psihologija ⁴	FIL PED 417	2	1	1	5
7.		Izborni predmet sa fakultetske (vanjske) liste		1	0	1	3
Ukupno:				23			30

⁸ Nastavni predmeti će biti razvrstani nakon usvajanja studijskog programa.

⁹ Odabrane teme iz sadržaja Specijalne pedagogije iz I ciklusa studija.

¹⁰ Uključujući i socijalno-pravnu zaštitu djece s posebnim potrebama.

3. semestar

R.B	DRUŠTVENE NAUKE	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS
1.	Odgojne znanosti/Istraživanje odgoja	Pedagogijska istraživanja – Naučno istraživački rad 1	FIL PED 500	2	0	2	5
2.		Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom sa poremećajima u socio-emocionalnom razvoju i neprihvatljivim oblicima ponašanja 1	FIL PED 505	1	1	2	5
3.		Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom sa senzornim i tjelesnim teškoćama 1	FIL PED 511	1	1	2	5
4.		Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom s govornim teškoćama i specifičnim teškoćama u učenju 1	FIL PED 521	1	1	2	5
5.		Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom sa intelektualnim teškoćama i djecom u autističnom spektru 1	FIL PED 531	1	1	2	5
6.		Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom koja su nadarena i talentirana 1	FIL PED 541	1	1	2	5
Ukupno:				24			30

4. semestar

R.B	DRUŠTVENE NAUKE	NASTAVNI PREDMET	ŠIFRA	P	S	V	ECTS
1.	Odgojne znanosti/Istraživanje odgoja	Pedagogijska istraživanja – Naučno istraživački rad 2	FIL PED 501	2	0	2	5
2.		Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom sa poremećajima u socio-emocionalnom razvoju i neprihvatljivim oblicima ponašanja 2	FIL PED 506	1	1	2	5
3.		Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom sa senzornim i tjelesnim teškoćama 2	FIL PED 512	1	1	2	5

4.		Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom s govornim teškoćama i specifičnim teškoćama u učenju 2	FIL PED 522	1	1	2	5
5.		Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom sa intelektualnim teškoćama i djecom u autističnom spektru 2	FIL PED 532	1	1	2	5
6.		Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom koja su nadarena i talentirana 2	FIL PED 542	1	1	2	5
7.		Završni magistarski rad	FIL PED 599	0	10	0	15
Ukupno:				22			30

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Uvod u pedagogiju 1; FIL PED 111
Semestari broj bodova: prvi (I) semestar; 2 predavanja + 2 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Student će se upoznati i usvojiti najrelevantniju znanstvenu i stručnu terminologiju iz područja odgoja i obrazovanja, osposobit će se za razumijevanje ciljeva odgoja i obrazovanja i kritičko gledanje na opća pitanja i probleme suvremene odgojno-obrazovne teorije i prakse kod nas i u svijetu.
Sadržaj predmeta: <ul style="list-style-type: none"> • Pedagogija znanost o odgoju • Povijesni razvitak pedagoške misli • Discipline znanosti o odgoju • Temeljni pedagoški procesi • Odgoj kao temeljni pedagoški pojam • Odgojni ideal, cilj i zadaci • Metodika odgojnog rada • Faktori odgojnog rada • Načela odgojnog rada • Metode odgojnog rada • Sredstva odgojnog rada • Obrazovanje, izobrazba, • Permanentno obrazovanje i cjeloživotno obrazovanje • Odgojno obrazovni i školski sustav • Menadžment u odgoju i obrazovanju
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a Filozofskog fakulteta u Sarajevu. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Giesecke, H. (1993), <i>Uvod u pedagogiju</i>, Zagreb, Educa. 2. Mialaret, G. (1989), <i>Uvod u edukacijske znanosti</i>, Zagreb: Školske novine 3. Mijatović, A. /ur. / (1999), <i>Osnove suvremene pedagogije</i>, Zagreb: Hrvatski pedagoško-književni zbor (poglavlja: VII, VIII, IX, XII, XVI, XXIII) 4. Vukasović, A. (1995.), <i>Pedagogija</i>, Zagreb: Alfa.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bratanić, M. , (1993.), <i>Mikropedagogija</i>, Školska knjiga, Zagreb. 2. Brkić, M. , (1985.), <i>Teorija i praksa moralnog odgoja učenika</i>, V. Masleša, Sarajevo. 3. Gudjons, H. (1999), <i>Pedagogija: temeljna znanja</i>, Zagreb: Educa (str. 123-170) 4. Madelin, A. (1991), <i>Osloboditi školu : Obrazovanje à la carte</i>, Zagreb: Educa 5. Pranjić, M. (1996), <i>Religijska pedagogija</i>, Katehetski salezijanski centar, Zagreb. 6. Pranjić, M. , (1991) /prir. / <i>Religijsko-pedagoškokatehetskileksikon</i>, Zagreb. 7. Pastuović, N. (2000), <i>Edukologija</i>, Zagreb: Znamen (poglavlja: I, II, III. iVII) 8. Polić, M. (1997), <i>Čovjek – odgoj – svijet, Malafilozofijskarazložba</i>, Zagreb: KruZak 9. Walford, G. (1992): <i>Privatne škole</i>, Zagreb: Educa <p>Tijekom nastave studenti će biti upućeni na ostalu dopunsku literaturu.</p>

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Osnovi obiteljske pedagogije FIL PED 116
Semestar i broj bodova: prvi (I) semestar; 2 predavanja + 2 vježbe; 5 ETCS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente sa predmetom proučavanja ove pedagoške naučne discipline, sa najnovijim naučnim saznanjima i rezultatima istraživanja u oblasti obiteljske/ porodične pedagogije, sa temeljnim stručnim i naučnim stavovima u toj oblasti te ih osposobljavati da razumiju i primjenjuju sistemski pristup upoznavanju i izučavanju obitelji. Omogućiti studentima da se upoznaju sa osnovama metodologije istraživanja obitelji i obiteljskog odgoja, da razumiju logiku odnosa društvo obitelj kako u njihovom historijskom trajanju tako i u povremenim transverzalnim presjecima. Kod studenata razviti profesionalnu radoznalost i pozitivnu motivaciju za dalja proučavanja i samostalni razvoj u ovoj oblasti.
Sadržaj predmeta: <ul style="list-style-type: none"> • Obiteljska pedagogija kao pedagoška naučna disciplina, njen ciljevi, zadaci i značaj • Sveobuhvatnost definicija obitelji i obiteljskog odgoja • Metodologija istraživanja obitelji i obiteljskog odgoja • Nastanak i razvoj obitelji i njene osnovne faze transformiranja; • Različiti teorijski pristupi poimanju obitelji • Sistemski pristup i cjelovito razumijevanje obitelji u njenoj dinamici; • Psihodinamika obitelji i odgoj; obitelj prokreacije i obitelj orijentacije; • Značaj ranog iskustva i zadovoljavanja potreba u razvoju ličnosti; • Životni ciklus obitelji; morfostaze i morfogeneze obitelji; • Obitelj u eko-okruženju; • Brak i roditeljstvo – temelji obiteljskog života • Formiranje braka i bračne zajednice • Dinamičnost braka • Koordinate mjerenja uspješnosti braka; neuspjeli brakovi • Pripremanje za brak i roditeljstvo kod nas i u svijetu
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a Filozofskog fakulteta u Sarajevu. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Pašalić-Kreso, A.: <i>Koordinate obiteljskog odgoja</i> (II izdanje), Dobra knjiga i Filozofski fakultet, Sarajevo, 2012. 2. Stevanović, M.: <i>Obiteljska pedagogija</i>, Tonimir, Varaždinske Toplice, 2000. 3. Alić, A.: <i>Struktura i dinamika obiteljske kulture</i>, CNS i Dobra knjiga, Sarajevo, 2012.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Grandić, Radovan: <i>Prilozi porodičnoj pedagogiji</i>, Novi Sad 2006. 2. Bronfenbrenner, J.: <i>Ekologija ljudskog razvoja</i>, ZZUINS, Beograd 1997. 3. Ekermen, N.: <i>Psihodinamika porodičnog života</i>, Grafički zavod, Titograd, 1966. 4. Fromm, Erich: <i>Autoritet i porodica</i>, Zagreb, Naprijed, 1980. 5. Golubović, Z.: <i>Porodica kao ljudska zajednica</i>, Zagreb, Naprijed, 1981. 6. Le Vine, Robert, A.: <i>Childhood Socialization</i>, Hong Kong, CERC, 2003.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Osnovi predškolske pedagogije; FIL PED121
Semestar i broj bodova: prvi (I); 2 predavanja + 2 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente sa predmetom izučavanja predškolske pedagogije, problemima koji se javljaju u ovom području i tendencijama za poboljšanje kvalitete života djece predškolske dobi.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none">1. Značaj predškolske pedagogije kao nauke<ul style="list-style-type: none">o evolucija ideje predškolskog odgoja,o predškolska pedagogija kao znanost,o odnos predškolske pedagogije i drugih znanosti,o znanstvene i društvene osnove suvremene koncepcije predškolskog odgoja,o status predškolskog odgoja u FBiH2. Značaj ranog odgoja i specifičnosti razvoja<ul style="list-style-type: none">o Tjelesni razvoj djeteta predškolskog uzrasta,o Intelektualni razvoj djeteta predškolskog uzrasta,o Emocionalni razvoj djeteta predškolskog uzrasta,o Socijalni razvoj djeteta predškolskog uzrast3. Institucionalni odgoj u predškolskom periodu<ul style="list-style-type: none">o tematsko planiranje,o tradicionalno planiranje,o Waldorf pedagogija,o Montesori pedagogija
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a Filozofskog fakulteta u Sarajevu. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Pehar, L. (2000); <i>Oduzeto djetinjstvo</i>; Zenica: Dom štampe2. Pehar, L. (1990); <i>Razvojni problemi predškolske djece</i>, Beograd: Kultura3. Pehar, L. (2007); <i>Psihološke posljedice reforme osnovne škole</i>, Sarajevo, Službeni list BiH
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Kamenov, E. (2002); <i>Predškolska pedagogija</i>, knjiga prva, Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva2. Kamenov, E. (2002); <i>Predškolska pedagogija</i>, knjiga druga, Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva3. Predavanja i materijal u svezi s tim

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Specijalna pedagogija 1; FIL SPED 104
Semestar, broj sati i broj bodova: prvi (I) semestar I ciklusa, 1predavanja + 1 vježbe; 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente sa predmetom izučavanja specijalne pedagogije, problemima koji se javljaju u ovom području i tendencijama za poboljšanje kvalitete života djece s posebnim potrebama. Osposobiti studente za uočavanje problema djece s posebnim potrebama, njihovog optimalno rješavanje, te za razvijanje pozitivnih stavova spram ove populacije.
Sadržaj predmeta: Specijalna pedagogija kao pedagoška naučna disciplina: - Temeljna polazišta inkluzije i inkluzivnog obrazovanja. - Mjesto specijalne pedagogije u kontekstu inkluzije. <ul style="list-style-type: none"> o definiranje specijalne pedagogije, o ciljevi specijalne pedagogije, o zadaci specijalne pedagogije, o discipline specijalne pedagogije, o pioniri specijalnog odgoja. - Temeljni pojmovi specijalne pedagogije. - Predrasude i stereotipi – prihvatanje različitosti.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura (Odabrana poglavlja): 1. Bouillet, D. (2010); Izazovi integriranog odgoja i obrazovanja; Zagreb: Školska knjiga 2. Ivasović, V; Habel, V. i Ratkajec, S. (2011); Izazovi u radu sa učenicima sa poteškoćama; Zagreb: Centar za odgoj i obrazovanje "Slava Raškaj" 3. Kostelnik, J. M; Onaga, E; Rohde, B. i Whiren, A. (2004); Djeca s posebnim potrebama; Zagreb: Educa 4. Mustać, V. i Vicić, M. (1996); Rad s učenicima s teškoćama u razvoju u osnovnoj školi: Priručnik za prosvjetne djelatnike; Zagreb: Školska knjiga 5. Zbornik radova: Inkluzija u školstvu Bosne i Hercegovine (2003); Sarajevo: TEPD i Filozofski fakultet
Dodatna i preporučena literature: 1. Bach, H. (2005); Osnove posebne pedagogije; Zagreb: Educa 2. Đurđekanić, A. (2007); Drugačiji sam, pa šta?!; Pančevo: Grafos internacional 3. Stručni časopisi 4. Materijali sa nastave

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Opća psihologija 1 , FIL PSI 131
Semestar i broj bodova: prvi (I) semestar, 1 predavanje + 1 seminar + 1 vježbe; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Sticanje znanja o psihologiji kao znanosti, njenom predmetu i području izučavanja, metodama, kao i ostalim zahtjevima temeljnih znanja i problema kojima se bavi.
Sadržaj predmeta: Kraći historijski osvrt. Historijski izvori razvoja psihologije kao nauke (predhistorijski period, stari vijek, srednji vijek). Prva sistematska shvatanja o čovjeku i psihološkom životu čovjeka od značaja za razvoj psihologije. Preteče naučne psihologije. Mjerenje u psihologiji. Prve psihološke laboratorije. Wilhem Vundt-osnivač prve psihološke laboratorije na svijetu (Lajpcig, 1879). Psihologija kao nauka o pojavama i procesima svijesti. Psihologija kao nauka o ponašanju. Sintetičko shvatanje predmeta psihologije. Teorijski i praktični zadaci psihologije. Zakoni u psihologiji. Varijable u psihologiji. Teorijske psihološke discipline. Primjenjene psihološke discipline. Zadaci psihologije, principi dijalektičkog materijalizma. Odnos psihologije i drugih nauka. Introspektivne metode. Fenomenološka metoda u psihologiji. Egzistencijalistička psihologija. Objektivne metode. Faktori razvoja psihičkog života i ličnosti uopšte. Organske osnove psihičkog života. Savremene tendencije u opštoj psihologiji.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a Filozofskog fakultetat u Sarajevu. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. V. Pečjak, <i>Psihologija saznavanja</i> , 1981. , Svjetlost, Sarajevo 2. D. Krech & R. Cruchfield, <i>Elementi psihologije</i> , 1976. , Naučna knjiga, Beograd.
Dodatna i preporučena literatura: 1. H. Ueckert, R. Kakuska, I. Nagorny, <i>Psihologija u službi čovjeka</i> , 1978. , Meadvil, Zagreb. 2. G. Loewy, <i>Struktura i funkcija stanice</i> , 1979. , 3. I. Blundell, <i>Fiziološka psihologija</i> , 1979. , Nolit, Beograd. 4. R. Zazzo, <i>Poreklo čovjekove osjećajnosti</i> , Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Filozofija FIL FIL 100
Semestar, broj sati broj bodova: prvi (I) semestar, 1 sat predavanja; 1 sat vježbi; 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Studenti/ce se upoznaju sa (1) mjestom i ulogom filozofije u korpusu ljudskog znanja i (2) njenim odnosom prema znanostima, kako prirodnim tako društvenim i tehničkim. Ovladavanje sadržajima predmeta pruža studentima/cama osnovna znanja o filozofiji i sposobnost kritičkog mišljenja.
Sadržaj predmeta: studenti se upoznaju sa filozofijskim disciplinama (ontologija, gnoseologija, etika, estetika, logika, aksiologija). Analizira se posebnost tematike i pristupa problemu unutar svake pojedinačne discipline. Studenti se dalje upoznaju sa epohama u povijesti filozofije, kao i sa ključnim filozofijskim pravcima i školama. Analiziraju se determinirajući kriteriji koji su uticali na ove podjele i klasifikacije. U komparativnom pristupu ukazuje se na filozofska pitanja i odgovore koji su nastali u istočno-azijskom svijetu, u arapskom svijetu, u Indiji i Kini, i na pitanja i odgovore koji su nastali u filozofskoj tradiciji zapadno-evropskog svijeta. Filozofija se ovdje posmatra kao dostignuta ravan racionalnog i metodskog rješavanja problema i donošenja odluka u svjetskim razmjerima kao opšte čovječansko dobro, a ne kao tzv.helensko čudo nastalo kod jednog evropskog naroda u jednom periodu razvoja čovječanstva uopšte. Studenti se dalje uvode u filozofsku refleksiju o prirodi, o čovjeku, o religiji, o znanosti, o umjetnostiitd. Dalje se kroz predavanja i vježbe ukazuje na odnos između filozofije i drugih znanosti i znanstvenih disciplina. Objasnjava se posebnost disciplina kao što su filozofija jezika, filozofija uma, filozofija prirode, filozofija znanosti, filozofija biologije, filozofija matematike, filozofija filma, itd. Na kraju semestra analizira se i diskutira status i dometi filozofije u modernom društvu. Otvara se pitanje o budućnosti filozofije.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a Filozofskog fakulteta u Sarajevu. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Eri, Vilijem Džejms (2005). Uvod u filozofiju. Beograd, Dereta. 2. Blackburn, Simon (2002). Poziv na misao. Poticajni uvod u filozofiju. Zagreb, AGM.
Dodatna i preporučena literatura: 3. Filipović, Vladimir (1965). Filozofski rječnik. Zagreb, Matica hrvatska. 4. Nagel, Thomas (2002). Što sve to znači? Vrlo kratak uvod u filozofiju. Zagreb, Kruzak.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik I FIL BHS 101
Semestar, broj sati i bodova: prvi (I) semestar, 1 predavanje + 1 vježbe; 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: opći predmet
<p>Cilj predmeta: Nastava bosanskog jezika ima svoje posebne ciljeve. Oni se zajedno sa svrhama ostalih općeobrazovnih i stručnih predmeta uklapaju u opću nastavnu cjelishodnost. Za uspješno učenje stranih jezika, solidno znanje maternjeg jezika ne može se zaobići. Zato kolegij ima cilj da unaprijedi praksu i teoriju govorne kulture i pismenosti studenata kako bi se oni pouzdano jezički ispoljavali. Dakle, nastava je usmjerena prema upotrebnim vrijednostima jezika i sračunata na razvijanje jezičkog senzibiliteta i iskazne moći studenata.</p>
<p>Sadržina predmeta: Nastava je podređena savladavanju pravopisne problematike. Obavještenja o pravopisnoj normi daju se u kombinaciji s nastavom gramatike, upravo uz upoznavanje pojedinih jezičkih kategorija i postupaka za koje su vezane pravopisne intervencije. Od upoznavanja pravopisnih pravila do ispravnog postupanja mogu dovesti samo pogodne i sistematične pravopisne vježbe. I one podjednako pripadaju nastavi gramatike i nastavi pismenosti, s tim što posebno obavezuju da se nastava gramatike usmjeri prema praksi pisanja. Kada se ima u vidu da se obuka u pismenom i usmenom izražavanju obavlja tokom čitavog života, a ne samo tokom školovanja, onda svi oblici vježbanja mogu dobiti valjanu primjenu.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: nema
<p>Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.</p>
<p>Udžbenici:</p> <ol style="list-style-type: none"> Halilović, S., <i>Pravopis bosanskoga jezika</i>, Sarajevo, Preporod, 1996; ili <i>Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole</i>, Zenica, Dom štampe, 1999; ili Babić, S. – Finka, B. – Mogaš, M., <i>Hrvatski pravopis</i>, 6. izdanje, Zagreb, Školska knjiga, 2002; ili Pešikan, M. – Jerković, J. – Pižurica, M., <i>Pravopis srpskoga jezika</i>, Novi Sad, Matica srpska, 1993. Muratagić-Tuna, H., <i>Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi (sličnosti i razlike)</i>, Sarajevo, Bosansko filološko društvo; 2005.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Engleski jezik 1, FIL ANG 103
Semestar, broj sati i broj bodova: prvi (I) semestar; 1 sat predavanja, 1 sat vježbi; 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata sa osnovnim gramatičkim strukturama (vrste riječi i osnovne rečenične strukture) i leksikom na nivou srednjeg stepena poznavanja engleskog jezika, radi lakšeg razumijevanja tekstova općeg karaktera. Ovim bi se studenti pripremili i za nastavu iz predmeta <i>Opći engleski 2</i> , čiji je osnovni cilj produbljanje postojećeg znanja i priprema studenata za samostalan rad na tekstovima iz struke.
Sadržajpredmeta: Kolegij se sastoji iz tri međusobno povezane cjeline: pregled gramatike engleskog jezika na nivou vrste riječi (morfologija), pregled gramatike engleskog jezika na nivou rečenične strukture (sintaksa), te razumijevanje tekstova. Nastava u vezi sa ponavljanjem pregleda gramatike zamišljena je u vidu predavanja i propratnih vježbi na sljedeće tematske podcjeline: 1. Glagoli; 2. Imenice; 3. Priedjvi; 4. Prilozi; 5. Zamjenice; 6. Član; 7. Brojevi; 8. Rečenica. Sve tematske cjeline podrazumijevaju obradu sa aspekta specifičnosti podjela, osobina, tvorbi, pravilnosti-nepravilnosti i sl. Nastava za treći segmet kolegija (razumijevanje tekstova) vrši se isključivo na satima vježbi. Težište vježbi usmjereno je ka pronalaženju glavne ideje teksta, razumijevanju strukture i organizacije teksta, te prepoznavanju gramatičkih oblika i struktura.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Grgić, Berislav i Brihta, Jolanda. <i>Engleska gramatika za svakoga</i>. Školska knjiga Zagreb, 1986.2. Murphy, Raymond. <i>English Grammar in Use</i>. Cambridge University Press, Cambridge, 1999.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Side, Richard i Wellman, Guy. <i>Grammar and Vocabulary for Cambridge Advances and Proficiency</i>. Pearson Education Limited, Harlow, 1999.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
 ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Francuski jezik 1 FIL ROM 102
Semestar, broj sati i broj bodova: prvi (I)semestar, 1 sat predavanja + 1 sat vježbi; 3 ECTS
Trajanje: I semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Cilj predmeta je usvajanje osnovnih znanja iz francuskog jezika i upoznavanje s njegovom strukturom.
Sadržaj predmeta: Upoznavanje se fonetskim sistemom francuskog jezika; osnovne gramatičke kategorije: određeni, neodređeni član, imenice, pridjevi, prijedlozi, lične zamjenice, brojevi, partitivni član, prezent indikativa glagola, perfekat i futur, upitna forma, najfrekventniji nepravilni glagoli.
Preduvjeti za upis predmeta: nema - francuski jezik mogu odabrati studenti sa predznanjem kao I početnici.
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Udžbenici: <ol style="list-style-type: none"> 1. Y. Berchiche, M. Dubois, R. Mimran, <i>Cours de la Sorbonne, langue et civilisation françaises</i>, Clé International, Paris, 2000 2. Annie Monnerie-Goarin, Evelyne Sirejols, <i>Champion I</i>, Clé International, Paris, 2001. 3. Aline Volte, <i>Belleville I</i>, Clé International, Paris, 2004.
Literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Sylvie Poisson-Quinton, C. Huet-Ogle, Roxane B : <i>Grammaire expliquée du français</i>, Précis de grammaire - niveau débutant, Clé International, Paris, 2003; 2. Alina Kostucki, Gracia Merlo, <i>Grammaire progressive du français</i>, Clé International, Paris, 2004. 3. Maïa Gregoire, <i>Grammaire progressive du français</i>, Clé International, Paris, 1995. 4. Vlado Drašković, <i>Gramatika francuskog jezika za osnovnu školu</i>, Beograd, 1982. <p>Dodatna literatura se utvrđuje na početku svake akademske godine.</p>

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Ruski jezik 1, FIL SLA 103
Semestar, broj sati i broj bodova: prvi (I) semestar; 1 sat predavanja, 2 sata vježbi; 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Osnovni cilj nastave ruskog jezika kao općeg predmeta na početnom nivou je ovladavanje ruskim jezikom kao sredstvom komuniciranja u okviru tematike, leksike i gramatike, predviđene programom.
Sadržaj predmeta: Fonetski sistem ruskog jezika. Ruska grafija i ortografija. Usvajanje leksičkog i gramatičkog minimuma predviđenog programom ostvaruje se različitim tipovima vježbi i zadataka. Vježbe podrazumijevaju i bolje upoznavanje s ruskom kulturom korištenjem različitih didaktičkih audio i video materijala.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. L. V. Miller, L. V. Politova. <i>Žili-byli...; 12 urokov ruskog jazyka, Bazovyy uroven', učebnik</i>, Sankt-Peterburg, 2007.2. R. F. Poljanec. <i>Pregled gramatikeruskogajezika</i>, Školskajniga Zagreb, 1967.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">1. B. Tošović. <i>Ruska gramatika u poređenju sa srpskohrvatskom</i>. Sarajevo, Svjetlost 1990.2. I. K. Gapočka. <i>Ja čitaju po-ruski</i>, Moskva, 2006.3. Katnić-Bakaršić, M., Moranjak-Bamburać, N., Tanović, I. (1990) <i>Ruski jezik. Udžbenik za V razred osnovne škole</i>. Sarajevo: Svjetlost.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU**ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA**

Naziv predmeta i šifra: Njemački jezik 1, FIL GER 101
Semestar, broj sati i broj bodova: prvi (I) semestar, 1 predavanja + 1 vježbe, 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Cilj nastave Njemačkog jezika I kao općeg predmeta jeste produbljivanje znanja stečenog u dosadašnjem obrazovanju i osposobljavanje studenata za razumijevanje tekstova slušanjem i čitanjem te za produktivno bavljenje obradenim temama (nivo A.2.2 Europskog referentnog okvira). Studenti će se uz to osposobiti za razumijevanje tekstova na njemačkom jeziku koji obrađuju tematiku iz njihovog osnovnog studija.
Sadržaj predmeta: Tematske cjeline: Gewohnte Verhältnisse, Erinnerungen, Aus der deutschen Geschichte, Reisen und Hotels sa komunikativnim kompetencijama: govoriti o vlastitim željama, opisati uvjete stanovanja, govoriti o biografiji poznatih ličnosti, o sjećanjima i poznatim događajima iz prošlosti, rezervirati sobu u hotelu, planirati obilazak nekog grada i govoriti o istom, razumjeti turistički prospekt i samostalno napraviti isti.
Preuvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenivanja, kao i skala ocjenivanja.
Obavezna literatura: 1. Dallapiazza, R.-M., Jan, E., Blüggel, B., Schümann, A., (2005), Tangram aktuell 2, Ismaning, Hueber-Verlag
Dodatna literatura: 1. Neka od gramatika njemačkog jezika

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Uvod u pedagogiju 2; FIL PED 112
Semestar i broj bodova: drugi (II) semestar; 2 predavanja + 2 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj kolegija je studente upoznati s temeljnim spoznajama pedagogijske znanosti. Srediti i kritički promisliti pojedinačna znanja. Stečeno znanje, vlastite stavove, vlastitu svijest i pretpostavke u svezi s odgojem, na organiziran način, sučeliti sa sa širinom pedagogijske teorije. Student će se upoznati i usvojiti najrelevantniju znanstvenu i stručnu terminologiju iz područja odgoja i obrazovanja, osposobit će se za razumijevanje ciljeva odgoja i obrazovanja i kritičko gledanje na opća pitanja i probleme suvremene odgojno-obrazovne teorije i prakse kod nas i u svijetu.
Sadržaj predmeta: Podjela znanosti o odgoju. Pravci znanosti o odgoju. Teorije znanosti o odgoju. Znanost o odgoju kao normativna disciplina. Znanost o odgoju kao empirijska znanost o ponašanju. Znanost o odgoju kao hermeneutička disciplina. Znanost o odgoju na osnovi teorije sustava. Obrazovanje. Izobrazba. Cjeloživotno obrazovanje. Četiri temeljna potporna obrazovanja. Učenje i socijalizacija. Suvremeni zahtjevi odgojne znanosti
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz kolegija Uvod u pedagogiju 1 FIL PED 111
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Giesecke, H. , <i>Uvod u pedagogiju</i>, Educa , Zagreb, 1993. 2. Mijatović, A. /ur. / (1999), <i>Osnove suvremene pedagogije</i>, Zagreb: HKPZ 3. Mialaret, G. , <i>Uvod u edukacijske znanosti</i>, Školske novine, Zagreb, 1989. 4. Vukasović, A. , <i>Pedagogija</i>, Alfa d. d. i Hrvatski katolički zbor «MI», Zagreb, 1995.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bezić, Ž. , <i>Zašto i kako odgajati</i>, UPT, Đakovo, 1990. 2. Bezić, Ž. , <i>Biti čovjek ali kako</i>, UPT, Đakovo, 1990. 3. Bosanac, G. (1983), <i>Edukacijski izazov</i>, Zagreb: Školske novine (str. 85-133) 4. Brkić, M. -Suljkić, M; <i>Preopterećenost učenika</i>, Jela educa, Sarajevo, 2003. 5. Gudjons, H. , <i>Pedagogija</i>, Educa, Zagreb, 1994. 6. Konig, E. – Zedler, P. : <i>Teorije znanosti o odgoju</i>, Educa, Zagreb, 2000. (odabrane stranice) 7. Lenzen, D. (2002), <i>Vodič za studij znanosti o odgoju</i>, Zagreb Educa 8. Vuk-Pavlović, P. , <i>Ličnost i odgoj</i>, Tipografija d. d. , Zagreb, 1932. 9. Zaninović, M. , <i>Pedagoška hrestomatija</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1985
Rječnici i enciklopedije <ol style="list-style-type: none"> 1. Enciklopedijski rječnik pedagogije, Matica hrvatska, Zagreb, 1963. 2. Pedagogijski leksikon, PKZ, Zagreb, 1939 3. Pedagoška enciklopedija, tom 1 i 2, Bgd, Zgb, Sa, Tg, NS, 1989. 4. Znanstveni i stručni časopisi, domaći i strani, iz područja pedagogije <p>Tijekom nastave studenti će biti upućeni na ostalu dopunsku literaturu.</p>

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Intraobiteljska dinamika; FIL PED 117
Semestar i broj bodova: drugi (II) semestar; 2 predavanja + 1 seminar + 1 vježbe; 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
<p>Cilj predmeta: Nakon što su ovladali osnovama obiteljske pedagogije, najnovijim naučnim saznanjima i stavovima u ovoj oblasti studente treba osposobljavati da djeluju u više pravaca:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da kroz različite aktivnosti sa mladima prate i procjenjuju njihove obiteljske situacije, i da u skladu s tim organiziraju vlastiti odgojno-obrazovni rad; - da kao stručnjaci pomažu roditeljima svojih učenika u kvalitetnijem organiziranju i prakticiranju obiteljskog odgoja; - da uspješno organiziraju savjetodavni rad s roditeljima, djecom, kao i sa obiteljima u cjelini, posebno kod određenih poremećaja u obiteljskom odgoju; - da uspješno primjenjuju metodologiju istraživanja obitelji i obiteljskog odgoja te da daju svoj doprinos u obogaćivanju ove znanstvene pedagoške discipline.
<p>Sadržaj predmeta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Roditeljstvo, i savremeni izazovi • Intraobiteljska odgojna atmosfera, komunikacija i odgojni stilovi; • Individualni razvojni ciklus djeteta; • Obitelj afektivni, socijalni i kulturni milje; • Uloga majke u odgoju (rani attachment); • Uloga oca u odgoju; • Sibling, uticaj braće i sestara i drugih srodnika u odgoju u obitelji; • Sociopatologija i psihopatologija obitelji; • Genogram obitelji i istraživanje njenih jakih i slabih karakteristika; • Različita mjerenja obiteljske funkcionalnosti/disfunkcionalnosti; • Savjetodavni rad namijenjen unapređivanju obiteljskih odnosa i odgoja djece; • Uključivanje obitelji u aktivnosti odgojne ustanove ili škole; • Partnerstvo obitelji i škole (koncept Joyce Epstein);Partnerstvo obitelji i institucija lokalne zajednice.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Osnovi obiteljske pedagogijeFIL PED 116
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pašalić-Kreso, A: <i>Koordinate obiteljskog odgoj</i> (II izdanje), Dobra knjiga i Filozofski fakultet, Sarajevo, 2012. 2. Stevanović, M. : <i>Obiteljska pedagogija</i>, Tonimir, Varaždinske Toplice, 2000. 3. Alić, A.:<i>Struktura i dinamika obiteljske kulture</i>, CNS, Sarajevo, 2012
<p>Dodatna i preporučena literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gordon, Tomas: <i>Umeće roditeljstva</i>, Kako podizati odgovornu decu, Kreativni centar, Beograd 1997. 2. Covey, S. R. : <i>7 navika uspješnih obitelji</i>, Mozaik knjiga, Zagreb 1998. 3. Juul, Jasper: <i>Vaše kompetentno dijete</i>, Zagreb, EDUCA, 1996. 4. Brott, A. A. : <i>Kako biti tata</i>, Mozaik knjiga, Zagreb, 1998. 5. Slatina, Mujo: <i>Od individue do ličnosti</i>, Zenica, Dom štampe, 2005. 6. Ginott, Haim G. : <i>Između roditelja i djeteta</i>, Zagreb, Ostvarenje, 2005. 7. Zuković, S.: <i>Porodica kao sistem- funkcionalnost i resursi osnaživanja</i>, Pedagoško društvo Vojvodine, Novi Sad, 2012.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Pedagogija razvoja djeteta; FIL PED122
Semestar i broj bodova: drugi (II) semestar; 2 predavanja + 1 seminar + 2 vježbe; 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente sa velikim značajem ranog odgoja i razvoja djeteta. Osposobiti ih da kompetentno istražuju period temeljnog odgoja i obrazovanja od 0 do 10 godina.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none">Značaj ranog odgoja, specifičnosti razvoja djeteta i najčešći problemi ove dobi (od rođenja do 10 godine)<ul style="list-style-type: none">Tjelesni razvoj djeteta predškolskog uzrasta,Intelektualni razvoj djeteta predškolskog uzrasta,Emocionalni razvoj djeteta predškolskog uzrasta,Socijalni razvoj djeteta predškolskog uzrastPolazak u školu sa 6 godina<ul style="list-style-type: none">Specifičnosti 5 i 6 godine;Značaj igre kao metode rada;Reforma obrazovanja u vrtiću i osnovnoj školi i problemi koji je prateTemeljni odgoj i obrazovanje od rođenja do 10 godine<ul style="list-style-type: none">Značaj obitelji, odgajatelja, učitelja kao prvih modela u odgoju
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Osnovi predškolske pedagogije FIL PED 121
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">Pehar, L. (2007); <i>Psihološke posljedice reforme osnovne škole</i>, Sarajevo, Službeni list BiHPehar, L. (2000); <i>Oduzeto djetinjstvo</i>; Zenica: Dom štampePehar, L. (1990); <i>Razvojni problemi predškolske djece</i>; Beograd: Kultura
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">Kamenov, E. (2002); <i>Predškolska pedagogija, knjiga prva</i>, Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstvaKamenov, E. (2002); <i>Predškolska pedagogija, knjiga druga</i>, Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Informatika u pedagogiji; FIL PED 127
Semestar i broj bodova: drugi (II) semestar; 1 predavanja + 1 vježbe; 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Uvesti studente u teorijski i analitički prostor Informatike u pedagogiji; upoznati studente sa interdisciplinarnim pristupom u proučavanju i istraživanju informacione i obrazovne tehnologije; osposobiti studente da razumiju i anticipiraju promjene koje su sastavni dio savremenog svijeta;
Sadržaj: <ul style="list-style-type: none"> - Osnovna polazišta u analiziranju, razumijevanju i određenju informatike u pedagogiji - Informatika u odgojno-obrazovnom procesu - Nastava i učenje pomoću računara - Informaciona tehnologija (elektronska komunikacija, multimedijalni sistemi, virtualna realnost) - Vještačka inteligencija - Internet u obrazovanju - Obrazovna tehnologija (didaktički mediji, pedagoški efekti koji se ostvaruju primjenom obrazovne tehnologije, osposobljavanje nastavnika i učenika u primjeni obrazovne tehnologije) - Nastava podržana računarskim sistemima - Učenje na daljinu – karakteristike, mediji, tehnologija realizacije nastave na daljinu - Kreiranje e-materijala
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Sarić A. : <i>Informatika u pedagogiji</i>, interna skripta, 2001. 2. Mandić D. : <i>Didaktičko-informatičke inovacije u obrazovanju</i>, Mediagraf, Beograd, 2003. 3. Danilović, Mirčeta: <i>Tehnologija, informatika, obrazovanje</i>, Institut za pedagoška istraživanja, Beograd, 2007.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Grupa autora : <i>Radna grupa za eObrazovanje-preporuke</i>, WUS Austria Head Office Austria-Graz, Europrint-Banja Luka, 2005. , 2. Dryden G. , Vos J. : <i>Revolucija u učenju: kako promijeniti način na koji svijet uči</i>, Educa, Zagreb, 2001. 3. OECD/CERI: <i>Nove informacione tehnologije-izazov obrazovanju</i>, Školske novine, Zagreb, 1988. 4. Lagumdžija Z: <i>Informatika za korisnike personalnih računara</i>, 1999.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Specijalna pedagogija 2; FIL SPED 105
Semestar, broj sati i broj bodova: drugi (II) semestar I ciklusa, 1 predavanja + 1 vježbe; 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente sa definicijom, konceptom i strategijom inkluzivne prakse, te mogućnošću provedbe inkluzije u našem odgojno-obrazovnom sistemu. Osposobiti studente za primjenu inkluzije u obrazovanju.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none"> 1. Povijest inkluzivne ideje. 2. Temeljna polazišta inkluzije i inkluzivnog obrazovanja. 3. Primjena indeksa inkluzivnosti. 4. Praksa inkluzivnog obrazovanja u Bosni i Hercegovini.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Specijalna pedagogija 1, FIL SPED 104
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura (Odabrana poglavlja): <ol style="list-style-type: none"> 1. Booth T, Ainscow M. (2010) Indeks inkluzivnosti – Razvoj učenja i učešća u školi, Zenica: Pedagoški zavod 2. Cerić, H. i Alić. A. (2005); Temeljna polazišta inkluzivnog obrazovanja; Zenica: Hijatus
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Gargiulo, M. R. (2006); <i>Special Education in Contemporary Society: An Introduction to Exceptionality</i>; Thomson Wadsworth 2. Vantić-Tanjić M, Nikolić M. (2010) Inkluzivna praksa. Tuzla: „OFF-SET“. 3. Zbornik radova: <i>Inkluzija u školstvu Bosne i Hercegovine</i> (2003); Sarajevo: TEPD i Filozofski fakultet 4. Stručni časopisi 5. Materijali sa nastave

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Opća psihologija2 , FIL PSI 132
Semestar, broj sati i broj bodova: drugi (II) semestar, 1 predavanja + 1 seminar + 1 vježbe; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Sticanje znanja o psihologiji kao znanosti, njenom predmetu i području izučavanja, metodama, kao i ostalim zahtjevima temeljnih znanja i problema kojima se bavi.
Sadržaj predmeta: Faktori razvoja psihičkog života i ličnosti uopšte; Organske osnove psihičkog života; Najznačajniji organi za psihički život čovjeka (Efektori, Receptori, Nivo viših nervnih aktivnosti -nervna vlakna, mozak i kičmena moždina, vegetativni nervni sistem); Osjeti; Savremene tendencije u opštoj psihologiji (strukturalizma? bihejviorizma? geštalt psihologije? funkcionalizma, asocijacionizma? neobihejviorizam, neo-neobihejviorizam, introspektivno-fenomenološka psihologija, humanistička psihologija, kognitivna psihologija, kibernetička psihologija, egzistencijalistička psihologija, radikalna i kritička psihologija); podražaji i organizam, kvantitativna strana senzornih procesa, razvoj senzornih procesa, vid, sluh, kožni i kemijski osjeti, pažnja, organizacija opažanja, utjecaj iskustva i motivacije na opažanje, prostor, vrijeme, kretanje, konstantnost opažanja, pogrešna opažanja, teorije opažanja.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Opća psihologija 1 FIL PSI 131
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. V. Pečjak, <i>Psihologija saznavanja</i>, 1981. , Svjetlost, Sarajevo 2. D. Krech & R. Cruchfield, <i>Elementi psihologije</i>, 1976. , Naučna knjiga, Beograd. 3. H. Ueckert, R. Kakuska, I. Nagorny, <i>Psihologija u službi čovjeka</i>, 1978. , Meadvil, Zagreb.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. A. G. Loewy, <i>Struktura i funkcija stanice</i>, 1979. , 2. I. Blundell, <i>Fiziološka psihologija</i>, 1979. , Nolit, Beograd. 3. R. Zazzo, <i>Poreklo čovjekove osjećajnosti</i>, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 2, FIL BHS 102
Semestar, broj sati i broj bodova: drugi (II) semestar; 1 predavanja + 1 vježbe; 3 ECTS
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan, opći
Cilj predmeta: Usvajanje znanja vezanih za sintaksu vodi ka njegovanju vlastitog jezičkog izraza. U ovom semestru posebna pažnja posvećuje se naučnom funkcionalnom stilu, tehnikama citiranja i parafraziranja, preporukama za izradu bibliografije u skladu sa principima MLA. U okviru predmeta izučava se sintaksička struktura: sintaksema, sintagma, složena rečenica, vezani tekst (diskurs). Studenti se na vježbama uvode u tehniku pisanja naučnog teksta. Analiziraju se njihovi samostalni radovi.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 1 FIL BHS 101
Načini provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Udžbenici: Aktuelni pravipisi – prema izboru standardnog jezika: 1. Senahid Halilović, <i>Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole</i> . Zenica: Dom štampe. 1999. 2. Babić – Finka – Moguš, <i>Hrvatski pravopis</i> , Školska knjiga, Zagreb, 2001. 3. Pešikan – Pižurica – Jerković, <i>Pravopis srpskog jezika</i> , Novi Sad, Matica srpska, 1993. 4. Jahić, Dž., Halilović, S., Palić, I.: <i>Gramatika bosanskoga jezika</i> . Dom štampe: Zenica. 2000. 5. Silić, J., Pranjković, I. <i>Gramatika hrvatskoga jezika</i> . Zagreb: Školska knjiga. 2005.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA ANGLISTIKU

Naziv predmeta i šifra: Engleski jezik 2, FIL ANG 104
Semestar, broj sati i broj bodova: drugi (II) semestar; 1 sat predavanja, 1 sat vježbi; 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Revizija i produbljivanje već postojećeg znanja studenata iz osnovni gramatičkih struktura (vrste riječi, rečenične strukture); osposobljavanje studenata da vladaju općom i stručnom leksikom u svrhu pripreme za samostalan rad na stručnim tekstovima, s ciljem sticanja jezičke kompetencije u smislu služenja stručnom literaturom.
Sadržaj predmeta: Kolegij se sastoji iz dvije međusobno povezane cjeline: revizija gramatike engleskog jezika na nivou rečenične strukture, te razumijevanje tekstova sa posebnim akcentom na tekstove iz struke. Fokus vježbi je na čitanju i razumijevanju teksta, kao i diskusiji u vezi sa odabranim temama. Od studenta se očekuje upoznavanje sa i usvajanje osnovnih stručnih termina, te sposobnost smislene diskusije na engleskom jeziku.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmetaEngleski jezik 1, FIL ANG 103
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Grgić, Berislav i Brihta, Jolanda. <i>Engleska gramatika za svakoga</i>. Školska knjiga Zagreb, 1986.2. Murphy, Raymond. <i>English Grammar in Use</i>. Cambridge University Press, Cambridge, 1999.
Dodatna i preporučena literatura <ol style="list-style-type: none">1. Side, Richard i Wellman, Guy. <i>Grammar and Vocabulary for Cambridge Advances and Proficiency</i>. Pearson Education Limited, Harlow, 1999.2. Izbor tekstova općeg tipa. Izvori: <i>Opportunities</i> (Upper Intermediate), Pearson Education Limited, 2002, Harlow; <i>Success</i> (Upper Intermediate), Pearson Education Limited, Harlow, 2007.3. Hewings, Martin. <i>Advanced Grammar in Use</i>. Cambridge University Press, Cambridge, 1999.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA GERMANISTIKU

Naziv predmeta i šifra: Njemački jezik 2, FIL GER 102
Semestar, broj sati broj bodova: drugi (II) semestar, 1 predavanja + 1 vježbe; 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Cilj nastave Njemačkog jezika II kao općeg predmeta jeste produbljivanje znanja stečenog u dosadašnjem obrazovanju kao i osposobljavanje studenata za razumijevanje tekstova koji su sadržajno usklađeni sa studijskim sadržajima njihovog osnovnog studija. Studenti će na kraju drugog semestra biti u stanju da uz receptivno i produktivno bavljenje općim temama iz svakodnevnog života prezentiraju i teme iz užestručne oblasti koju studiraju. Pritom će se težiti dostizanju nivoa B.1.1 Europskog referentnog okvira.
Sadržaj predmeta: Komunikacija (uspostavljanje kontakata, čitanje oglasa i odgovor na iste, razgovor o prijateljstvu, proslavama); želje i snovi; domovina, državljanstvo, osjećaj pripadnosti naciji i razvijanje interkulturalne svijesti; zanimanja, uvjeti za njihovo obavljanje, uvjeti rada, pisanje biografije, prijave na natječaj
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz predmeta Njemački jezik 1, FIL GER 101
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Dallapiazza, R.-M., Jan, E., Blüggel, B., Schümann, A., (2005), Tangram aktuell 3, Ismaning, Hueber-Verlag
Dodatna literatura: 1. Neka od gramatika njemačkog jezika

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA SLAVENSKE JEZIKE I KNJIŽEVNOSTI

Naziv predmeta i šifra: Ruski jezik 2, FIL SLA 104
Semestar, broj sati i broj bodova: drugi (II) semestar; 1 sat predavanja, 2 sata vježbi; 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Osnovni cilj nastave ruskog jezika kao općeg predmeta je ovladavanje ruskim jezikom na komunikativnom nivou, usvajanje leksičkog i gramatičkog minimuma, te ovladavanje govornim modelima u okviru programom predviđene tematike. Cilj je također i sticanje jezičke kompetencije u smislu služenja stručnom literaturom na ruskom jeziku iz date oblasti.
Sadržaj predmeta: Pregled ruske gramatike. Vrste riječi i njihovi oblici. Modeli rečenica. Vježbe podrazumijevaju, pored ostalog, čitanje i jezičku analizu različitih tekstova dijaloškog i monološkog tipa. Predstavljanje filmova, muzike, pozorišta i sličnih sadržaja iz ruske kulture i historije prate različiti tipovi zadataka, razgovori i pisanje sastava.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz Ruski jezik 1, FIL SLA 103
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. L.V. Miller, L.V.Politova. <i>Žili-byli...; 12 urokov ruskog jezika, Bazovij uroven', učebnik</i>, Sankt-Peterburg, 2007.2. R. F. Poljanec. <i>Pregled gramatike ruskog jezika</i>, Školska knjiga Zagreb, 1967.
Dodatna i preporučena literatura <ol style="list-style-type: none">1. B. Tošović. <i>Ruska gramatika u poređenju sa srpskohrvatskom</i>. Sarajevo, Svjetlost 1990.2. I. K. Gapočka. <i>Ja čitaju po-ruski</i>, Moskva, 2006.3. Katnić-Bakaršić, M., Moranjak-Bamburać, N., Tanović, I. (1990) <i>Ruski jezik. Udžbenik za VI razred osnovne škole</i>. Sarajevo: Svjetlost.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA ROMANISTIKU

Naziv predmeta i šifra: Francuski jezik 2 FIL ROM 103
Semestar, broj sati i broj bodova: drugi (II) semestar; 1 sat predavanja + 1 sat vježbi; 3 ECTS
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Cilj predmeta je usvajanje osnovnih znanja iz francuskog jezika i upoznavanje s njegovom strukturom u mjeri u kojoj je to potrebno za uspješno korištenje stručne i naučne literature na datom jeziku iz oblasti naučnih disciplina svake studijske grupe.
Sadržaj predmeta: U toku drugog semestra studenti se upoznaju sa sljedećim gramatičkim kategorijama: upitna i odrična forma; prilozi; prijedlozi; neodređene zamjenice; neodređeni pridjevi; slaganje vremena indikativa; upravni i neupravni govor; složene relativne zamjenice; kondicional; konjuktiv; infinitiv; participi; Stečena znanja studenti će primjenjivati kroz čitanje, prevođenje i konverzaciju na tekstovima predviđenim za tu svrhu. Uvođenje studenata u problematiku prevođenja/razumijevanja autentičnih tekstova iz različitih oblasti ljudskog znanja, posebno iz onih naučnih disciplina koje se izučavaju na određenoj studijskoj grupi.
Preuvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Francuski jezik 1, FIL ROM 102
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Udžbenici: <ol style="list-style-type: none">1. Y. Berchiche, M. Dubois, R. Mimran, <i>Cours de la Sorbonne, langue et civilisation françaises</i>, Clé International, Paris, 20002. Annie Monnerie-Goarin, Evelyne Sirejols, <i>Champion II</i>, Clé International, Paris, 2001.3. Aline Volte, <i>Belleville II</i>, Clé International, Paris, 2004.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Sylvie Poisson-Quinton, C. Huet-Ogle, Roxane B : <i>Grammaire expliquée du français</i>, Précis de grammaire - niveau débutant, Clé International, Paris, 2003;2. Alina Kostucki, Gracia Merlo, <i>Grammaire progressive du français</i>, Clé International, Paris, 2004.3. Maïa Gregoire, <i>Grammaire progressive du français</i>, Clé International, Paris, 1995.4. Vlado Drašković, <i>Gramatika francuskog jezika za osnovnu školu</i>, Beograd, 1982. Dodatna literatura se utvrđuje na početku svake akademske godine

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU**ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA**

Naziv predmeta i šifra: Specijalna pedagogija 3; FIL SPED 204
Semestar, broj sati i broj bodova: treći (III) semestar, semestar I ciklusa, 2 predavanja + 2 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente sa kategorijama djece s posebnim potrebama, kako bi kompetentno učestvovali u procesu prepoznavanja i identifikacije.
Sadržaj predmeta: 1. Djeca s posebnim potrebama: <ul style="list-style-type: none">• osnovna terminologija,• kategorije djece,• karakteristike djece,• školovanje djece s posebnim potrebama.
Preduvjeti za upis predmeta: Specijalna pedagogija 2, FIL SPED 105
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura (Odabrana poglavlja): <ol style="list-style-type: none">1. Bouillet, D. (2010); Izazovi integriranog odgoja i obrazovanja; Zagreb: Školska knjiga2. Cvetković Lay, J. (2002); Darovito je, što ću sa sobom?; Zagreb: Alinea3. Cvetković Lay, J. i Sekulić Majurec, A. (1998); Darovito je, što ću s njim?; Zagreb: Alinea4. Gargiulo, M. R. (2006); Special Education in Contemporary Society: An Introduction to Exceptionality; Thomson Wadsworth5. Greenspan, S. I. (2003); Dijete sa posebnim potrebama, Zagreb: Ostvarenje6. Ivasović, V; Habel, V. i Ratkajec, S. (2011); Izazovi u radu sa učenicima sa poteškoćama; Zagreb: Centar za odgoj i obrazovanje "Slava Raškaj"7. Kostelnik, J. M; Onaga, E; Rohde, B. i Whiren, A. (2004); Djeca s posebnim potrebama; Zagreb: Educa8. Yahnke Walker, S. (2007); Darovita djeca. Kako razumjeti, podržavati i potaknuti vaše darovito dijete, Zagreb: Veble commerce9. Winkel, R. (1996); Djeca koju je teško odgajati, Zagreb: Educa
Dodatna i preporučena literature: <ol style="list-style-type: none">1. Biondić, I. (1993), Integrativna pedagogija: Odgoj djece s posebnim potrebama; Zagreb: Školske novine2. Vantić-Tanjić M, Nikolić M. (2010) Inkluzivna praksa. Tuzla: „OFF-SET“3. Zbornik radova: Inkluzija u školstvu Bosne i Hercegovine (2003); Sarajevo: TEPD i Filozofski fakultet4. Stručni časopisi5. Materijali sa nastave

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU**ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA**

Naziv predmeta i šifra: Opća povijest pedagogije i školstva; FIL PED 216
Semestar, broj sati i broj bodova: treći (III) semestar; 2 predavanja + 2 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente s nastankom pismenosti, začetima školstva, odgoja i obrazovanja te predstaviti im istaknute znanstvenike, pedagoge od najstarijeg doba (stare civilizacije) do naših dana. Prikazati brojna, raznolika stajališta, ideje, škole, reformske pokrete, kao i društvene, socijalne i kulturne uvjete u kojima su stvarana pedagoška djela i djelovali pedagozi. Upoznati studente s bogatom svjetskom baštinom s područja školstva i pedagogije.
Sadržaj predmeta: <ul style="list-style-type: none">○ Predmet proučavanja Povijesti pedagogije i školstva○ Vrste izvora u proučavanju povijesti pedagogije i školstva○ Metode, postupci i tehnike u istraživanju povijesti pedagogije i školstva○ Odgoj i obrazovanje (školstvo) u najstarijim civilizacijama○ Školstvo u antici○ Školstvo u srednjem vijeku○ Školstvo tijekom humanizma i renesanse○ Pojava gradskih škola i fakulteta○ Školstvo u 19. i 20. stoljeću○ Glavni reformski pravci u 20. stoljeću
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Zanimović, M (1988) Povijest pedagogije i školstva;2. Žlebnik, L (1970); Opća historija školstva i pedagoških ideja; Beograd: Naučna knjiga
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">1.Lock, J. (1950); Misli o odgoju; Beograd: Znanje2.Jacques Le Goff, Intelektualci u srednjem vijeku, Grafički zavod Hrvatske, 1982.3.Winfried Bohm, Povijest pedagogije: od Platona do suvremenosti, FMC Svjetlo riječi, Sarajevo, 2012.4.Kale, E. (1990) Povijest civilizacija; Zagreb: Školska knjiga5.Pestalozzi, H.; Kako Gertruda uči svoju djecu ili bilo koje drugo djelo6.Herbert, F; Opća pedagogija ili bilo koje drugo djelo7.Dewey, J.; Škola i društvo8.Makarenko, A.S. – Pedagoška poema

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Pedagoška psihologija 1, FIL PED 221
Semestar, broj sati i broj bodova: treći (III) semestar; 2 predavanja + 1 seminar + 1 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznavanje temeljnih pitanja pedagoške psihologije. Studenti će nakon apsolviranja kolegija ovladati temeljnim pojmovima o učenju, o uvjetima učenja i racionalnoj organizaciji učenja, što će biti osnova za naredne kolegije koji uključuju problematiku učenja i podučavanja.
Sadržaj predmeta: Pedagoška psihologija kao primijenjena psihološka disciplina: predmet proučavanja i metodologija istraživanja, definicija i značaj učenja, maturacija, učenje i intelektualni razvoj, temeljni uvjeti učenja: pamćenje, mišljenje, sposobnosti i motivacija, racionalna organizacija učenja: temeljne metode učenja, načela racionalne organizacije samostalnog učenja.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Opća psihologija 2, FIL PSI 132
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Grgin, T. (1997.) <i>Edukacijska psihologija</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap; 2. Zarevski, P. (1995.) <i>Psihologija pamćenja i učenja</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Andrić, V. (2001). <i>Samostalno učenje</i>. Jastrebarsko:Naklada Slap. 2. Andrić, V (1991.) <i>Metode i tehnike istraživanja u psihologiji od goja i obrazovanja</i>. Zagreb: Školska knjiga; 3. Andrić, A. (1976). <i>Kako odrastao čovjek uči</i>. Zagreb:Školska knjiga. 4. Buzan, T. (2001). <i>Savršeno pamćenje</i>. Beograd: Finesa. 5. Buzan, T. (2001). <i>Koristite obe hemisfere mozga</i>. Beograd:Finesa. 6. Buzan, T. (2001). <i>Biti genijalac</i>. Zagreb: Veble commerce. 7. Buzan, T. (1999). <i>Koristite svoju glavu</i>. Zagreb: Izvori. 8. Buzan, T. (1999). <i>Mape uma</i>. Beograd:Finesa 9. Dryden, G. , Vos, J. (2001). <i>Revolucija u učenju</i>. Zagreb:Educa. 10. Gardner, H. i ostali . (1999). <i>Inteligencija: različita gledišta</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap. 11. Woolfolk, A. (2004). <i>Educational Psychology-9th ed</i>. Boston: Allyn and Bacon.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Pedagoška statistika I; FIL PED 226
Semestar, broj sati i broj bodova: treći (III) semestar; 2 predavanja + 2 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: <ul style="list-style-type: none">- upoznavanje studenata sa osnovnim metodama deskriptivne statistike,- osposobljavanje studenata za izbor i primjenu tih metoda u pedagoškoj praksi i znanstvenom radu,- aktivno usvajanje programskih sadržaja, razumijevanje statističkih postupaka i usvajanje statističkog načina mišljenja
Sadržaj predmeta: Predmet pedagoške statistike; mjerenje i mjerne ljestvice; osnovni pojmovi vjerojatnosti; mjere centralne tendencije i mjere varijabiliteta; grafičko prikazivanje rezultata; normalna raspodjela; položaj pojedinog rezultata u grupi; mjere korelacije.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Petz, B. <i>Osnovne statističke metode za nematematičare</i>. Naklada ««Slap», Jastrebarsko, 1997.2. Mužić, V. <i>Metodologija pedagoškog istraživanja</i>. Svjetlost, Sarajevo, 1982.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Brkić, M. i Kundačina, M. <i>Statistika u istraživanju i obrazovanju</i>. Jela educa, Mostar-Sarajevo, 2003.2. Dragičević, Č. Tenjović, L. <i>Statistika za psihologe</i>. Savez društava psihologa, Beograd, 1997.3. Guilford, J. P. <i>Osnove psihološke i pedagoške statistike</i>. Savremena administracija, Beograd, 1968.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Uvod u pedagoški istraživanja; FIL PED 231
Semestar, broj sati i broj bodova: treći (III) semestar; 2 predavanja + 2 vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Oblici provođenja nastave: predavanja, vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Razvijanje elementarne metodološke pismenosti studenata; Uvođenje studenata u razumijevanje prirode stručnih i naučnih radova; Osposobljavanje za provođenje jednostavnijih istraživanja (seminarski, analiza nekog školskog problema);
Sadržaj predmeta: Potreba istraživanja odgoja i obrazovanja; Longitudinalni i transversalni pristup proučavanju pedagoških problema; Empirijska, deskriptivna, primijenjena i akcijska istraživanja; Pojmovi: varijabla, indikatori i operacionalizacija u pedagoškim istraživanjima; Pojmovi: uzorak istraživanja, metode, tehnike i instrumenti istraživanja; Izrada skice istraživanja; Načini prezentiranja rezultata istraživanja (središnje, obrada, analiza, interpretacija podataka, izvođenje zaključka i primjena rezultata istraživanja);
Preduvjet za polaganje predmeta: položen ispit iz predmeta Informatika u pedagogiji (FIL PED 127) i Pedagoška statistika 1 (FIL PED 226)
Načini provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Mužić, V. (2004.): <i>Uvod u metodologiju istraživanja odgoja i obrazovanja</i> (2. prošireno izdanje). Zagreb: Eduka. 2. Matijević, M. ; Mužić, V. i Jokić, M. (2003.): <i>Istraživači i objavljujući – elementarne metodološke pismenosti u pedagogiji</i>. Zagreb: HPKZ. 3. Slatina, M. (2006), <i>Seminarski i diplomski rad u univerzitetnoj nastavi</i>, Izvor: http://pedagogija71000.tripod.com/sitebuildercontent/sitebuilderfiles/diplomskirad.pdf
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bandur, V. i Potkonjak, N. (1999), <i>Metodologija pedagogije</i>, Beograd, Savez pedagoških društava Jugoslavije. 2. Sekulić-Majurec, A. (1994): <i>Akcijska istraživanja u praksi školskih pedagoga</i>. U: 3. Vrgoč, H. (ur.): <i>Iz prakse pedagoga osnovne škole</i>. Zagreb, HPKZ, str. 9-16.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Razvojna psihologija 1, FIL PSI 236
Semestar, broj sati i broj bodova: treći (III) semestar, 2 predavanja + 2 vježbe; 5 ETCS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznavanje (razumijevanje) tradicionalnih i savremenih načela, koncepata, teorija i metoda istraživanja različitih aspekata čovjekova razvoja (tjelesni, kognitivni, socijalni i emocionalni).
Sadržaj predmeta: Ciljevi i problemi razvojne psihologije. Osnovni pojmovi razvojne psihologije. Povijest i filozofski korijeni razvojne psihologije. Periodizacija razvoja i temeljne zakonitosti razvoja. Biološki i okolinski faktori razvoja. Metodologija istraživanja razvoja (nacrti istraživanja: longitudinalni, transverzalni i sekvencijalni). Etička načela istraživanja u razvojnoj psihologiji. Razvojne teorije – Freud, Erikson, Bandura, Piaget, Vigotski, Kohlberg, Bronfenbrenner. Usporedba razvojnih teorija.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Vasta, R., Haith, M. M., Miller, S. A. (1998). <i>Dječja psihologija</i> (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap.2. Berk, L. (2008). <i>Psihologija cjeloživotnog razvoja</i> (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap.
Dodatna I preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Andrić, V., Čudina, M. (1987). <i>Osnove opće i razvojne psihologije</i> (određena poglavlja). Zagreb: Školska knjiga.2. Hwang, P. (2000). <i>Razvojna psihologija</i> (određena poglavlja). Sarajevo: Filozofski fakultet.3. Papalia, D. E., Olds, S. E. (1992). <i>Human development</i>. McGraw Hill.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Specijalna pedagogija 4; FIL SPED 205
Semestar, broj sati i broj bodova: četvrti (IV) semestar I ciklusa, 1 predavanja + 1 vježbe; 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente sa specifičnostima učenika i mogućnostima da obrazovni sistem odgovori na te specifičnosti. Upoznati studente sa zakonitostima pedagoške opservacije, zakonitostima, te osposobiti ih za provedbu iste. Podučiti studente kako realizirati individualizaciju u odgojno-obrazovnom radu. Razviti vještine kod studenata za kreiranje individualnog programa rada za konkretno dijete, uz pedagošku opservaciju i ishode kao polazišne tačke.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none"> 1. Obrazovni sistem kao odgovor na različite potrebe učenika. 2. Pedagoška opservacija djece u odgojno-obrazovnoj ustanovi. 3. Osnove individualizacije odgojno-obrazovnog rada. 4. Kreiranje prilagođenog programa rada.
Preduvjeti za upis predmeta: Specijalna pedagogija 3; FIL SPED 204
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Abdulović, A. i dr. (2013); Svi pripadamo – podrška inkluzivnoj školskoj praksi; Sarajevo: Udruženje život s Down sindromom 2. Berit, H. J. , (2007). Razred u pravcu inkluzije, Sarajevo: Connectum. 3. Ivasović, V; Habel, V. i Ratkajec, S. (2011); <i>Izazovi u radu sa učenicima sa poteškoćama</i>; Zagreb: Centar za odgoj i obrazovanje "Slava Raškaj" 4. Lazor, M; Marković, S. i Nikolić, S. (2008); Priručnik za rad sa decom sa smetnjama u razvoju; Novi Sad: Novosadski humanitarni centar
Dodatna i preporučena literature: <ol style="list-style-type: none"> 1. Arsić, R. & Kovačević J. (2006). Učenici ometeni u razvoju u redovnoj školi 2. Arsić, R. & Kovačević J. Obrazovanje dece sa posebnim potrebama u redovnoj školi 3. Bognar, L. (1974.) Kombinirano odjeljenje nužno zlo ili pedagoška mogućnost, Osijek Život i škola 4. Stručni časopisi 5. Materijali sa nastave

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Socijalna pedagogija; FIL PED 212
Semestar, broj sati i broj bodova: četvrti (IV) semestar, 2 predavanja + 2 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Putem planiranih sadržaja iz nastavnog programa Socijalna pedagogija studenti treba da usvoje: principe, suštinu i sadržaje socijalno-pedagoške djelatnosti, oblike njene organizacije, metode upravljanja procesom socijalnog odgoja, dijagnosticanje i prognoziranje, klasificiranje, projektiranje i reproduciranje socijalno-pedagoških pojava u sociume, kao i osposobljavanje za rad i istraživanje u oblasti socijalne pedagogije.
Sadržaj predmeta: Etape urazvoju socijalne pedagogije; Interdisciplinarnost socijalne pedagogije; Područja proučavanja i djelovanja socijalne pedagogije; Teorijske osnove; Metodologija istraživanja; Metode i postupci pedagoških istraživanja; Socijalnapirodaodgojaimobilnostpojedinaustrukturidruštva; Socijalizacija-proceshumanizacijepojedinca; Oblicisocijalnogučenja; Socijalniobliciipojaveodgojnogdjelovanjauobitelji, školi, grupivršnjaka, slobodnomvremenu, medijima, javnimustanovama; Poremećajuponašanjumladih; Disocijalnostmladih; Novisocijalno-pedagoški pristupi utretmanudisocijalnostimladih; Pedagoškaviktimologija: preopterećenostučenika, školskefobije, izostajanesanastave, nasilje, agresivnost-uzroci, posljedice, terapija, prevencija; Pedagoškametodologijaufunkcijisagledavanjaprevencijepojavapedagoškaviktimologije; Bolestiovisnostiimladi: pedagoški programiprevencije; Socijalnauslovljenostobitelji; Kriza uobitelji; Nepotpunaobitelj; Socijalna zaštita djece i obitelji.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Opća pedagogija, FIL PED 211
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Dervišbegović, M. (2000), <i>Socijalna pedagogija</i>, FPN Sarajevo 2. Knežević-Florić, O. (2007), <i>Osnovi socijalne pedagogije</i>, Novi Sad: SPD Vojvodine 3. Uzelac, S. (1995), <i>Socijalna edukologija</i>, Zagreb: Sagena
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Krnjajić, S. (2002), <i>Socijalni odnosi i obrazovanje</i>, Beograd: IPI 2. Rot, N. (2002), <i>Socijalna psihologija</i>, Beograd: ZUNS 3. Ajanović, Dž. , Stevanović, M. (2004), <i>Metodika vannastavnih aktivnosti</i>, Zenica 4. Stručni časopisi

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Povijest pedagogije i školstva u BiH; FIL PED 217
Semestar, broj sati i broj bodova: četvrti (IV) semestar, 2 predavanja + 1 vježbe; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente s baštinom Bosne i Hercegovine; o počecima pismenosti; školstvu, odgoju i obrazovanju; s razvojem školstva u pojedinim razdobljima povijesti i s istaknutim znanstvenicima pedagogima, prosvjetnim poslasticima. Istaknuti važne zakonske propise i uredbe vezane za školstvo.
Sadržaj predmeta: <ul style="list-style-type: none"> o Pismenost i školstvo u srednjovjekovnoj Bosni i Humu, o Školstvo i pismenost u Osmanskom razdoblju, tijekom Austro-Ugarske te do 1945. godine i do naših dana, o Konfensionalne i državne škole u BiH, o Pedagoški časopisi i listovi, o Istaknuti pedagoški pisci, o Reforme školstva, zakoni o školstvu o Otvorenje viših i visokih škola i fakulteta, o Glavne pedagoške ideje u BiH. o Doprinos kulturno-prosvjetnih društava razvitku odgoja i obrazovanja u BiH
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Opća povijest pedagogije i školstva, FIL PED 216
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevanda, M. ; <i>Pedagoška misao u Bosni i Hercegovini</i>; Zenica: Dom štampe, 2001. 2. <i>Pisana riječ u BiH od najstarijih vremena do 1918.</i> ; Sarajevo: Veselin Masleša; 1982.
Preporučena i dodatna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ćurić, H. ; <i>Muslimansko školstvo u BiH</i>, Sarajevo: Veselin Masleša, 1983. 2. Pejanović, Đ. ; <i>Srednje i stručne škole u BiH od početka do 1949. godine</i>; Sarajevo: Svjetlost, 1953. 3. Pinto, A; <i>Jevreji Sarajeva i BiH</i>, Sarajevo: V. Masleša; 1987. 4. Kreševljaković, H. ; <i>Izabrana djela, tom IV</i>; Sarajevo: V. Masleša, 1991. 5. Papić, M. ; <i>Školstvo u BiH od 1918-1941. godine</i>; Sarajevo: V. Masleša, 1984. 6. Bogičević, V. ; <i>Istorija razvitka osnovnih škola u BiH od 1463-1918</i>; Sarajevo: Zavod za izdavanje udžbenika; 1965. 7. <i>Sto godina učiteljstva u BiH</i>, Zbornik radova; Sarajevo: V. Masleša; 1989. 8. Truhelka, J.; <i>Vojača</i>, Zagreb: Školska knjiga, 1995.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Pedagoška psihologija 2, FIL PED 222
Semestar, broj sati i broj bodova: četvrti (IV) semestar, 2 predavanja + 1 seminar + 1 vježbe; 5 ETCS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznavanje i razumijevanje dostignuća pedagoške psihologije i njenog značaja za odgojno – obrazovnu teoriju i praksu. Studenti će nakon apsolviranja kolegija biti upoznati sa savremenim tokovima i dostignućima pedagoške psihologije; osposobljeni za uočavanje fundamentalnih »tema« pedagoške psihologije u različitim izvorima te biti spremni za samostalan i timski stručni i naučno-istraživački rad i apliciranje stečenih znanja iz oblasti pedagoške psihologije na konkretne zadatke i situacije u skolskom okruženju.
Sadržaj predmeta: Savremena istraživanja o teorijama, vrstama i mehanizmima učenja, učenje i ličnost, učenici s posebnim potrebama u procesu učenja i podučavanja.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Pedagoška psihologija 1 FIL PSI 221
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Stojaković, P. (2002.) <i>Psihologija za nastavnike</i>. Banja Luka: Prelom. 2. Andrilović, V. – Čudina – Obradović, M. (1996.) <i>Psihologija učenja i nastave</i>. Jastebarsko: Naklada Slap; 3. Grgin, T. (1997.) <i>Edukacijska psihologija</i>. Jastebarsko: Naklada Slap
Preporučena i dodatna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Čehić, E. (1992). <i>Indikatori zrelosti djece za polazak u školu</i>. Sarajevo: Prosvjetni list. 2. Furlan, I. (1990). <i>Psihologija podučavanja</i>. Zagreb: Školska knjiga. 3. Furlan, I. (1984). <i>Primijenjena psihologija učenja</i>. Zagreb: Školska knjiga. 4. Howe, J. A. (2002). <i>Psihologija učenja</i>. Jastebarsko: Naklada Slap. 5. Kvaščev, R. (1981). <i>Mogućnosti i granice razvoja inteligencije</i>. Beograd: Nolit. 6. Kvaščev, R. (1980). <i>Sposobnosti za učenje i ličnost</i>. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 7. Kvaščev, R. (1977). <i>Kako razviti stvaralačke sposobnosti</i>. Beograd: BIGZ. 8. Sternberg, R. J. (1999). <i>Uspješna inteligencija</i>. Zagreb: Barka. 9. Sternberg, R. J. i Grigorenko, E. (2000) <i>Teaching for Successful Intelligence: To Increase Student Learning and Achievement</i>. USA: Sky Light. 10. Sternberg, R. J. (1997). <i>Thinking Styles</i>. Cambridge: Cambridge University Press. 11. Wood, D. (1995). <i>Kako djeca misle i uče</i>. Zagreb: Educa.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Pedagoška statistika 2; FIL PED 227
Semestar, broj sati i broj bodova: četvrti (IV) semestar; 2 predavanja + 2 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: <ul style="list-style-type: none">- upoznavanje studenata sa osnovnim metodama statistike zaključivanja,- osposobljavanje studenata za izbor i primjenu tih metoda u pedagoškojpraksi i znanstvenom radu- aktivno usvajanje programskih sadržaja, razumijevanje statističkih postupaka i usvajanje statističkog načina mišljenja
Sadržaj predmeta: Populacija i uzorak; osnovni principi uzimanja uzoraka i veličina uzorka; pouzdanost statističkih mjera; parametrijski statistički testovi; neparametrijski statistički testovi – hi kvadrat test; neki drugi neparametrijski testovi; Uvod u analizu varijance.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz Pedagoška statistika 1, FIL PED 226
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Petz, B. <i>Osnovne statističke metode za nematematičare</i>. Naklada «Slap», Jastrebarsko, 19972. Mužić, V. <i>Metodologija pedagoškog istraživanja</i>. Svjetlost, Sarajevo, 1982.
Dodatna i preporučana literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Brkić, M. , Kundačina, M. <i>Statistika u istraživanju i obrazovanju</i>. Jela educa, Mostar-Sarajevo, 2003.2. Dragičević, Č, Tenović, L. <i>Statistika za psihologe</i>. Savez društava psihologa, Beograd, 1997.3. Guilford, J. P. <i>Osnove psihološke i pedagoške statistike</i>. Savremena administracija, Beograd, 1968.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Metodologija istraživanja odgoja i obrazovanja; FIL PED 232
Semestar, broj sati/broj bodova: četvrti (IV) semestar, 2 predavanja + 2 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Oblici provođenja nastave: predavanja, vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Cilj ovog nastavnog predmeta je da se studenti osposobe za ispitivanje i istraživanje osnovnih pedagoških problema. Upoznat će se sa osnovnim metodama i tehnikama prikupljanja, sređivanja i prezentiranja podataka. Studenti će biti metodološki osposobljeni za izradu seminarskog i diplomskog rada.
Sadržaj predmeta: Vrste pedagoškog istraživanja; Vrste i odabiranje uzorka istraživanja; Etape pedagoškog istraživanja; Mjerenje i vrste mjerenja u odgoju, obrazovanju; Metode, tehnike i instrumenti istraživanja; Izrada idejnog projekta istraživanja; Provođenje istraživanja; Metod prezentiranja prikupljenih podataka; (sređivnje, obrada, analiza, interpretacija podataka, izvođenje zaključka i primjena rezultata istraživanja); Izrada diplomskog rada.
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz predmeta Uvod u pedagojska istraživanja, FIL PED 231 i Pedagoška statistika, 2 FIL PED 227.
Načini provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Cohen, M. M. (2007), <i>Metode istraživanja u obrazovanju</i> , Zagreb, »Naklada Slap«. 2. Fajgelj, S. i dr. (2004), <i>Priručnik za socijalna istraživanja</i> , Podgorica, »CID« 3. Eko, U. (2000), <i>Kako se piše diplomski rad</i> , Beograd, Narodna knjiga «Alfa» 4. Kovačević, M. (ur. . 1992.): <i>Standardi za psihološko-pedagoško testiranje</i> . Zagreb: Educa.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Sagadin, J. (1993). <i>Poglavja iz metodologije pedagoškoga raziskovanja</i> . Ljubljana. 2. Kumar, R. (1999): <i>Research Methodology</i> . London: Sage. 3. Mužić, V. (1993.): <i>Kako nadmudriti test</i> . Zagreb: Školske novine. 4. Mužić, V. (1994). <i>Atributi kvalitativne in kvantitativne paradigme pedagoškoga raziskovanja</i> , <i>Sodobna pedagogika</i> , št. 1-2.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Razvojna psihologija 2, FIL PSI 237
Semestar, broj sati i broj bodova: IV semestar, 2 predavanja + 1 vježbe; 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Usvajanje spoznaja o specifičnostima razvoja od začeća do razdoblja adolescencije kroz pojedine aspekte razvoja. Poznavanje optimalnih uvjeta razvoja tokom djetinjstva i adolescencije.
Sadržaj predmeta: Faze prenatalnog razvoja. Utjecaj okolinskih faktora na razvoj. Prenatalna skrb. Porod i perinatalno razdoblje. Tjelesni, motorički, perceptivni, kognitivni, govorni, moralni, emocionalni i socijalni razvoj tokom dojenačke dobi, ranog djetinjstva, srednjeg djetinjstva i adolescencije.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Razvojna psihologija 1, FIL PSI 236
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Berk, L. (2008). <i>Psihologija cjeloživotnog razvoja</i> (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap.2. Čuturić, N. (2000). <i>Psihomotorički razvoj djeteta u prve dvije godine života</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.3. Gajanović, N. (1982). <i>Psihički razvoj djeteta i vaspitanje</i>. Sarajevo: Svjetlost.4. Hwang, P. (2000). <i>Razvojna psihologija</i> (određena poglavlja). Sarajevo: Filozofski fakultet.5. Piaget, J., Inhelder, B. (1986). <i>Intelektualni razvoj djeteta</i>. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.6. Vasta, R., Haith, M. M., Miller, S. A. (1998). <i>Dječja psihologija</i> (određena poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Didaktika 1, FIL PED 311
Semestar, broj sati i broj bodova: peti (V) semestar, 2 predavanja + 2 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: obavezni
<p>Cilj predmeta: Proučavanje i istraživanje fundamentalnih problema didaktičke teorije i odgojno-obrazovne prakse. Studente treba upoznati sa savremenim tokovima i dostignućima u didaktičkoj teoriji i nastavnoj praksi i omogućiti im valjano primanje i shvatanje didaktičkih spoznaja kako bi mogli kompetentno sudjelovati u rješavanju teorijskih i praktičnih problem iz ove oblasti. Osnovni zadaci su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - temeljito ovladavanje fundamentalnim sadržajima didaktike, - osposobljavanje za uočavanje i procjenjivanje didaktičkih problema, - ovladavanje tehnikama i instrumentima značajnim za učenje i poučavanje, - osposobljavanje za čitanje naučnih i stručnih tekstova, - permanentno praćenje didaktičke teorije, - praćenje i istraživanje didaktičkih problema u neposrednoj praksi,
<p>Sadržaj predmeta:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Didaktika u sistemu naučnih disciplina, 2. Predmet i zadaci didaktike, 3. Historijski razvoj didaktike, 4. Didaktičke teorije, 5. Nastavni proces, 6. Nastavni sistemi.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
<p>Način provjere znanja:Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.</p>
<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Filipović, N. (1981. ili 1988.) <i>Didaktika 1</i>, «Svjetlost», Sarajevo. 2. Jelavić, F. (1998), <i>Didaktika</i>, Naklada Slap Jastrebarsko. 3. Vilotijević, M. (1999) <i>Didaktika 1 2 3</i>, Beograd.
<p>Dodatna i preporučena literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mail, A. (1966) : <i>Kreativnost u nastavi</i>, Svjetlost, Sarajevo. 2. Marsh, J. C. (1994). : <i>Kurikulum</i>, Educa, Zagreb. 3. Kiryacou, C. (1995) : <i>Temeljna nastavna umijeća</i>, Educa, Zagreb. 4. Klafki, W. i drugi (1994) : <i>Didaktičke teorije</i>, Educa, Zagreb. 5. Grgin, T. (1987) : <i>Školska dokimologija</i>, Školska knjiga, Zagreb.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta: Osnove komparativne pedagogije; FIL PED 321
Semestar, broj sati i broj bodova: peti (V) semestar, 2 predavanja + 1 vježbe; 3 ETCS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: obavezni
<p>Cilj predmeta: Upoznati studente sa savremenim kretanjima, ali i sa problemima i tendencijama u oblasti odgoja, obrazovanja i školstva u svijetu, ukazujući na univerzalnost i globalnost određenih pitanja, te na zajedničke i specifične puteve njihovog razrješavanja. Studente kroz ovu nastavu treba osposobiti da djeluju u više pravaca:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da budu osposobljeni za komparativno pristupanje pitanjima odgoja i obrazovanja, kroz razvijanje kritičkog i analitičkog mišljenja, te putem stvaranja vlastitih sinteza, - da budu sposobni da uvidaju složenost teorijsko-metodoloških pitanja komparativne pedagogije i da prepoznaju i transferiraju njene rezultate na vlastiti obrazovni sistem, - da mogu da uočavaju i razumiju komparabilne faktore, da uvažavaju kriterijume komparacije i da znaju da koriste rezultate istraživanja i praćenja koje objavljuju međunarodne organizaciju u oblasti obrazovanja.
<p>Sadržaj predmeta :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komparativna pedagogija u sistemu pedagoških naučnih disciplina; • Komparativna, internacionalna i (ili) globalna pedagogija; • Historijski razvoj i konstituiranje komparativne pedagogije; • Različita određenja Komparativne pedagogije danas; • Teorijsko-metodološke osnove komparativne pedagogije; • Kvalitativne i kvantitativne metode u komparativnoj pedagogiji; • Filozofske osnove i teorije obrazovanja u savremenim školskim sistemima; • Najvažniji pedagoški pravci i izvedene „škole“; • Međunarodne organizacije i njihovo učešće u komparativnim studijama (Unesco, Unicef, Savjet Evrope, BIE, OECD, i dr.) i udruženja komparativista; • Specificnosti školskih sistema u pojedinim kulturama i tradicijama; • Obrazovna kultura razvijenih zemalja, zemlja trećeg svijeta i nejnerazvijenijih zemalja; • Tendencije i nastojanja da se konstituišu jedinstvene osnove obrazovnih programa za 21.stoljeće pedagogije; Odgojni ciljevi i sadržaji u zemljama razvijene demokratije u Evropi i svijetu; • Globalizacijski izazovi i predviđanja daljeg razvoja ove pedagoške discipline;
Preduvjet za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Opća pedagogija, FIL PED 211 i Opća povijest pedagogije i školstva, FIL PED 216
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vrcelj, Sofija. <i>U potrazi za identitetom</i>, Rijeka: Sveučilišna knjižnica Rijeka, 2005. 2. Morin, Edgar. <i>Odgoj za budućnost</i>, Educa, Zagreb, 2002. 3. Mitrović, Darinka. <i>Moderni tokovi komparativne pedagogije</i>, Sarajevo: Svjetlost 1976. 4. Delors, J. ur. <i>Učenje blago u nama</i>, Educa, Zagreb 1998.
<p>Dotatna i preporučena literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Birzea, Cesare: <i>Obrazovne politike zemalja u tranziciji</i>, PPZ Bihać 2001. 2. Rado, Peter: <i>Tranzicija u obrazovanju</i>, PPZ Bihać, 2002. 3. Freire, Paulo: <i>Pedagogija obespravljenih</i>, Zagreb: ODRAZ, 2005 4. Mialaret, Gaston: <i>Uvod u edukacijske znanosti</i>, Zagreb: Školske novine, 1989. 5. Bray, Mark i Pašalić Kreso, Adila (ur.) <i>Komparativna edukacija</i>, Sarajevo: Conectum, 2007. 6. Noah, J. Harold & Eckstein, A. Max: <i>Doing comparative education: Three decades of collaboration</i>, CERC, H.Kong, 1998

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Školska pedagogija 1; FIL PED 326;
Semestar, broj sati i broj bodova: peti (V) semestar; 2 predavanja + 1 vježbe; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Aktivnost studenata omogućit će sticanje općih i praktičnih znanja o organizaciji života i rada škole u konkretnim situacijama, razvijanje stručne, znanstvene i profesionalne sigurnosti u radu.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none"> 1. Školska pedagogija u sistemu pedagoških i nučnih disciplina. 2. Predmet proučavanja školske pedagogije. 3. Konceptije teoretskih pristupa u razvoju škole. 4. Aktuelna kretanja i karakteristike suvremene škole. 5. Podsticanje i kreiranje učešća studenata u reformskim procesima obrazovanja. 6. Modernizacija i reorganizacija školskog sistema za razvoj demokratije u zemlji. 7. Metodološke specifičnosti proučavanja školske pedagogije.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Socijalna pedagogija, FIL PED 212
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Dževdeta Ajanović i Marko Stevanović: <i>Školska pedagogija</i>, Prosvjetni list, Sarajevo, 1999. 2. Dževdeta Ajanović: <i>Metodika vannastavnih aktivnosti</i>, Pedagoški fakultet u Zenici, 2004. 3. Grupa autora: <i>Osnovi suvremene pedagogije</i>, HPKZ, Zagreb, 1999. 4. Stanislav Antić: <i>Rječnik suvremenog obrazovanja</i>, HPKZ, 2000.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Josip Pivac: <i>Inovativnom školom u društvo znanja</i>, HPKZ, Zagreb, 2000. 2. M. Resman: <i>Suvremeno upravljanje i rukovođenje u školskom sustavu</i>, Persona, Velika Gorica, 2001. 3. W. Glasser: <i>Nastavnik u kvalitetnoj školi</i>, Educa, Zagreb, 1998. 4. Tomas Gordon: <i>Kako biti uspješan nastavnik</i>, Kreativni centar, Beograd, 1998. 5. Collin Marsh: <i>Kurikulum</i>, Educa, Zagreb, 1996.
Dokumenti: <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Okvirni zakon o osnovnom i srednjem obrazovanju u BiH</i>, „Službene novine BiH, br. 18/03 2. Dokument o reformi, Poruka građanima BiH, 21. 11. 2002. Dokument o reformi, Poruka građanima BiH, 21. 11. 2002. 3. Materijali zajedničkih strategija za modernizaciju osnovnog i općeg srednjeg obrazovanja u BiH, 2002.
Časopisi: Didaktički putokazi, Napredak, Naša škola, Mualim, Zbornici radova

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Specijalna pedagogija 5; FIL SPED 304
Semestar, broj sati i broj bodova: peti (V) semestar, 2 predavanja + 2 seminar + 2 vježbe; 7ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente sa odgojno-obrazovnim strategijama u radu s djecom s posebnim potrebama, sa načinima kreiranja pozitivnog okruženja za prihvatanje djece s posebnim potrebama, te primjena tehnika za razvijanje empatijskih vještina.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none"> 1. Specifičnosti procesa učenja i podučavanja u radu sa djecom s posebnim potrebama. 2. Razvijenost pojedinih metodika nastavnog rada s djecom s posebnim potrebama. 3. Klasični i suvremeni postupci odgojnog rada. 4. Recipročna pomoć i vršnjačko učenje. 5. Strategije za kreiranje inkluzivne prakse i adekvatnog odgojno-obrazovnog rada sa djecom s posebnim potrebama.
Preduvjeti za upis predmeta: Specijalna pedagogija 4; FIL SPED 205
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura (Odabrana poglavlja): <ol style="list-style-type: none"> 1. Abdulović, A. i dr. (2013); Svi pripadamo – podrška inkluzivnoj školskoj praksi; Sarajevo: Udruženje život s Down sindromom 2. Bouillet, D. (2010); Izazovi integriranog odgoja i obrazovanja; Zagreb: Školska knjiga 3. Cvetković-Lay, J. (2002); Darovito je, što ću sa sobom?; Zagreb: Alinea 4. Cvetković Lay, J. i Sekulić Majurec, A. (1998); Darovito je, što ću s njim?; Zagreb: Alinea 5. Ivasović, V; Habel, V. i Ratkajec, S. (2011); Izazovi u radu sa učenicima sa poteškoćama; Zagreb: Centar za odgoj i obrazovanje "Slava Raškaj" 6. Kostelnik, J. M; Onaga, E; Rohde, B. i Whiren, A. (2004); Djeca s posebnim potrebama; Zagreb: Educa 7. Lazor, M; Marković, S. i Nikolić, S. (2008); Priručnik za rad sa decom sa smetnjama u razvoju; Novi Sad: Novosadski humanitarni centar
Dodatna i preporučena literature: <ol style="list-style-type: none"> 6. Stručni časopisi 7. Materijali sa nastave

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Osnove andragogije, FIL PED 336
Semestar, broj sati i broj bodova: peti (V) semestar, FIL PED 336; 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznavanje sa osnovama znanosti o obrazovanju odraslih, poticanje interesovanja za andragoške porbleme, uvod u vještinu organizairanja, pripremanja i reliziranja andragoške djelatnosti
Sadržaj predmeta: Osnovni andragoški pojmovi, obrazovanje odraslih u širem društvenom kontekstu, obrazovne potrebe odraslih, specifičnosti učenja odraslih, fenomen ljudskog starenja i promjene u ponašanju, motiviranost odrsalih za obrazovanje, formalno i neformalno učenje u obrazovnom sistemu
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Andrilović, et al. , <i>Andragogija</i> , Školska knjiga, Zagreb, 1985 2. Kulic & Despotović, <i>Uvod u andragogiju</i> , Dom štampe, Zenica, 2005
Dodatna i preporučena literatura: 1. Andrilović, <i>Kako odrastao čovjek uči</i> , Školska knjiga, Zagreb, 1989. 2. Despotović, M. , <i>Igra potreba-andragoške varijacije</i> , Institut za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta, Beograd, 2000. 3. Klapan, A. & Matijević, M. , <i>Obrazovanje odraslih – ključ za 21. stoljeće</i> , Zbornik radova 2. međunarodne konferencije u Šibeniku, Hrvatsko andragoško društvo, 2004. 4. Savićević, D. M. , <i>Komparativna andragogija</i> , Institut za pedagogiju i andragogiju, Beograd, 2003.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Metodika odgojnog rada; FIL PED 341
Semestar, broj sati i broj bodova: peti (V) semestar, 1 predavanja + 2 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente s dostignućima suvremene pedagoške znanosti a posebno s teorijom i praksom odgojnog rada kao i sa evaluacijom odgojno-obrazovnog rada te s metodama i tehnikama istraživanja pedagoških pojava u školi, kroz osposobljavanje za praktičnu primjenu.
Sadržaj predmeta: <ul style="list-style-type: none"> ○ Razmatranje aktualnih problema odgojnog rada ○ Koncepti odgoja i procesi u odgoju danas ○ Ovladavanje intervjuom, te komunikacijskim vještinama ○ Stjecanje uvida u razvojne probleme mladih i načini prevladavanja asocijalnih i drugih negativnih pojava ○ Konflikti ○ Osposobljavanje za upotrebu raznih tehnika i postupaka u odgojnom radu ○ Restitucija u odgojnom radu ○ Empatija ○ Metode, sredstva i načela odgojnog rada
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bratanić, M. (1990) Mikropedagogija. Školska knjiga: Zagreb. 2. Gossen, D. (1994); Restitucija; Alinea, Zagreb 3. Vukasović, A. (1998) Pedagogija. Hrvatski katolički Zbor „MF”: Zagreb. 4. Rakić, B. (1976) Intervju u nastavi, Svjetlost: Sarajevo

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Odgoj nadarenih, FIL PED 361
Semestar, broj sati i broj bodova: peti (V) semestar, 2 sata seminarara; 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: seminar
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Cilj izbornog područja jeste uvođenje studenata u teorijske i praktične probleme odgoja nadarene djece. Treba ih osposobiti za identifikaciju, praćenje i istraživanje nadarenost u školi. Upoznaće se sa oblicima i putevima odgojnog – obrazovnog rada sa nadarenim.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none"> 1. Određenja nadarenosti 2. Odgojno-obrazovni sistem i nadarenost 3. Škola i nadarenost 4. Identifikacija nadarenosti 5. Djeca s visokim općim i posebnim sposobnostima 6. Planovi i programi za nadarene 7. Oblici rada sa nadarenom djecom 8. Metode i postupci u odgojnom radu sa nadarenim
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Čudina, Obradović M: <i>Nadarenost, razumijevanje, prepoznavanje i razvijanje</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1991. (drugo izdanje)
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Đorđević, B. : <i>Individualizacija vaspitanja darovitih</i>. – Prosveta, Beograd, 1979. 2. Drašković, B. : <i>Daroviti i obrazovna odiseja</i>. - A. B. C. Grafika, Beograd, 1998. 3. Furlan, I. , Kobala, A. : <i>Ubrzano napredovanje nadarenih učenika osnovne škole</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1971. 4. Grupa autora: <i>Uspostavljanje sistema rada sa talentovanom djecom i omladinom</i>, Republički zavod za unapređenje vaspitanja i obrazovanja, Beograd, Beograd, 1988. 5. Koren, I. : <i>Kako prepoznati i identificirati nadarenog učenika</i>, Školske novine, Zagreb, 1989.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Pedagogija slobodnog vremena; FIL PED 362
Semestar, broj sati i broj bodova: peti (V) semestar; 2 sata seminarara; 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: seminar
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Upoznati studente sa značajem slobodnog vremena i vannastavnih aktivnosti za razvoj ličnosti, te problemima koji se mogu javiti.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none">1. Značaj izvannastavnog odgojnog rada2. Slobodno vrijeme kao:<ul style="list-style-type: none">o filozofski,o sociološki,o psihološki io pedagoški fenomen3. Razvoj djece i slobodno vrijeme4. Problemi mladih:<ul style="list-style-type: none">o alkoholizam,o pušenje,o narkomanijao "doping sredstva" (anabola steroidi)o maloljetnička delikvencijao prostitucijao kockanjeo zamke kompjuterao incesto pedofilija
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Pehar, L. (2003); <i>Slobodno vrijeme mladih ili ...</i>; Zenica: Dom štampe

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Pedagoška komunikologija, FIL PED 364
Semestar, broj sati i broj bodova: peti (V) semestar, 2 sata seminara; 3 ECTS
Trajanje: I semestar
Tip kolegija: seminar
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Osnovni cilj ove naučne discipline je uvesti studente u područje komunikacijskih procesa i odnosa te im razviti sposobnost komuniciranja i komunikativnog djelovanja. Zato je neophodno da student sagledava važnosti komunikativnog djelovanja u procesu odgoja i obrazovanja i da interpersonalno komuniciranje shvati kao razvojni pedagoški proces.
Sadržaj predmeta: Osnovni komunikološki pojmovi; Informacija i značenje; Oblikovanje poruka; Unutarnja i vanjska pravila komuniciranja; Kognitivne i bihevioralne vještine komuniciranja; Komunikacijska kompetencija; Interakcija, komunikacija i kooperacija; Konverzacija i persuazija;. Sposobnosti, umijeća i vještine pedagoškog komunikativnog djelovanja; Verbalno i neverbalno komuniciranje; Interpersonalno i intrapersonalno komuniciranje; Uočavanje veze između emocija i razvoja sposobnosti komuniciranja; Razvoj osjetljivosti i tolerancije prema različitim komunikativnim izvorima; Razvoj osjetljivosti za standarde i pravila komuniciranja; Mijenjanje osjećanja i raspoloženja u procesu komuniciranja i otklon smetnji uspješnog komunikativnog djelovanja; Stilovi komunikativnog djelovanja; Upravljanje komunikacijskim procesom.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Brajša, P. (1994), <i>Pedagoška komunikologija</i> , (2. prošireno izdanje), Zagreb, »Školske novine«
Dodatna i preporučena literature: 1. Salovey, P. i Sluyter, D. (1999), <i>Emocionalni razvoj i emocionalna inteligencija – Pedagoške implikacije</i> , Zagreb, »Educa«. 2. Kathleen K. Reardon (1998), <i>Interpersonalna komunikacija</i> , »Alinea«, Zagreb. 3. Lilian G. Katz, i D. McClellan (1999), <i>Poticanje razvoja dječje socijalne kompetencije</i> , Zagreb. 4. Neill, S. (1994), <i>Neverbalna komunikacija</i> , Zagreb, »Educa«.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Humanizacija odnosa među spolovima, FIL PED 366
Semestar, broj sati i broj bodova: peti (V) semestar, 2 sata seminara; 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: seminar
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Rasporedom tematskih cjelina ostvarit će se principi razvojnosti, naučnosti i sistematičnosti. Date teme služe kao okviri, što znači da dopuštaju nastavniku i studentima kreaciju i slobodu u njihovoj artikulaciji.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none"> 1. Činioci humanih odnosa 2. Ljudski odgoj i spolne uloge 3. Smisao i potrebe za seksualnim informisanjem 4. Značaj obitelji za humane odnose među spolovima 5. Škola kao faktor humanih odnosa među spolovima 6. Važnost seksualnog obrazovanja 7. Rodna ravnopravnost 8. Savjetodavni rad za humane odnose među spolovima
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Rade Popadić: <i>Seksualna socijalizacija i vaspitanje mladih</i>, Filozofski fakultet, Istočno Sarajevo, 2005. 2. Petar Mandić: <i>Humanizacija odnosa u školi</i>, Sarajevo, 1980. 3. Grupa autora: <i>Uvod u ljudsku seksualnost</i>, Cesi, Zagreb, 2001. 4. Meves, C; <i>Seksualni odgoj primjeren djeci</i>, Zagreb: Educa; 2001.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Branko Luburić: <i>Humani odnosi među spolovima</i>, Grafit, Mostar, 1996. 2. <i>O humanom razvoju mladih u BiH</i>, UNDP, Sarajevo, 2000. 3. Dr. Cheric Carter – Scott: <i>Ako je ljubav igra</i>, Algoritam, Zagreb, 2001. 4. <i>Spol i rod</i>: Cesi, Zagreb, 2001. 5. <i>AIDS – Priručnik za nastavnike</i>, Cesi, Zagreb, 2001.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Prava djeteta i obrazovno pravo, FIL PED 367
Semestar, broj sati i broj bodova: peti (V) semestar, 2 sata seminara; 3 ETCS
Trajanje: I semestar
Tip kolegija: seminar
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Ovaj izborni predmet ima za cilj da uvede studente u problematiku prava djeteta koja se tiče svih područja života, rada i djelovanja djeteta, a koja je najsvobuhvatnije data u Konvenciji o pravima djeteta usvojenoj na Generalnoj skupštini Ujedinjenih nacija od 20. 11. 1989. godine. Pored upoznavanja sa odredbama Konvencije cilj ovog izbornog predmeta usmjeren je na izgradnju svijesti o potrebi njihovog poštovanja i uvažavanja kako u zakonima, pravnim aktima, tako i u njihovoj primjeni, kao i veće osjetljivosti za uočavanje i reagiranje na pojave kršenja prava djeteta u svakodnevnom životnim situacijama koje nastaju na relacijama društvo-dijete, škola-dijete, roditelj-dijete i sl.
<p>Sadržaj predmeta: Definicija djeteta</p> <ul style="list-style-type: none"> • pravo na život, opstanak i razvoj siromaštvo • poštivanje mišljenja djeteta: istraživanja o dječjoj participaciji, šta se radi na podizanju svijesti, samostalnosti kod djece i sl. • nediskriminacija - koliko je ovaj princip ugrađen u Ustav i domaće zakone, primjeri iz prakse na uklanjanju pojava diskriminacije po svim osnovama, • siromaštvo i prava djeteta <p>Gradanska prava i slobode:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ime i državljanstvo (djeca u BiH koja nisu upisana u knjige rođenih (član 7) • Pristup odgovarajućim informacijama (član 17) • Zaštita privatnosti (član 16) <p>Obitelj i poštovanje prava djeteta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Djeca lišena porodične sredine (član 20), • Usvajanje (član 21) • Zanimarivanje i zlostavljanje (član 19), • Seksualna eksploatacija i seksualna zloupotreba (član 34) <p>Osnovna zdravstvena i socijalna zaštita:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Zdravstvo i zdravstvene usluge (član 24) b) Socijalna zaštita i kapaciteti službi za brigu o djeci (član 26) c) Djeca ometena u razvoju (član 23) – broj djece po grupama oštećenja, njihovo obrazovanje, zdravstvena , socijalna zaštita i rehabilitacija, <p>Obrazovanje, slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Obrazovanje, uključujući stručno obrazovanje i usmjeravanje (član 28) b) Ciljevi obrazovanja (član 29) c) Odmor, rekreacija i kulturne aktivnosti (član 31)
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Konvencija UN o pravima djeteta, UNICEF (bez godine izdavanja) 2. Više autora: <i>Demokratija i ljudska prava</i>, USAID office, Tuzla 3. Slapšak, S. : <i>Dječija prava</i>, CIVIK LINK, Ljubljana, 1995.
<p>Dodatna i preporučena literature</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lihić, E. : <i>Počelnica za učenje o dječijim pravima</i>, »Naša djeca« Sarajevo, 1994. 2. Danesh, H. B. : <i>Koraci ka miru</i>, EFP, International press, 2004.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Metodika rada školskog pedagoga; FIL PED 368
Semestar, broj sati i broj bodova: peti (V) semestar, 2 sata seminara; 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: seminar
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata s radom pedagoga i pedagoške službe u osnovnim i srednjim školama kao i u predškolskim ustanovama.
Sadržaj predmeta: <ul style="list-style-type: none">○ Zadaci rada školske pedagoške službe○ Razlozi za uvođenje školske pedagoške službe○ Djelokrug (područje i poslovi) rada školskog pedagoga○ Rad pedagoga s nastavnicima, s učenicima i roditeljima○ Metode, tehnike i postupci kojima se služi školski pedagog
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Jurić, V. ; <i>Metodika rada školskog pedagoga</i>; Pedagoško-književni zbor, Zagreb; 1977.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Resman, R. ; <i>Savjetodavni rad u vrtiću i školi</i>, HPKZ; Zagreb, 2000.2. Pedagoški časopisi: <i>Naša škola</i>, <i>Didaktički putokazi</i>, <i>Napredak</i>3. Glasser, W. ; <i>Nastavnik u kvalitetnoj školi</i>; Educa, Zagreb, 1999.4. potkonjak, N-Trnovac, D. N. ; <i>Instrumenti za rad školskog pedagoga</i>; Pedagoško društvo Srbije, Beograd; 1998.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Upravljanje i rukovođenje školom; FIL PED 369
Semestar, broj sati i broj bodova: peti (V) semestar, 2 sata seminara; 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Oblici provođenja nastave: seminar
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Cilj nastave ovog predmeta je sticanje temeljnih znanja koja su potrebna menadžerima u institucijama obrazovanja na svim organizacijskim razinama kao i vježbanje i razvoj menadžerskih sposobnosti i umijeća kako bi se trasirao put ka kvalitetnoj školi. Studentima će olakšati razumijevanje menadžmenta kao procesa usklađivanja upravljanja ljudima i poslovima i omogućiti da prakticiraju bazične/tvrde i medijativne/mehke funkcije menadžmenta u obrazovanju kako bi ovladali praktičnim menadžerskim principima upravljanja i organizacionim promjenama u odgoju/obrazovanju.
Sadržaj predmeta: Funkcije i uloge menadžera u obrazovanju; Bazične (planiranje, odlučivanje, organiziranje i kontroliranje) i medijativne (komuniciranje, motiviranje, savjetovanje i vođenje) funkcije menadžmenta u obrazovanju; Menadžerski posao školskog direktora viđen kroz uloge; Ciljevi školskog menadžmenta; Timski rad; Upravljanje radnom uspješnošću; Umijeća vođenja sastanaka; Upravljanje konfliktima u školi; Kako postupati s ljudima koji postižu slabe rezultate; Kako postupati s ljudima negativnog ponašanja; Profesionalna orijentacija, selekcija i upravljanje karijerom; Privrženost radnoj organizaciji.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Načini provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Bahtijarević – Šiber, F. (1999). <i>Management ljudskih potencijala</i> . Zagreb, »Golden marketing« (odabrana poglavlja – samoizbor studenata). 2. Silov, M. (ur.) (2001). <i>Suvremenoupravljanjeirukovođenju školskomsustavu</i> . Zagreb, Persona.
Dodatna i preporučena literature: 1. Everard, K. B. i Morris, G. (1990) <i>Effective School Management</i> , London, Paul Cham-pan Publishing Ltd. 2. Senge, P. M. (2001). <i>Peta disciplina: principi i praksa učeće organizacije</i> . Zagreb, Mozaik knjiga 3. Velikonja, M. (ur.) (1995). <i>Menedžment v vzgoji in izobraževanju</i> . Ljubljana, Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
 ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Psihologija kreativnosti; FIL SPED šifra 371
Semestar, broj sati i broj bodova: prvi (I) semestar II ciklusa, 1 predavanja + 1 seminar, 3 ETCS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar.
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Upoznavanje i razumijevanje psiholoških odrednica/resursa kreativnosti. Studenti će nakon apsolviranja kolegija biti spremni i sposobni diskutirati različite teorijske pristupe kreativnosti, istraživati/birati modele temeljem njihove aplikabilne vrijednosti, analizirati i kreirati onstrumentarij za procjenu kreativnosti te osmišljavati nastavno okruženje/komunikaciju za poticanje kreativnosti.
Sadržaj predmeta: 1. Definiranje i istraživanja kreativnosti – historijski uklon. 2. Teonje kreativnosti. 3. Procjenjivanje kreativnosti. 4. Uloga kreativnosti u društvu. 5. Kognitivna vizura kreativnosti. 6. Odgajanje kreativne ličnosti: naslijeđe i/ili odgoj? 7. Organizacijska kreativnost. 8. Kreativnost visoko nadarenih ljudi. 9. Svakodnevna kreativnost: procesi i načini. 10. Neurobiološki temelji kreativne spoznaje. 11. Razvojni pristupi kreativnosti. 12. Pedagoška kreativnost. 13. Kros-kulturalne perspektive kreativnosti. 14. Evolucijski pristupi kreativnosti. 15. Funkcionalna kreativnost. 16. Debate o kreativnosti: kreativnost „područni, predmetni“ ili opći fenomen?, U kakvoj vezi su kreativnost i motivacija? Individualna i/ili grupna kreativnost? Kreativnost i mentalne poteškoće. Povezanost kreativnosti i inteligencije? Kreativnost i divergentno mišljenje. Kreativnost u učionici.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja Aktivno učešće u nastavnim aktivnostima podrazumijeva adekvatno pripremanje studenata, naročito čitanje udžbenika i šire literature, pretraživanje interneta, traganje za informacijama i sl., u skladu s dinamikom realizacije nastave. Sve provjere znanja su u pravilu pismene. Studenti se naročito ohrabruju da iskažu kreativnost u radu, originalnost u promišljanju i primjeni različitih ideja u svim etapama i oblicima nastavnih aktivnosti.
Obavezna literatura: 1. Kaufman, J. C. i Sternberg, R. J. (2010)(Ured.). The Cambridge Handbook of Creativity. Cambridge: Cambridge University Press. 2. Pušina, A. (2014). Stil u psihologiji: teorije i istraživanja. Sarajevo: Filozofski fakultet. ISBN 978-9958-625-51-0; COBISS.BH-ID 2138566.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Dizdarević, I.(1980). Stvaralaštvo i društveno ponašanje mladih. Sarajevo:Svjetlost. 2. Pušina, A. (2014). <i>Intellectual Styles Of Bosnian Students: A Cross-Cultural Perspectives</i> Procedia – Social and Behavioral Science, 141: Amsterdam, London:Elsevier. UDK 37.036:371.212(497.6); ISSN 1877-0428.-141; COBISS.BH-ID 7861529; 3. Pušina, A. (2014). <i>Kreativnost: jedan mogući pogled</i> . Naša škola 68/238. Sarajevo: Udruženje nastavnika Federacije BiH. UDK 37.036; ISSN 0547-308X; COBISS.BH-ID 7851801; 4. Pušina, A. (2014). <i>Intelektualni stilovi kao resursi kreativnosti</i> . Didaktički putokazi 68. Zenica: Pedagoški zavod i Filozofski fakultet u Zenici. UDK 37.036; ISSN 1512-5998; COBISS.BH-ID 7854773;

5. Pušina, A. (2014). *Podučavajmo uspješnoj inteligenciji: poticanje kreativnosti. Didaktički putokazi 69. Zenica: Pedagoški zavod i Filozofski fakultet u Zenici.*
6. Sternberg, R. J. (2006a). *The Nature of Creativity. Creativity research journal, 18(1), 87-98.*
7. Sternberg, R. J. (2006b). *Creating a Vision of Creativity: The First 25 Years. Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts, 8(1), 2-12.*
8. Sternberg, R. J. (2012). *The Assessment of Creativity: An Investment-Based Approach. Creativity research journal, 24(1), 3-12.*
9. Sternberg, R. J.; Lubart, T. I. (1991). *An investment theory of creativity and its development. Human Development, 34(1), 1- 31.*
10. Sternberg, R. J.; Zhang, L. F. (2011). *Revisiting the Investment Theory of Creativity. Creativity research journal, 23(3), 229-238.*
11. Zhang, L. F. (2013). *Conceptions of creativity among Hong Kong university students. Educational Psychology, 33(5), 521-539.*
12. Zhang, L. F.; Sternberg, R. J. (2006). *The nature of intellectual styles. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.*
13. Zhang, L. F.; Sternberg, R. J. (2011). *Revisiting the investment theory of creativity. Creativity research journal, 23(3), 229-238.*

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Edukometrija, FIL PED 370
Semestar, broj sati i broj bodova: peti (V) semestar, 2 sata seminara; 3 ETCS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: seminar
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: a) uvesti studente u teoriju mjerenja i vrjednovanja u djelatnosti odgoja i obrazovanja b) osposobiti studente za samostalno konstruiranje, utvrđivanje mjernih karakteristika, baždarenje c) osposobiti studente za samostalnu primjenu mjernih instrumenata, obradu i tumačenje i objašnjavanje dobivenih rezultata
Sadržaj predmeta: Mjerenje u pedagogiji; Pojam i vrste; Razine mjerenja; Nominalna, ordinalna, intervalna i razmjerna razina mjerenja; Varijable; Definiranje, dimenzioniranje, opseg, univerzalnost. Testiranje, pojam i vrste testova; Testovi znanja, testovi sposobnosti, testovi ličnosti, ostali testovi; Konstruiranje testa; Primjena testa; Ocjenjivanje testa; Ključ za ocjenjivanje odgovora; Bodovanje odgovora; Mjerne karakteristike testa; Objektivnost testa; Utvrđivanje objektivnosti pomoću linearnog koeficijenta korelacije, značajnosti razlike između dvije aritmetičke sredine i analizom varijance; Diskriminiranost testa; Provjeravanje diskriminiranosti pomoću hi-kvadrat testa i Kolmogorov-Smirnovog testa. Pouzdanost testa; Greške mjerenja; Statističke mjere pouzdanosti; Definiranje slučajne greške; Korelacija između paralelnih testova; Standardna pogreška mjerenja; Pouzdanost po Spirman-Braunovom obrascu; Ostali obrasci pouzdanosti; Povećanje pouzdanosti produženjem testa; Tumačenje koeficijenta pouzdanosti; Valjanost testa; Valjanost sadržaja; Kriteriji valjanosti; Koeficijent valjanosti; Koeficijent valjanosti i predviđanja; Utvrđivanje valjanosti pomoću hi-kvadrat testa; Utvrđivanje valjanosti Pirsonovim koeficijentom; Test kao selekcijsko sredstvo; Korelacija i faktorska analiza; Analiza i obrada stavki testa; Težina stavki; Probne verzije testa i odabiranje stavki; Opisivanje i tumačenje rezultata istraživanja. ; Normativni uzorak i norme; Baždarenje testa; Percentilna skala; Skale standardnih skorova; Skale normaliziranih standardnih skorova; Tehnika primjene testa; Ajtem analiza; Kriterijski testovi znanja; Nizovi zadataka objektivnog tipa; Transformacija skorova u školske ocjene
Preuvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Andrić Vlado: <i>Metode i tehnike istraživanja u psihologiji odgoja i obrazovanja</i> , ŠK, Zgb, 1991. 2. Brkić Milenko: <i>Metodologija izrade testova znanja</i> , Jela educa, Sarajevo, 2002. 3. Brkić-Kundačina: <i>Statistika u istraživanjima odgoja i obrazovanja</i> , Jela educa, Sarajevo, 2004.
Dodatna i preporučena literature: 1. Brkić-Kundačina: <i>Edukometrija</i> , Jela educa, Sarajevo, 2005. 2. <i>Standardi za pedagoško i psihološko testiranje</i> , Educa, Zagreb, 1992.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Didaktika 2, FIL PED 312
Semestar, broj sati i broj bodova: šesti (VI) semestar, 2 predavanja + 1 vježbe; 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: obavezni
<p>Cilj predmeta: Proučavanje i istraživanje fundamentalnih problema didaktičke teorije i odgojno-obrazovne prakse. Studente treba upoznati sa savremenim tokovima i dostignućima u didaktičkoj teoriji i nastavnoj praksi i omogućiti im valjano primanje i shvatanje didaktičkih spoznaja kako bi mogli kompetentno sudjelovati u rješavanju teorijskih i praktičnih problem iz ove oblasti. Osnovni zadaci su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - temeljito ovladavanje fundamentalnim sadžajima didaktike, - osposobljavanje za uočavanje i procjenjivanje didaktičkih problema, - ovladavanje tehnikama i instrumentima značajnim za učenje i poučavanje, - osposobljavanje za čitanje naučnih i stručnih tekstova, - permanentno praćenje didaktičke teorije, - praćenje i istraživanje didaktičkih problema u neposrednoj praksi.
<p>Sadržaj predmeta:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Učenje i poučavanje u nastavi, 2. Planiranje i programiranje u nastavi, 3. Organizacija i realizacija učenja i poučavanja 4. Metode nastavnog rada, 5. Nastavna sredstva i nastavna pomagala, 6. Vrednovanje nastavnog rada, 7. Metodologija didaktičkog istraživanja
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Didaktika 1, FIL PED 311
<p>Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.</p>
<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Filipović, N. (1981. ili 1988.) <i>Didaktika 1</i>, «Svjetlost», Sarajevo. 2. Jelavić, F. (1998), <i>Didaktika</i>, Naklada Slap Jastrebarsko. 3. Vilotijević, M. (1999) <i>Didaktika 1 2 3</i>, Beograd.
<p>Dotatna i preporučena literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Desforges, Ch. (2001), <i>Uspješno učenje i poučavanje</i>, Zagreb, Educa. 2. Jensen, E. (2003), <i>Super nastava (nastavna strategija za kvalitetnu školu i uspješno učenje)</i>, Zagreb, Educa. 3. Matijević, M (2005), <i>Ocjenjivanje u osnovnoj školi</i>, Zagreb. 4. Meyer, H. (2002), <i>Didaktika razredne kvake</i>, Zagreb, Educa. 5. Muminović, H. (2000), <i>Mogućnosti efikasnijeg učenja u nastavi</i>, Sarajevo, DES.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta: Komparativna istraživanja u pedagogiji; FIL PED 322
Semestar i broj bodova: šesti (VI) semestar, 2 predavanja + 1 vježbe; 3 ETCS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: obavezni
<p>Cilj predmeta : Studente kroz ovu nastavu treba osposobiti da djeluju u više pravaca:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da budu sposobni da koristeći osnovna znanja iz komparativne pedagogije prate kretanja i rezultate istraživanja u drugim obrazovnim sistemima, - da su sposobni da razumiju i uočavaju logiku uspostavljanja kriterijuma klasifikacije i izdvajanja komparabilnih faktora, razumjevanje pojedinih komparativnih pristupa, metoda i sl. - da su sposobni da prihvate i rade na realizaciji savremenih odgojnih ciljeva koji se razvijaju u demokratskim društvima, kao što su tolerancija, odgoj za mir, zaštita zdravlja, zaštita okoline, prava djeteta, i sl. - da su sposobni da uočavaju kvalitete i manjkavosti obrazovnog sistema u svojoj zemlji i da predlažu adekvatne promjene
<p>Sadržaj predmeta :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Univerzalni procesi u svjetskim obrazovnim i školskim sistemima; • Istraživanja i dalji razvoj predškolskog odgoja u Evropi i kod nas; • Reforme, kretanja i praćenje karakteristika osnovnog - obaveznog (temeljnog) obrazovanja; • Karakteristike savremenog obrazovanja srednjeg stupnja i tendencije daljeg razvoja, PISA istraživanja; • Osnovni pravci reformiranja visokog obrazovanja u svijetu i u Evropi (Bolonjski proces) • Povratnici u obrazovanje, cjeloživotno obrazovanje i obrazovanje odraslih u svijetu; • Obrazovanje i formiranje odgajatelja - nastavnika; • Evropska i svjetska iskustva u financiranju i upravljanju obrazovanjem; • Specifičnosti školskih sistema u pojedinim kulturama i tradicijama. Proučavanje i utvrđivanje razlika među obrazovnim kulturama razvijenih zemalja, zemalja trećeg svijeta i nejnerazvijenijih zemalja; • Tendencije i nastojanja da se konstituišu jedinstvene osnove obrazovnih programa u 21. stoljeću;
Preduvjet za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Metodologija istraživanja odgoja i obrazovanja, FIL PED 232 i Osnovi komparativne pedagogije, FIL PED 321
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bray, M. Adamson, B. And Mason, M. (eds.). <i>Comparative education research, Approaches and Methods</i>, Hong Kong, CERC, 2007. 2. UNESCO: <i>Education For All: The quality imperative</i>, Unesco Publishing, 2005. 3. Više autora: <i>Europska orijentacija hrvatskog školstva</i>, 1995. 4. Postlethwaite T. Neville: <i>International studies of educational achievement: methodological issues</i>, CERC, University of Hong Kong, Hong Kong, 1999. 5. Kulić, R. <i>Komparativna pedagogija</i>, Svet knjige, Beograd, Banja Luka, 2011.
<p>Dodatna i preporučena literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Više autora: <i>Školstvo u svijetu</i>; HPKZ; Zagreb, 1993 2. Bassler, Terrice. <i>Kako smo (se) mijenjali, Iskustva u transformaciji obrazovanja u Jugoistočnoj Evropi</i>, Sarajevo: Buybook, 2006. 3. Arnove, R. F. and Torres, C. A. : <i>Comparative education, The Dialectic of the Global and Local</i>, New York, Rowman&Littlefield, 1999.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Školska pedagogija 2; FIL PED 327
Semestar, broj sati i broj bodova: šesti (VI) semestar, 2 predavanja + 1 vježbe; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Aktivnost studenata omogućit će sticanje općih i praktičnih znanja o organizaciji života i rada škole u konkretnim situacijama, razvijanje stručne, znanstvene i profesionalne sigurnosti u radu.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none"> 1. Modeli rada alternativnih, slobodnih i eksperimentalnih škola 2. Škola i partnerstvo 3. Učenik u novim uvjetima obrazovanja 4. Profesionalni razvoj nastavnika i drugog osoblja u obrazovanju 5. Škola u informatičkom okruženju 6. Upravljanje i rukovođenje školom – školski menadžment 7. Evaluacija u obrazovanju 8. Školska administracija i praksa studenata
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Školska pedagogija 1, FIL PED 326
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Dževdeta Ajanović i Marko Stevanović: <i>Školska pedagogija</i>, Prosvjetni list, Sarajevo, 1999. 2. Grupa autora: <i>Osnovi suvremene pedagogije</i>, HPKZ, Zagreb, 1999. 3. Grupa autora: <i>Montesori ili Waldorf</i>, Educa, Zagreb, 1998. 4. A. Liferov: <i>Globalna škola</i>, Rjazan, 2003. 5. Savić, M. i dr. (2006): <i>Stuednti i praksa</i>, Centar za monitoring i evaluaciju, Beograd 6. Green, B. (1996): <i>Nove paradigme za stvaranje kvalitetne škole</i>, Alinea, Zagreb 7. Kiryakou, C. (1995): <i>Temeljna nastavna umijeća</i>, Educa, Zagreb 8. Green, T. F. (1980): <i>Predicting the behaviour of educational system</i>, Syracuse, University Press
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. A. Matijević: <i>Akcionni program odgoja i obrazovanja za ljudska prava</i>, HPKZ, Zagreb, 1999. 2. Edin Hadžikadunić: <i>Muzej u informatičkom okruženju</i>, Zenica, 2006. 3. Danimir Mandić: <i>Informatička pedagogija</i>, Učiteljski fakultet u Beogradu, 2000. 4. Nastavni planovi i programi za osnovne i srednje škole 5. Stančić, S. (1999): <i>Upravljanje i rukovođenje u obrazovanju</i>, Suvremena pedagogija, HPKZ, Zagreb, XX poglavlje 6. Birzea, S. (2001): <i>Obrazovne politike zemalja u tranziciji</i>, Pedagoški zavod, Bihać
Časopisi: <i>Didaktički putokazi, Napredak, Naša škola, Mualim, Zbornici radova</i>

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Specijalna pedagogija 6; FIL PED 305
Semestar, broj sati i broj bodova: šesti (VI) semestar, 2 predavanja + 3 seminar + 2 vježbe; 8ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Osposobiti studente za primjenu različitih strategija (metoda, oblika, materijala, sredstava, itd) u odgojno-obrazovnom radu s djecom s posebnim potrebama.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none"> 1. Specifičnosti odgojno-obrazovnih metoda i tehnika u radu sa djecom s posebnim potrebama. 2. Različiti pristupi u organizaciji sadržaja u radu sa djecom s posebnim potrebama. 3. Različiti postupci i tehnike praćenja i ocjenjivanja rada djece s posebnim potrebama. 4. Odgojne strategije u radu sa djecom s posebnim potrebama.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Specijalna pedagogija 5, FIL SPED 204
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura (Odabrana poglavlja): <ol style="list-style-type: none"> 1. Abdulović, A. i dr. (2013); Svi pripadamo – podrška inkluzivnoj školskoj praksi; Sarajevo: Udruženje život s Down sindromom 2. Adams, K. (2010); Probudite genija u vašem djetetu; Beograd: ESOTHERIA 3. Bašić, J. (2009); Teorije prevencije: prevencija poremećaja u ponašanju i rizičnih ponašanja djece i mladih; Zagreb: Školska knjiga 4. Bouillet, D. (2010); Izazovi integriranog odgoja i obrazovanja; Zagreb: Školska knjiga 5. Cvetković Lay, J. i Sekulić Majurec, A. (1998); Darovito je, što ću s njim?; Zagreb: Alinea 6. Cvetković-Lay, J. (2002); Darovito je, što ću sa sobom?; Zagreb: Alinea 7. Cvetković-Lay, J. (2002); Darovito je, što ću sa sobom?; Zagreb: Alinea 8. Ivasović, V; Habel, V. i Ratkajec, S. (2011); Izazovi u radu sa učenicima sa poteškoćama; Zagreb: Centar za odgoj i obrazovanje "Slava Raškaj" 9. Jensen, E. (2004); Različiti mozgovi, različiti učenici; Zagreb: Educa 10. Klammrodt, F. (2007); Prehrana i poremećaji u ponašanju; Zagreb: Planetopija 11. Kostelnik, J. M; Onaga, E; Rohde, B. i Whiren, A. (2004); Djeca s posebnim potrebama; Zagreb: Educa 12. Lazor, M; Marković, S. i Nikolić, S. (2008); Priručnik za rad sa decom sa smetnjama u razvoju; Novi Sad: Novosadski humanitarni centar 13. Winkel, R. (1996); Djeca koju je teško odgajati, Zagreb: Educa
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Gargiulo, M. R. (2006); Special Education in Contemporary Society: An Introduction to Exceptionality; Thomson Wadsworth 2. Mustać, V. i Vicić, M. (1996); Rad s učenicima s teškoćama u razvoju u osnovnoj školi: Priručnik za prosvjetne djelatnike; Zagreb: Školska knjiga 3. Stručni časopisi 4. Materijali sa nastave

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
 ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Obrazovanje odraslih, FIL PED 337
Semestar, broj sati i broj bodova: šesti (VI) semestar, 2 predavanja + 1 vježbe; 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznavanje sa osnovnim područjima obrazovanja odraslih, razumijevanje značaja obrazovanja odraslih na osobnoj i društvenoj razini, vještina komparacije edukacijskih znanosti, kritički pristup andragoškim praktičnim i teorijskim problemima
Sadržaj predmeta: Pismenost i obrazovanje odraslih, obrazovanje za život u porodici, profesionalno usavršavanje, socijalizacija odraslog čovjeka, obrazovanje odraslih i postmodernizam, praktični i metodolški problemi u obrazovanju odraslih
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Osnove andragogije, FIL PED 336
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Andrić, et al. , <i>Andragogija</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1985 2. Kulić & Despotović, <i>Uvod u andragogiju</i>, Dom štampe, Zenica, 2005
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bassler, T. , <i>Kako smo (se) mijenjali: iskustva u transformaciji obrazovanja u jugoistočnoj Evropi</i>, Buybook, Sarajevo, 2006. 2. Despotović, M. , <i>Znanje i kritičko mišljenje u odraslom dobu</i>, Institut za pedagogiju i andragogiju, Beograd, 1997. 3. Hadžibegović, Z. (ed.), <i>Prilozi za pedagoško-andragošku praksu na univerzitetu</i>, DES, Sarajevo, 2005. 4. Muller W. & Wiegmann S. , <i>Netradicionalne metode u obrazovanju odraslih</i>, Hrvatska zajednica pučkih otvorenih sveučilišta, Zagreb, 2000. 5. Pašalić- Kreso, A. , <i>Koordinate obiteljskog odgoja</i>, Jež, Sarajevo, 2004.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Savjetodavni odgojni rad; FIL PED 342
Semestar, broj sati i broj bodova: šesti (VI) semestar, I predavanja + 1 vježbe; 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Osposobiti studente za primjenu savjetodavno-odgojnog rada u školi, u radu s učenicima, nastavnicima i roditeljima kroz upoznavanje s teorijskim osnovama i praktičnim radom.
Sadržaj predmeta: <ul style="list-style-type: none">• Specifičnosti i bit savjetodavnog rada• Teorije i modeli savjetodavnog rada• Mogućnosti i ograničenja savjetodavnog rada• Individualni i grupni savjetodavni rad• Metodika rada školskog pedagoga<ul style="list-style-type: none">- sociometrijski postupak- interview (razgovor)- skale procjene i samoprocjene- anegdotske bilješke- učenički dosije- planiranje i programiranje rada školskog pedagoga
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Metodika odgojnog rada, FIL PED 341
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Mandić, P. (1976) Savjetodavni vaspitni rad, Svjetlost, Sarajevo,2. Jurić, V. (1978) Metodika rada školskog pedagoga, Školska knjiga, Zagreb,3. Rakić, (1976) Intervju u nastavi, Svjetlost, Sarajevo4. Prekop, J. (1997) Mali tiranin, Educa, Zagreb.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Kreštančić, A. (1989) Metode i tehnike savjetodavnog rada, Zagreb;2. Janković, J. (2004) Savjetovanje u psihosocijalnom radu. Etcetera, Zagreb

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
 ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Metodika nastavnog rada, FIL PED 406
Semestar, broj sati i broj bodova: prvi (I) semestar II ciklusa, 2 predavanja + 2 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenta sa savremenim teorijskim i praktičnim problemima metodika nastavnog rada. Studenti će sagledati sljedeće: - specifičnost procesa učenja i poučavanja unutar različitih predmeta, - specifičnost metoda i tehnika nastavnog rada, - različite pristupe u organizaciji sadržaja i učenika, - različite postupke i tehnike praćenja i valorizacije.
Sadržaj predmeta: 1. Metodike nastavnog rada u teoriji i praksi odgoja i obrazovanja, 2. Mjesto metodika nastavnog rada u odgojno-obrazovnom radu, 3. Razvijenost pojedinih metodika nastavnog rada, 4. Trendovi u razvoju savremenih metodika nastavnog rad, 5. Metodike razredne nastave, 6. Integralna metodika nastave prirodno-naučnog područja , 7. Integralna metodika nastave društvenog područja, 8. Metodika nastave jezičko-umjetničkog područja 9. Metodika vjeronaučne nastave, 10. Specifičnosti spoznaje u pojedinim nastavnim područjima, 11. Nastavna umijeća i metodike nastavnog rada.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Liebeck, P. (1995): <i>Kako djeca uče matematiku</i> , Educa , Zagreb. 2. Pranjčić, M. (1997): <i>Metodika vjeronaučne nastave</i> , Katehetički solezijanski centar, Zagreb 3. Rosandić, D. (1986): <i>Metodika književnog odgoja i obrazovanja</i> , Školska knjiga, Zagreb 4. Zan, De I (1999): <i>Metodika nastave prirode i društva</i> , Školska knjiga, Zagreb
Dodatna i preporučena literatura: 1. Grgurić, N. Jakubin, M. (1996), <i>Vizuelno-likovni odgoj i obrazovanje</i> , Educa, Zagreb 2. Jurić, V. (1986) <i>Strukturiranje integralne metodike prirodno-znanstvenog područja</i> , 3. Muradbegović, M. (1968): <i>Kompleksni i monografski postupak u početnom čitanju</i> , Zavod za izdavanje udžbenika SR Srbije, Beograd 4. xxx (1986), <i>Metodike u sustavu znanosti i obrazovanja</i> , Školske novine, Zagreb.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Osnove specijalne pedagogije; FIL SPED 436
Semestar, broj sati i broj bodova: prvi (I) semestar II ciklusa, 3 predavanja + 3 seminara + 3 vježbe; 10 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente sa konceptom inkluzije u obrazovanju, kategorijama djece s posebnim potrebama, te mogućnošću provedbe inkluzije u našem obrazovnom sistemu. Osposobiti studente za aktivno učešće u provedbi inkluzije u obrazovanju, načinima kreiranja pozitivnog okruženja za prihvatanje djece s posebnim potrebama, te primjena strategija za adekvatan odgojno-obrazovni rad sa djecom s posebnim potrebama.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none"> 1. Temeljna polazišta inkluzije. 2. Temeljni pojmovi specijalne pedagogije. 3. Primjena inkluzivnog obrazovanja u BiH. 4. Djeca s djecom s posebnim potrebama (osnovne karakteristike i mogućnost uključivanja u opće odgojno-obrazovne ustanove). 5. Upravljanje inkluzivnim odjeljenjem: pedagoška opservacija, individualizacija rada i kreiranje prilagođenog programa. 6. Strategije za kreiranje inkluzivne kulture, politike i prakse. 7. Strategije odgojno-obrazovnog rada sa djecom s posebnim potrebama.
Preduvjeti za opis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura (Odabrana poglavlja): <ol style="list-style-type: none"> 1. Adams, K. (2010); Probudite genija u vašem djetetu; Beograd: ESOTHERIA 2. Bašić, J. (2009); Teorije prevencije: prevencija poremećaja u ponašanju i rizičnih ponašanja djece i mladih; Zagreb: Školska knjiga 3. Berit, H. J. , (2007). Razred u pravcu inkluzije, Sarajevo: Connectum. 4. Bouillet, D. (2010); Izazovi integriranog odgoja i obrazovanja; Zagreb: Školska knjiga 5. Cvetković-Lay, J. (2002); Darovito je, što ću sa sobom?; Zagreb: Alinea 6. Ivasović, V; Habel, V. i Ratkajec, S. (2011); Izazovi u radu sa učenicima sa poteškoćama; Zagreb: Centar za odgoj i obrazovanje "Slava Raškaj" 7. Jensen, E. (2004); Različiti mozgovi, različiti učenici; Zagreb: Educa 8. Klammrodt, F. (2007); Prehrana i poremećaji u ponašanju; Zagreb: Planetopija 9. Kostelnik, J. M; Onaga, E; Rohde, B. i Whiren, A. (2004); Djeca s posebnim potrebama; Zagreb: Educa 10. Lazor, M; Marković, S. i Nikolić, S. (2008); Priručnik za rad sa decom sa smetnjama u razvoju; Novi Sad: Novosadski humanitarni centar 11. Winkel, R. (1996); Djeca koju je teško odgajati, Zagreb: Educa
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Arsić, R. & Kovačević J. (2006). Učenici ometeni u razvoju u redovnoj školi 2. Arsić, R. & Kovačević J. Obrazovanje dece sa posebnim potrebama u redovnoj školi 3. Gargiulo, M. R. (2006); Special Education in Contemporary Society: An Introduction to Exceptionality; Thomson Wadsworth 4. Zbornik radova: Inkluzija u školstvu Bosne i Hercegovine (2003); Sarajevo: TEPD i Filozofski fakultet 5. Zečić, S. (2006). Preduvjeti za uvođenje inkluzivnog obrazovanja. Individualizacija i inkluzija u obrazovanju – Zbornik radova. Sarajevo: CES 6. Materijali s nastave

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Metodika vannastavnog rada; FIL PED 476
Semestar, broj sati i broj bodova: treći (III) semestar II ciklusa, 2 predavanja + 2 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status modula: obavezni
Cilj predmeta: Da studenti steknu: određena znanja i sposobnosti za izbor i metodičku interpretaciju sadržaja za odgovarajuće vannastavne aktivnosti, potrebna znanja za otkrivanje i razvijanje učeničkih dispozicija, pedagoško-didaktičko i metodičko osposobljavanje u toku studija, osposobljavanje za samostalno studiozno razmatranje i istraživanje u vannastavnim aktivnostima u toku studija i kasnije u profesionalnoj djelatnosti pedagoga.
Sadržaj predmeta: Osnovni pojmovi (vannastavne aktivnosti, slobodne aktivnosti, vanrazredni rad, vanškolski rad, interesni kolektivni učenika, individualni kolektivni rad u slobodnim aktivnostima, slobodno vrijeme mladih). Cilj vannastavnog rada učenika. Zadaci vannastavnog rada. Uloga pedagoga-nastavnika (promjenjena uloga, zadovoljavanje potreba, pedagoško vođenje kao stvaralački proces, modeli ponašanja). Roditelji kao partneri (roditeljski odgoj, edukacija roditelja). Vannastavni rad usmjeren na interesovanja učenika (naučne, kulturno-umjetničke, tehničke, sportske, društvene aktivnosti – život zajednice). Igra u vannastavnim aktivnostima. Planiranje i programiranje vannastavnih aktivnosti. Organizacija, pripremanje i realizacija vannastavnog rada. Oblici, metode i sadržaji vannastavnog rada. Vannastavne aktivnosti u oblasti nauke, kulture, umjetnosti i sporta, tehnike i društvenog života u zajednici. Škola u prirodi. Evidencija, evaluacija efekata i istraživanje vannastavnog rada.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ajanović, Dž. , Stevanović, M. , (2004), <i>Metodika vannastavnih aktivnosti</i>, PF Zenica 2. Pehar, L. (2003), <i>Slobodno vrijeme mladih</i>, Svjetlost, Sarajevo 3. Filipović, N. (1969), <i>Vannastavne aktivnosti učenika</i>, Svjetlost, Sarajevo 4. Janković, V. (1987), <i>Slobodno vrijeme u suvremenoj pedagoškoj teoriji i praksi</i>, HPKZ
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bunčić, K. , Ivković, I. i ostali, :(1994), <i>Igrom do sebe-102 igre za rad u grupi</i>, Alinea, Zagreb 2. Perry Good, E. (1995), <i>U potrazi za srećom – saznajte što želite – dobit ćete što trebate</i>, Alinea, Zagreb 3. Bilopavlović, T. , Čudina, M. i ostali:(1997), <i>Dosadno mi je – šta da radim?</i>, Priručnik za razvijanje dječije kreativnosti, Školska knjiga, Zagreb 4. Peašinović, R. (1986), <i>Metodika odgojnog rada u funkciji samorealizacije ličnosti</i>, Obrazovanje i rad, Zagreb 5. Stručni časopisi

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Medicinska pedagogija, FIL PED 421
Semestar, broj sati i broj bodova: prvi (I) semestar II ciklusa, 2 predavanja + 2 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: I semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Produbiti znanja iz oblasti odgojno-obrazovnog rada sa bolesnom djecom, povezivati pedagogiju i medicinu kao zasebne, a bliske znanosti, osvijestiti nove tokove učešća pedagoga/nastavnika u radu bolnice i liječnika/medicinskog stručnjaka u radu škole, osvijestiti potrebu za kontinuiranim obrazovanjem iz oblasti medicinske pedagogije
Sadržaj predmeta: zdravlje i bolest kao medicinski, pedagoški i didaktički problem, odnos škola-bolnica i pedagogija-medicina, historijski razvoj ideje o bolničkoj školi, pravni okvir za pedagoški rad sa zdravom i hronično bolesnom djecom, teorijski i praktični uvidi u iskustvo bolesti, mogućnosti praktičnog djelovanja u skupinama djece, roditelja, školskog i medicinskog osoblja.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Bratanić, M. , <i>Mikropedagogija</i> , Školska knjiga , Zagreb, 1993. 2. Gudjons, H. , <i>Pedagogija - temeljna znanja</i> , Educa, Zagreb, 1994.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Davis, H. , <i>Pomozimo bolesnoj djeci</i> , Slap, Jastrebarsko, 1998. 2. Gruden, <i>Edukacija edukatora</i> , Medicinska naklada. , Zagreb, 1997. 3. Havelka, <i>Zdravstvena psihologija</i> , Školska knjiga Zagreb, 1994. 4. Mavrak, <i>Srcem do zdravlja – priručnik za nastavnike</i> , ICI, Sarajevo, 2002. 5. Zbornik radova, <i>Inkluzija u školstvu BiH</i> , TEPD & Filozofski fakultet Sarajevo, Odsjek za pedagogiju-Specijalna pedagogija, Sarajevo, 2003.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Pedagoška psihologija 3, FIL PPSI 416
Semestar, broj sati i broj bodova: prvi (I) semestar II ciklusa, 2 predavanja + 1 seminar + 1 vježbe; 5 ETCS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznavanje i razumijevanje savremenih dostignuća u proučavanju funkcioniranja ljudskog mozga (M) i procesa učenja i poučavanja (Brain - Based Learning). Studenti će nakon apsolviranja kolegija biti u stanju demonstrirati teorijske i praktične kompetencije o učenju i poučavanju kompatibilnom funkcioniranju ljudskog mozga: šta je «Brain - Based Learning», bio - kognitivnim ciklusima, optimalnoj sredini, pripremi za učenje, uticaju pola na učenje, nesvjesnom učenju, pažnji u učenju, poučavanu i razvoju kurikuluma koji odgovara prirodi, mogućnostima i kapacitetima ljudskog mozga.
Sadržaj predmeta: Istraživanje dometa potencijala M. Anatomija i fiziologija M. Bio-kognitivni ciklusi. Optimalna sredina za učenje i M. Priprema za učenje i poučavanje. Muški i ženski M. Nesvjesno učenje. Pobuđivanje pažnje. Jedinstvenost M. Uvećavanje kapaciteta M. Značaj kretanja i vježbi. Značaj emocija. Pamćenje i dosjećanje. Pozitivni i negativni stres. Muzika i njen značaj. Nagrade, motiviranje i kreativnost. Kreiranje mišljenja. M u razredu: disciplina, planiranje, izvedba , razvoj kurikuluma, reforma.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Jensen, E. (2000.) <i>Brain Based Learning</i>. Thousand Oaks: Corwin Press. 2. Woolfolk, A. (2004). <i>Educational Psychology-9th ed</i>. Boston: Allyn and Bacon.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Diamond, M. i Hopson J. (2002) <i>Čarobno drveće uma</i>. Lekenik: Ostvarenje. 2. Furlan, I. (1984). <i>Primijenjena psihologija učenja</i>. Zagreb:Školska knjiga. 3. Pašalić-Kreso, A (2000). <i>Ranoučenje: ili učenje u funkciji uvećavanja kapaciteta mozga</i>. Sarajevo: Step by step.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Profesionalna orijentacija, FIL PED 432
Semestar, broj sati i broj bodova: drugi (II) semestar II ciklusa, 1 predavanja + 2 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznavanje s teorijom i praksom, modelima i dostignućima profesionalne orijentacije (PO) i njenog značaja kao pedagoške i društvene djelatnosti. Studenti će nakon apsolviranja kolegija steći teorijske i praktične kompetencije za rad na PO u školskom okruženju: determinantama i pedagoško-psihološkim korelatima profesionalne orijentacije; selekciji, primjeni i administraciji psiho-pedagoškog instrumentarija od značaja za PO; istraživačkoj, edukativnoj, savjetovateljskoj i promotivnoj djelatnosti ka ciljnim grupama učenika, kolega, nadređenih (administracije), roditelja, šireg društvenog okružja, medija.
Sadržaj predmeta: Pojam, historijat, zakonske osnove, ciljevi i zadaci. PO. Faktori PO. Društvene i pedagoško-psihološke determinante i konsekvence produktivnog (pravilnog) izbora zanimanja. Svijet rada: psiho-fizičke indikacije za struke i zanimanja. Instrumentarij i procedure mjerenja u PO: fizički i čulni zahtjevi, motivacija, mentalni zahtjevi, osobine ličnosti; intelektualni stilovi, znanje, vještine i navike. Mjesto i uloga škole i pedagoga škole u PO. Edukacija i promocija u PO. Osnove koncepcije, teorije i modeli PO. Kuda dalje - ka savremenijim modelima i programima rada škola na PO.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Čehić, E. (1990.) <i>Koje je zanimanje za mene.</i> Beograd: Kultura. 2. Jackson, C. (2000.) <i>Psihologijsko testiranje.</i> Jastebarsko: Naklada Slap. 3. Mandić, P. i drugi (1981.) <i>Profesionalna orijentacija u školi.</i> Sarajevo: Svjetlost. 4. Šverko, B. i drugi (1998.) <i>Vodič kroz zanimanja.</i> Zagreb: Razbor.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Anderson, N., Heriot, P. (Ed). (1997.) <i>International handbook of selection and assessment.</i> New York: John Wiley & Sons. 2. Bahtijarević - Šiber, F. (1999). <i>Management ljudskih potencijala.</i> Zagreb: Golden marketing. 3. Bujas, Z. (1964.) <i>Psihofiziologija rada.</i> Zagreb: Škola narodnog zdravlja. 4. Brančić, B (1986.) <i>Psihološketeorijeizborazanimanja.</i> Beograd: Naučnaknjiga. 5. Tomeković, T. (1980). <i>Psihologija rada.</i> Zagreb: SNL. 6. Vujić, D. (2003). <i>Menadžment ljudskih resursa i kvalitet.</i> Beograd: Centar za primenjenu psihologiju.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Pedagoška opservacija i intervencija FIL SPED 433
Semestar, broj sati i broj bodova: drugi (II) semestar II ciklusa, 1 predavanja + 1 seminar + 2 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status modula: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati student o važnosti pedagoške opservacije, prepoznavanja posebnih potreba, te o mogućnostima pedagoške intervencije unutar odgojno-obrazovne ustanove. Studenti će moći primijeniti instrumente za pedagošku opservaciju, predvidjeti potrebne pedagoške mjere i primijeniti iste u praksi.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none"> 1. Važnost pedagoške opservacije. 2. Realizacija prepoznavanja i identifikacije posebne potrebe djeteta. 3. Članovi tima za realizaciju pedagoške opservacije. 4. Metode za provedbu pedagoške opservacije. 5. Kreiranje plana pedagoške intervencije. 6. Realizacija plana pedagoške intervencije.
Preduvjeti za upis predmeta: Osnove specijalne pedagogije
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Guralnick, M.J. (2011). Why early intervention works: A system perspective. <i>Infants & Young Children</i>, 24, 6-28. 2. Ljubešić, M. (2008). Rana intervencija: gdje smo i kuda idemo? Zbornik "Različiti pristupi u ranoj dijagnostici i (re)habilitaciji djece s poteškoćama u razvoju". Dnevni centar za rehabilitaciju "Slava Raškaj", Rijeka, 5-12. 3. Meisels S.J., Shonkoff J.P. (2003). Early childhood intervention: A continuing evolution. U: Shonkoff J.P., Meisels S.J. (ur) <i>Handbook of early childhood intervention</i>. Cambridge: Cambridge University Press, 3-31. 4. Koren, I. (1989); Kako prepoznati i identificirati nadarenog učenika, <i>Školske novine</i>, Zagreb 5. Vučinić, V. i Eškirović, B. (2007); Rana intervencija – prvi korak na putu ka inkluziji osoba s oštećenjem vida u zborniku radova: Radovanović, D. (ur); <i>Nove tendencije u specijalnoj edukaciji i rehabilitaciji</i>
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Guralnick, M.J. (1997) (ur). <i>The effectiveness of early intervention</i>. Baltimore: Brookes. 2. Guralnick, M.J. (1997) <i>Second-generation research in the field of early intervention</i>. Baltimore: Brookes 3. Guralnick, M.J. (ur). <i>The effectiveness of early intervention</i>. Baltimore: Brookes, 3-2 4. Guralnick, M.J. i Neville, B. (1997). Designing early intervention programs to promote children's social competence. U: Guralnick, M.J. (ur). <i>The effectiveness of early intervention</i>. Baltimore: Brookes, 579- 610 5. Ljubešić, M. (2003) (ur). <i>Biti roditelj. Model dijagnostičko-savjetodavnoga praćenja i podrške obitelji s malom djecom</i>. Zagreb: DZZOMM 6. Pašalić-Kreso, A (2000). <i>Rano učenje: ili učenje u funkciji uvećavanja kapaciteta mozga</i>. Sarajevo: Step by step. 7. Stručni članci 8. Materijali s nastave

Naziv predmeta i šifra: Savjetodavni rad s roditeljima djece s posebnim potrebama FIL PED 576
Semestar, broj sati i broj bodova: drugi (II) semestar II ciklusa, 1 predavanja + 1 seminar + 2 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status modula: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati student o strategijama za rad sa roditeljima djece s posebnim potrebama, omogućiti im da kroz savjetodavni rad ostvare uspješnu komunikaciju i pruže adekvatnu podršku jačajući time partnerstvo ustanove u kojoj rade sa roditeljima djece s posebnim potrebama.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none"> 1. Uloga odgojno-obrazovne ustanove u podizanju obiteljske pedagoške kulture. 2. Izgrađivanje partnerskih odnosa odgojno-obrazovne ustanove i obitelji. 3. Nivoi uključivanja roditelja-partnera škole. 4. Komunikacija u obitelji. 5. Praćenje rezultata savjetodavnog rada. 6. Formiranje obiteljskog/učeničkog portfolija 7. Socijalno-pravna zaštita djece s posebnim potrebama.
Preduvjeti za upis predmeta: Osnove specijalne pedagogije
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Glascoe Page F. (2002) Suradnja s roditeljima, upotreba PEDS-a u otkrivanju razvojnih problema i problema u ponašanju te bavljenje tim problemima. Zagreb: Naklada Slap, 2. Janković, J. (1997) <i>Savjetovanje - nedirektivni pristup</i>. Zagreb: Alinea. 3. Janković, J. 1996. <i>Pristupanje obitelji</i>. Zagreb: Alinea. 4. Medić, S; Matejić Đurčić. Z. i Vlaović Vasiljević, D. (1997); Škola za roditelje; Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta 5. Money, K. K. & Money B. R. (1999) <i>Creating Functional Family in Disfunctional World</i>, Dallas, Taylor Publishing Co. 6. Rangelov-Jusović, R. (2007); Od saradnje ka partnerstvu – Kako izgraditi partnerske odnose između vrtića, škole i porodice; Sarajevo: Centar za obrazovne inicijative Step by Step 7. Seligman, M. i Darling, B.R. (2007); <i>Ordinary Families, Special Children</i>; The Guilford Press 8. Varunek, V. (2013) (ur); <i>Sretna porodica – sretno dijete</i>; Sarajevo: Udruženje „Život s Down sindromom“
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Pašalić-Kreso, A (2012). <i>Koordinate obiteljskog odgoja</i>, Sarajevo: Dobra knjiga i Filozofski fakultet 2. Alić, A.(2012). <i>Struktura i dinamika obiteljske kulture</i>, Sarajevo: CNS i Dobra knjiga. 3. Janković, J. (1995) <i>Razgovori s obiteljima: perspektive i procesi</i>. Zagreb: Alinea. 4. Longo, I. (2004). <i>Roditeljstvo se može učiti</i>, Zagreb: Alinea. 5. Leyes Y, Heinze A, Kapperman G. (1994); <i>Stress and adaptation in families with visual disabilities. Families in society: The journal of contemporary human services</i>, 77, 4, 240 -249. 6. Gargiulo RM. (1985); <i>Working with parents of exceptional children: A guide for professionals</i>. Houghton Mifflin Company, Boston 7. Goldenberg, H. & Goldenberg I. (1994); <i>Counseling Today's Families</i>. Belmont, CA: Brooks/Cole Publishing Company, 8. Divjak-Zalokar Z. (1990) <i>Rad s predškolskom djecom sa smetnjama u razvoju i rad s njihovim roditeljima</i>. Zbornik referata znanstvenog skupa Alpe Adria «Društvena briga za odgoj i obrazovanje i sovcijalnu sigurnost djece i maloljetnika sa smetnjama u razvoju. Integracija, alternative, i inovacije». Pedagoška akademija, Ljubljana, str. 190. 9. Stručni članci 10. Materijali s nastave

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Primjena asistivnih tehnologija u odgojno-obrazovnom procesu, FIL PED 434
Semestar, broj sati i broj bodova: drugi (II) semestar II ciklusa, 1 predavanja + 2 vježbe; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status modula: obavezni
Cilj predmeta: Informirati studente o asistivnoj tehnologiji i mogućnostima primjene iste u odgojno-obrazovnom procesu. Osposobiti studente za primjenu asistivne tehnologije u odgojno-obrazovnom procesu.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none">1. Što je asistivna tehnologija.2. Važnost primjene asistivne tehnologije u odgojno-obrazovnom radu.3. Primjena asistivne tehnologije u praksi.
Preduvjeti za upis predmeta: Osnove specijalne pedagogije
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Barić, A. i dr. (2012); Prostorna pristupačnost; Zagreb: Sveučilište u Zagrebu2. Lazor, M. Isakov, M, Nevena, I. (2012). Asistivna tehnologija. Novi Sad: Praktikum.3. Jendron, J. (2013). SC Curriculum Access through Assistive Technology. Columbia: University Center for Excellence.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Abbott, Ch. i College, K. (2007). E-inclusion: Learning Difficulties and digital Technologies. United Kingdom: Futurelab.2. Barić, A. i dr. (2012); Prostorna pristupačnost; Zagreb: Sveučilište u Zagrebu3. Dedić Bukvić, E., Hajdarpašić, L. (2014). Informacijska pismenost – imperativ društva znanja. U Hrvatić, N. (Ur.) Pedagogija, obrazovanje i nastava. Zbornik radova 2. međunarodne znanstvene konferencije (str. 211-217). Mostar: Fakultet prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti.4. Hutinski, Ž., Aurer, B. (2009) Informacijska i komunikacijska tehnologija u obrazovanju: stanje i perspektive, U Plenković, M. (Ur.) Informatologia, br.42. (str. 265-272). Zagreb: Hrvatsko komunikološko društvo.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Zapošljavanje osoba sa invaliditetom FIL PED 451
Semestar, broj sati i broj bodova: drugii (II) semestar II ciklusa, 1 predavanja + I vježbe; 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status modula: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente sa strategijama rada sa osobama s invaliditetom, te primjena programa profesionalne orijentacije radi odabira poziva koji će ih njih činiti prepoznatljivim i reprezentativnim na tržištu rada. Upoznati studente sa o zakonskoj regulativom o pravima zapošljavanja i društvene zaštite osoba sa invaliditetom kroz međunarodne dokumente i zakonskoj regulativi BiH.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none"> 1. Intervencije pedagoga u pružanju pomoći i podrške osobama s invaliditetom u odabiru poziva. 2. Društvena zaštita i briga o osobama s invaliditetom. 3. Zaštita i prava zapošljavanja osoba s invaliditetom u međunarodnim dokumentima, te zakonskoj regulative BiH. 4. Obezbjedenje pristupa osoba s invaliditetom socijalnim uslugama (institucionalni i vaninstitucionalni oblik zaštite). 5. Socijalna i obrazovna uključenost osoba s invaliditetom, s akcentom na tržište rada. 6. Saradnja sa mrežom institucija u lokalnoj zajednici koja se bave i promoviraju zapošljavanje osoba sa invaliditetom.
Preduvjeti za upis predmeta: Osnove specijalne pedagogije
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Lutar, Z., Ogresta, J., Milić-Babić, M. (2008); Obitelj osoba s invaliditetom i mreže podrške, Zagreb: Pravni fakultet, str. 56-62 2. Žižak, A., Koller-Trbović, N. (1999): Odgoj i tretman u institucijama socijalne skrbi, Zagreb: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet 3. Lakićević, M. (2012): Socijalna integracija osoba sa invaliditetom, Fakultet političkih nauka Univerziteta u Beogradu, 4. Bratković, D.; Rozman, B. (2006): Čimbenici kvalitete življenja osoba s intelektualnim teškoćama, u: Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja, Vol 42, br. 2, str. 101-112. 5. Chiriacescu, M. (2006): Obezbjedivanje pristupa osoba s invaliditetom socijalnim uslugama: Potreba za regulatornim mehanizmima u jugoistočnoj Evropi, Handicap international-regionalna kancelarija za Jugoistočnu Evropu.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Urbanc, K. (2005): Medicinski, socijalni ili neomedicinski pristup skrbi za osobe s invaliditetom, Ljetopis studijskog centra socijalnog rada, 12 (2), Zagreb, Pravni fakultet 2. Teodorović, B.; Bratković, D. (2001): Osobe sa teškoćama u razvoju u sustavu socijalne skrbi, Revija za socijalnu politiku, br. 3-4, st. 279-290 3. Bratković, D. (2011): Suvremene usluge skrbi i podrške u zajednici za osobe s intelektualnim teškoćama, u: Analiza stanja i projekcije razvoja i institucionalne socio-zdravstvene zaštite u BiH, Fojnica, Zavod „Drin“ 4. UN (2007): Konvencija o pravima osoba s invaliditetom 5. UN (1993): Standardna pravila o izjednačavanju mogućnosti za osobe sa invaliditetom 6. Parlament FBiH (2010): Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju lica sa invaliditetom, Sl. Novine FBiH br. 9/10

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJER ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Pedagoška psihologija 4, FIL PED 417
Semestar, broj sati i broj bodova: drugi (II) semestar II ciklusa, 2 predavanja + 1 seminar + 1 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznavanje i razumijevanje savremenih dostignuća primjene teorija ljudskih sposobnosti i teorijski pristupa u učenju i podučavanju. Studenti će nakon apsolviranja kolegija biti u stanju demonstrirati teorijske i praktične kompetencije o primjeni učenja i poučavanja kompatibilnog Sternbergovoj i Gardnerovoj teoriji inteligencije kao i različitim pristupima - bihejviorističkom, kognitivističkom, socijalnom i konstruktivističkom.
Sadržaj predmeta: Teorija uspješne inteligencije i učenje i podučavanje. Podučavanje analitičkim, kreativnim i praktičnim sposobnostima i mišljenju. Razvijanje triarhičkog modela (TM) učenja, podučavanja i vrednovanja. Teorija višestrukih inteligencija (VI) i učenje i podučavanje. Integriranje VI i TM s različitim stilovima mišljenja. Bihejvioristički, kognitivistički, socijalni i konstruktivistički pristupi učenju i poučavanju. Komparacija, prednosti i nedostaci različitih teorijskih osnova i pristupa učenju i poučavanju.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Pedagoška psihologija 3, FIL PED 416
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Silver, F. , Strong, R. W. , Perini, M. J. (2000.) <i>Integrating learning styles and multiple intelligences</i>. Trenton: ASCD. 2. Sternberg, R. J. & Grigorenko E. (2000.) <i>Teaching for Successful Intelligence</i>. Arlington Heights: Sky Light. 3. Vizek-Vidović, V. i drugi (2003.) <i>Psihologija obrazovanja</i>. Zagreb: IEP-VERN.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bigge, M. L. & Shermis, S. S. (1999.) <i>Learning Theories for Teachers</i>. New York: Longman. 2. Child, D. (1993.) <i>Psychology and the Teacher</i>. New York: CASSEL. 3. Goetz, T. E. , Alexander P. A. , Ash, M. J. (1992.) <i>Educational Psychology - A Classroom Perspective</i>. New York: Macmillan. 4. Driscoll, M. P. (2005.) <i>Psychology of Learning for Instruction</i>. Boston: Pearson Education. 5. Kvaščev, R. (1978.) <i>Primena teorija učenja na oblast nastave i vaspitanja</i>. Beograd: Privredno - finansijski vodič. 6. Mandić, P. i Gajanović N. (1991.) <i>Psihologija u službi učenja i nastave</i>. Lukavac: Grafokomerc Tunjić. 7. Ormrod, J. E. (2008.) <i>Educational Psychology - Developing Learners</i>. Upper Saddle River: Pearson Merrill Prentice Hall. 8. Slavin, R. E. (1997.) <i>Educational Psychology</i>. Boston: Allyn&Bacon. 9. Tarpy, R. M. (1997.) <i>Contemporary Learning Theory and Research</i>. Boston: McGraw-Hill. 10. Woolfolk, A. (2004). <i>Educational Psychology-9th ed</i>. Boston: Allyn and Bacon.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Pedagogijska istraživanja – Naučno-istraživački rad I; FIL PED500
Semestar, broj sati i broj bodova: treći (III) semestar II ciklusa, 2 predavanja + 2 vježbe; 5ECTS
Trajanje: 1 semestar
Oblici provođenja nastave: predavanja, vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Cilj ovog nastavnog predmeta je da studente osposobi za samostalno istraživanje i proučavanje pedagoških pojava. Studenti će se uvesti u probleme mjerenja u odgoju i obrazovanju i osposobiti da konstruiraju različite mjerne instrumente. Studenti će reprodubiti znanja iz kvalitativne i kvantitativne istraživačke metodologije. Moći će napraviti nacrt istraživanja koji se temelji na kvalitativnoj i kvantitativnoj metodologiji.
Sadržaj predmeta: Svrha i ciljevi znanosti i znanstvenih istraživanja; Epistemološke osnove pedagogijskih istraživanja; Odnos teorije i hipoteze; Odabiranje uzorka istraživanja; Konceptualizacija i operacionalizacija istraživanja; Idiografska i nometička istraživanja; Longitudinalna i transversalna istraživanja; Kvantitativna i kvalitativna istraživanja; Razvojna i akcijska istraživanja; Etnografska istraživanja; Fokus grupe, Case study, Metoda SWOT analize za strateško planiranje; Metanaliza; Značaj i smisao mjerenja u odgoju i obrazovanju; Mjerenje i mjerni instrumenti; Metod prezentiranja naučnih rezultata (središnje, obrada, analiza, interpretacija podataka, izvođenje zaključka i primjena rezultata istraživanja);
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Vrednovanje odgojno-obrazovnog rada, FIL PED426
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Mejovšek, M. (2003), <i>Uvod u metode znanstvenog istraživanja</i> , Zagreb, Jastrebarsko: Naklada Slap 2. Vujević Miroslav (2000. i kasnija izdanja): <i>Uvođenje u znanstveni rad</i> , Zagreb, »Školska knjiga«. 3. Supesociok Rudi (1968. i kasnija izdanja): <i>Ispitivanje javnog mnijenja</i> , Zagreb, »Naprijed«.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Halmi: A. (1996.): <i>Kvalitativna metodologija u društvenim znanostima</i> . Zagreb: Pravni fakultet - Studijski centar socijalnog rada. 2. Halmi, A. (1999) <i>Temelji kvantitativne analize u društvenim znanostima</i> . Zagreb: Alinea. 3. Bogdan, R. , Biklen, S. K. (1992), <i>Qualitative Research for Education</i> , Allyn and Bacon, Boston. 4. Kovačević, M. (ur. 1992.): <i>Standardi za psihološko-pedagoško testiranje</i> . Zagreb: Educa.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Metodika odgojno-obrazovnog rada sa djecom sa poremećajima u socio-emocionalnom razvoju i neprihvatljivim oblicima ponašanja I FIL SPED 505
Semestar, broj sati i broj bodova: treći (III) semestar II ciklusa, 1 predavanja + 1 seminar + 2 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: I semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status modula: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente sa kategorijama djece sa socio-emocionalnim poremećajima u razvoju. Upoznati studente sa kategorijama djece s neprihvatljivim oblicima ponašanja. Upoznati studente sa karakteristikama djece sa socio-emocionalnim poremećajima u razvoju. Upoznati studente sa karakteristikama djece s neprihvatljivim oblicima ponašanja. Osposobiti studente da koriste osnovne strategije u odgojno-obrazovnom radu sa učenicima sa socio-emocionalnim poremećajima u ponašanju. Osposobiti studente da koriste osnovne strategije u odgojno-obrazovnom radu sa učenicima sa neprihvatljivim oblicima ponašanja.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none"> 1. Osnovna znanja o socio-emocionalnim poremećajima u ponašanju. 2. Osnovna znanja o neprihvatljivim oblicima ponašanja. 3. Kategorije djece sa socio-emocionalnim poremećajima u razvoju. 4. Kategorije djece s neprihvatljivim oblicima ponašanja. 5. Osnovne strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom sa socio-emocionalnim poremećajima u razvoju. 6. Osnovne strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom sa neprihvatljivim oblicima ponašanja.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bašić J., Koller-Trbović N., Uzelac S. (2004) Poremećaji u ponašanju i rizična ponašanja: pristupi i pojmovna određenja. Zagreb: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet 2. Ferek M. (2006), Hiperaktivni sanjari – drugačiji, lošiji, bolji, Zagreb, Nakladnik Buđenje 3. Jensen, E. (2003); Različiti mozgovi, različiti učenici: kako doprijeti do onih do kojih se teško dopire; Zagreb: Educa 4. Kocijan Hercigonja, D; Buljan Flander, G. i Vučković, D. (1999); Hiperaktivno dijete – Uznemireni roditelji i odgajatelji; Jastrebarsko: Naklada Slap 5. Kostelnik, J. M; Onaga, E; Rohde, B. i Whiren, A. (2004); <i>Djeca s posebnim potrebama</i>; Zagreb: Educa 6. Kuorelahti, M. (2004); Rad škole sa djecom i omladinom sa emocionalnim problemima i/ili poremećajima u ponašanju; u zborniku radova: Inkluzija u školstvu Bosne i Hercegovine; Sarajevo: TEPD i Filozofski fakultet u Sarajevu 7. Rumpf J. (2006); Vikati, udarati, uništavati - kako postupati sa agresivnom djecom. Jastrebarsko: Naklada Slap. 8. Sue D., Sue D. W., Sue S. Understanding abnormal behavior. New York: Houghtton Mifflin 9. Winkel, R. (1996); Djeca koju je teško odgajati, Zagreb: Educa
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Daneš V. (2003), Dijete, vanjski svijet i psihički poremećaji. Zenica: Dom štampe 2. Letić N. (2010), Priručnik za vježbe iz psihopatologije djetinjstva i mladosti. Banja Luka: Filozofski fakultet 3. Nikolić, S. (1997); Svijet dječje psihe; Zagreb: Prosvjeta 4. Dettmer, P., Thurston, L.P. & Dyck, N.J. (2005). Consultation, collaboration, and teamwork for students with special needs, 5/e ALLYN & BACON/LONGMAN 5. Materijali sa nastave

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom sa senzornim i tjelesnim teškoćama 1 FIL SPED 511
Semestar, broj sati i broj bodova: treći (III) semestar II ciklusa, 1 predavanja + 1 seminar + 2 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status modula: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente sa kategorijama djece sa senzornim teškoćama. Upoznati studente sa kategorijama djece s tjelesnim teškoćama. Upoznati studente sa karakteristikama djece sa senzornim teškoćama. Upoznati studente sa karakteristikama djece s tjelesnim teškoćama. Osposobiti studente da koriste osnovne strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom sa senzornim teškoćama. Osposobiti studente da koriste osnovne strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom s tjelesnim teškoćama.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none"> 1. Osnovna znanja o senzornim teškoćama. 2. Osnovna znanja o tjelesnim teškoćama. 3. Kategorije djece sa senzornim teškoćama. 4. Kategorije djece s tjelesnim teškoćama. 5. Osnovne strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom sa senzornim teškoćama. 6. Osnovne strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom s tjelesnim teškoćama.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Kostić, Đ. (1980), Govor i slušno oštećeno dijete. Gornji Milanovac: Kulturni centar; 2. Eškirović, B., Vučinić, V., & Jablan, B. (2005). Novi model pedagoškog tretmana slabovidosti. Beogradska defektološka škola, (3), 79-92. 3. Dimić, N. D., i Isaković, L. (2005). Ilustracija u nastavi srpskog jezika u školama za gluvu i nagluvu decu. Beogradska defektološka škola, (1), 37-43. 4. Kostelnik, J.M; Onaga, E; Rohde, B. i Whiren, A. (2004); Djeca s posebnim potrebama; Priručnik za odgajatelje, učitelje i roditelje; Zagreb: Educa 5. Pecikoza, A. (2013); Govorim, jer želim reći; Sarajevo: Život sa Down sindromom 6. Popović, D. (1991); Razvoj, psihološke karakteristike i procena slepe dece, u zborniku radova: Hrnjica, S. (ured) Ometeno dete – Uvod u psihologiju ometenih u razvoju; Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Daniels E., Staford K. (2001). Integracija dece sa posebnim potrebama, Beograd: Step by Step program, Centar za interaktivnu pedagogiju. 2. Dettmer, P., Thurston, L.P. & Dyck, N.J. (2005). Consultation, collaboration, and teamwork for students with special needs, 5/e ALLYN & BACON/LONGMAN 3. Đurđekanić, A. (2007); Drugačiji sam, pa šta?!Pančevo: Grafos international 4. Stručni radovi 5. Materijali sa nastave

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU**ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA**

Naziv predmeta i šifra: Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom s govornim teškoćama i djecom sa specifičnim teškoćama u učenju I FIL SPED 521
Semestar, broj sati i broj bodova: treći (III) semestar II ciklusa, 1 predavanja + 1 seminar + 2 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status modula: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente sa kategorijama djece s govornim teškoćama. Upoznati studente sa kategorijama djece sa specifičnim teškoćama u učenju. Upoznati studente sa karakteristikama djece s govornim teškoćama. Upoznati studente sa karakteristikama djece sa specifičnim teškoćama u učenju. Osposobiti studente da koriste osnovne strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom s govornim teškoćama. Osposobiti studente da koriste osnovne strategije u odgojno-obrazovnom radu s djecom sa specifičnim teškoćama u učenju.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none">1. Osnovna znanja o govornim teškoćama.2. Osnovna znanja o specifičnim teškoćama u učenju.3. Kategorije djece s govornim teškoćama.4. Kategorije djece sa specifičnim teškoćama u učenju.5. Osnovne strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom s govornim teškoćama.6. Osnovne strategije u odgojno-obrazovnom radu sa specifičnim teškoćama u učenju.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Duranović M, Smythe I. (2010); Disleksija. Tuzla: Harfograf2. Jensen, E. (2003); Različiti mozgovi, različiti učenici: kako doprijeti do onih do kojih se teško dopire; Zagreb: Educa3. Kostić Đ (1980) Govor i slušno oštećeno dijete. Gornji Milanovac: Kulturni centar4. Pecikoza, A. (2013); Govorim, jer želim reći; Sarajevo: Život sa Down sindromom5. Posokhova, I. (ured) (2000); Dislalija: Upute za sustavnu terapiju; Zagreb: Ostvarenje6. Salihović N, Junuzović-Žunić L, Ibrahimagić A. (2006) Poremećaji glasa, govora i jezika. Tuzla: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Univerziteta u Tuzli7. Škarić I. (1988) Govorne poteškoće i njihovo uklanjanje. Zagreb: Mladost8. Vuletić D. (1987) Govorni poremećaji. Zagreb: Školska knjiga
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Hasanbegović H, Mahmutović E. (2010), Uvod u rehabilitacijsku audiologiju. Tuzla: OFSET,2. Stručni radovi3. Materijali sa nastave

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom sa intelektualnim teškoćama i djecom u autističnom spektru 1 FIL SPED 531
Semestar, broj sati i broj bodova: treći (III) semestar II ciklusa, 1 predavanja + 1 seminar + 2 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status modula: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente sa kategorijama djece s intelektualnim teškoćama. Upoznati studente sa kategorijama djece u autističnom spektru. Upoznati studente sa karakteristikama djece s intelektualnim teškoćama. Upoznati studente sa karakteristikama djece u autističnom spektru. Osposobiti studente da koriste osnovne strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom s intelektualnim teškoćama. Osposobiti studente da koriste osnovne strategije u odgojno-obrazovnom radu s djecom u autističnom spektru.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none"> 1. Osnovna znanja o intelektualnim teškoćama. 2. Osnovna znanja o autističnom spektru. 3. Kategorije djece s intelektualnim teškoćama. 4. Kategorije djece u autističnom spektru. 5. Osnovne strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom s intelektualnim teškoćama. 6. Osnovne strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom u autističnom spektru.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Abdulović, A. i dr. (2013); Svi pripadamo – podrška inkluzivnoj školskoj praksi; Sarajevo: Udruženje Život s Down sindromom 2. Guberina-Abramović, D. (2008); Priručnik za rad s učenicima s posebnim potrebama integriranim u razrednu nastavu u osnovnoj školi; Zagreb: Školska knjiga 3. Ivanković, K. (2003); Downov sindrom u obitelji: Priručnik za roditelje i stručnjake; Zagreb: FoMa 4. Kljajić, J. (2006); Terapija pokretom i plesom deteta sa autizmom - prikaz slučaja. Psihijatrija danas, 38 (1), 67-77. 5. Kostelnik, J.M; Onaga, E; Rohde, B. i Whiren, A. (2004); Djeca s posebnim potrebama; Priručnik za odgajatelje, učitelje i roditelje; Zagreb: Educa 6. Vajnbrener, S. (2010); Podučavanje dece s teškoćama u učenju u redovnoj nastavi, Beograd: Kreativni centar 7. Zergollern-Čupak, Lj. (1998); Down sidrom – Iskustva i spoznaje; Zagreb: Centar za rehabilitaciju „Zagreb”
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Sellin, B. (1998); Neću više biti zarobljen u sebi: poruke iz jednog autističnog zatvora; Zagreb: Udruga za autizam 2. Specijalno izvješće o stanju prava djece sa posebnim potrebama/smetnjama u psihofizičkom razvoju, Institucijaombudsmena/ombudsmana za ljudska prava BiH 3. Stavrić, A. i Redžić, M. (2005); Autizam (priručnik za roditelje); Sarajevo: centar „Vladimir Nazor“ 4. Stručni radovi 5. Materijali sa nastave

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU**ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA**

Naziv predmeta i šifra: Metodika odgojno-obrazovnog rada sa djecom koja su nadarena i talentirana 1 FIL SPED 541
Semestar, broj sati i broj bodova: treći (III) semestar II ciklusa, 1 predavanja + 1 seminar + 2 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status modula: obavezni
Cilj predmeta: Upoznati studente sa kategorijama djece koja su nadarena i/ili talentirana. Upoznati studente sa karakteristikama djece koja su nadarena i/ili talentirana. Osposobiti studente da koriste osnovne strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom koja su nadarena i/ili talentirana.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none">1. Osnovna znanja o nadarenosti i talentiranosti.2. Kategorije djece koja su nadarena i/ili talentirana.3. Osnovne strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom koja su nadarena i/ili talentirana.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Cvetković, L. J. (2002); Darovito je, što ću sa sobom? Zagreb: Alinea2. Drašković, B. : Daroviti i obrazovna odiseja. A. B. C. Grafika, Beograd, 1998.3. Furlan, I. i Kobala, A. (1971); Ubrzano napredovanje nadarenih učenika osnovne škole, Školska knjiga, Zagreb
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Grupa autora (1988) Uspostavljanje sistema rada sa talentovanom djecom i omladinom, Beograd: Republički zavod za unapređenje vaspitanja i obrazovanja2. Koren, I. (1989); Kako prepoznati i identificirati nadarenog učenika, Školske novine, Zagreb3. Mildrum, K.N. (2000); Creativity Workshops in the Regular Classroom; Roeper Review, Vol.22 Issue 3, p162, 3p4. Stručni radovi5. Materijali sa nastave

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Pedagogijska istraživanja – Naučno - istraživački rad 2; FIL PED 501
Semestar, broj sati i broj bodova: četvrti (IV) semestar II ciklusa, 2 predavanja + 2 vježbe; 5ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj: Osposobiti studente za samostalno istraživanje, objavljivanje radova i vođenje projekata.
Sadržaj predmeta: Znanost i znanstveno istraživački rad; Osnovna obilježja znanosti; Klasifikacija znanosti; Znanstvena komunikacija; Znanstveni časopisi; Elektronički časopisi; Vrste znanstvenih istraživanja; Identificiranje problema istraživanja; Pretraživanje i izbor radova (npr. pomoću bibliografskih baza PsychINFO, MEDLINE, EBSCO i dr.) Odabir i pregled izvora; Meta-analizai njene faze; Pisanje bilježaka; Utvrđivanje cilja i odabir metoda; Kategorizacija znanstvenih radova; Pisanje i pravila pisanja stručnog i znanstvenog rada; Citiranje; Dijelovi i struktura pisanog rada (SIMRAD: Summary (rezime), Introduction (uvod), Methods (metode), Results (rezultati), Analysis (analiza) I Discussion. Svršishodna upotreba pomagala pri predstavljanju istraživačkih radova (npr. Power Point, multimedijalne prezentacije). Izrada magistarskog rada.
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz predmeta Pedagogijska istraživanja – Naučno-istraživački rad 1FIL PED 500
Načini provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Šamić, M. (2006), <i>Kako nastaje naučno djelo</i> , Sarajevo. 2. Silobrčić, V. (2003), <i>Kako sastaviti, objaviti i ocijentiti znanstveno djelo</i> , Zagreb, »Medicinska knjiga«. 3. Halmi, A. (1996.): <i>Kvalitativna metodologija u društvenim znanostima</i> . Zagreb: Pravni fakultet - Studijski centar socijalnog rada. 4. Halmi, A. (1999), <i>Temelji kvantitativne analize u društvenim znanostima</i> , Zagreb, »Alinea«.
Dodatna i preporučena literatura: 1. Fajgelj, S. (2004), <i>Metode istraživanja ponašanja</i> , Beograd. Centar za primjenjenu psihologiju 2. Bogdan, R. , Biklen, S. K. (1992), <i>Qualitative Research for Education</i> , Allyn and Bacon, Boston. 3. Gačić, M (2001), <i>Pisanje i objavljivanje znanstvenih i stručnih radova</i> , Zagreb. 4. Cohen, L. , Manion, L. (1997). <i>Research methods in education</i> . London, New York:Routledge

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Metodika odgojno-obrazovnog rada sa djecom s poremećajima u socio-emocionalnim razvoju i neprihvatljivim oblicima ponašanja 2 FIL SPED 506
Semestar, broj sati i broj bodova: treći (III) semestar II ciklusa, 1 predavanja + 1 seminar + 2 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status modula: obavezni
Cilj predmeta: Osposobiti studente da koriste specifične strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom sa socio-emocionalnim poremećajima u ponašanju. Osposobiti studente da koriste specifične strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom sa neprihvatljivim oblicima ponašanja.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none"> 1. Osnovne strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom sa socio-emocionalnim poremećajima u ponašanju. 2. Osnovne strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom s neprihvatljivim oblicima ponašanja. 3. Specifične strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom sa socio-emocionalnim poremećajima u ponašanju. 4. Specifične strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom s neprihvatljivim oblicima ponašanja.
Preduvjeti za upis predmeta: Metodika odgojno-obrazovnog rada sa djecom sa poremećajima u socio-emocionalnim razvoju i neprihvatljivim oblicima ponašanja 1
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bašić J., Koller-Trbović N., Uzelac S. (2004) Poremećaji u ponašanju i rizična ponašanja: pristupi i pojmovna određenja. Zagreb: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet 2. Ferek M. (2006), Hiperaktivni sanjari – drugačiji, lošiji, bolji, Zagreb, Nakladnik Buđenje 3. Jensen, E. (2003); Različiti mozgovi, različiti učenici: kako doprijeti do onih do kojih se teško dopire; Zagreb: Educa 4. Kocijan Hercigonja, D; Buljan Flander, G. i Vučković, D. (1999); Hiperaktivno dijete – Uznemireni roditelji i odgajatelji; Jastrebarsko: Naklada Slap 5. Kostelnik, J. M; Onaga, E; Rohde, B. i Whiren, A. (2004); <i>Djeca s posebnim potrebama</i>; Zagreb: Educa 6. Kuorelahti, M. (2004); Rad škole sa djecom i omladinom sa emocionalnim problemima i/ili poremećajima u ponašanju; u zborniku radova: Inkluzija u školstvu Bosne i Hercegovine; Sarajevo: TEPD i Filozofski fakultet u Sarajevu 7. Rumpf J. (2006); Vikati, udarati, uništavati - kako postupati sa agresivnom djecom. Jastrebarsko: Naklada Slap. 8. Sue D., Sue D. W., Sue S. Understanding abnormal behavior. New York: Houghtton Mifflin 9. Winkel, R. (1996); Djeca koju je teško odgajati, Zagreb: Educa
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Davidson N. (1999) Psihologija abnormalnog ponašanja i doživljavanja. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2. Daneš V. (2003), Dijete, vanjski svijet i psihički poremećaji. Zenica: Dom štampe 3. Letić N. (2010), Priručnik za vježbe iz psihopatologije djetinjstva i mladosti. Banja Luka: Filozofski fakultet 4. Nikolić, S. (1997); Svijet dječje psihe; Zagreb: Prosvjeta 5. Dettmer, P., Thurston, L.P. & Dyck, N.J. (2005). Consultation, collaboration, and teamwork for students with special needs, 5/e ALLYN & BACON/LONGMAN 6. Materijali sa nastave

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom sa senzornim i tjelesnim teškoćama 2 FIL SPED 512
Semestar, broj sati i broj bodova: treći (III) semestar II ciklusa, 1 predavanja + 1 seminar + 2 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status modula: obavezni
Cilj predmeta: Osposobiti studente da koriste specifične strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom sa senzornim teškoćama. Osposobiti studente da koriste specifične strategije u odgojno-obrazovnom radu sa učenicima sa tjelesnim teškoćama.
Sadržaj predmeta. <ol style="list-style-type: none"> 1. Osnovne strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom sa senzornim teškoćama. 2. Osnovne strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom s tjelesnim teškoćama. 3. Specifične strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom sa senzornim teškoćama. 4. Specifične strategije u odgojno-obrazovnom radu sa učenicima s tjelesnim teškoćama.
Preduvjeti za upis predmeta: Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom sa senzornim i tjelesnim teškoćama 1
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Dimić, N. D., & Isaković, L. (2005). Ilustracija u nastavi srpskog jezika u školama za gluvu i nagluvu decu. Beogradska defektološka škola, (1), 37-43. 2. Eškirović, B., Vučinić, V., & Jablan, B. (2005). Novi model pedagoškog tretmana slabovidosti. Beogradska defektološka škola, (3), 79-92. 3. Kostelnik, J.M; Onaga, E; Rohde, B. i Whiren, A. (2004); Djeca s posebnim potrebama; Priručnik za odgajatelje, učitelje i roditelje; Zagreb: Educa 4. Kostić Đ (1980) Govor i slušno oštećeno dijete. Gornji Milanovac: Kulturni centar 5. Pecikoza, A. (2013); Govorim, jer želim reći; Sarajevo: Život sa Down sindromom 6. Popović, D. (1991); Razvoj, psihološke karakteristike i procena slepe dece, u zborniku radova: Hrnjica, S. (ured) Ometeno dete – Uvod u psihologiju ometenih u razvoju; Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Daniels E., Staford K. (2001). Integracija dece sa posebnim potrebama, Beograd: Step by Step program, Centar za interaktivnu pedagogiju. 2. Dettmer, P., Thurston, L.P. & Dyck, N.J. (2005). Consultation, collaboration, and teamwork for students with special needs, 5/e ALLYN & BACON/LONGMAN 3. Đurđekanić, A. (2007); Drugačiji sam, pa šta?!Pančevo: Grafos international 4. Stručni radovi 5. Materijali sa nastave

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU**ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA**

Naziv predmeta i šifra: Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom s govornim teškoćama i specifičnim teškoćama u učenju 2 FIL SPED 522
Semestar, broj sati i broj bodova: treći (III) semestar II ciklusa, 1 predavanja + 1 seminar + 2 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: I semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status modula: obavezni
Cilj predmeta: Osposobiti studente da koriste specifične strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom s govornim teškoćama. Osposobiti studente da koriste specifične strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom sa specifičnim teškoćama u učenju.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none">1. Osnovne strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom s govornim teškoćama.2. Osnovne strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom sa specifičnim teškoćama u učenju.3. Specifične strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom s govornim teškoćama.4. Specifične strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom sa specifičnim teškoćama u učenju.
Preduvjeti za upis predmeta: Metodika odgojno-obrazovnog rada s djecom s govornim teškoćama i specifičnim teškoćama u učenju 1
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Duranović M, Smythe I. (2010); Disleksija. Tuzla: Harfograf2. Jensen, E. (2003); Različiti mozgovi, različiti učenici: kako doprijeti do onih do kojih se teško dopire; Zagreb: Educa3. Kostić Đ (1980) Govor i slušno oštećeno dijete. Gornji Milanovac: Kulturni centar4. Posokhova, I. (ured) (2000); Dislalija: Upute za sustavnu terapiju; Zagreb: Ostvarenje5. Salihović N, Junuzović-Žunić L, Ibrahimagić A. (2006) Poremećaji glasa, govora i jezika. Tuzla: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Univerziteta u Tuzli6. Škarić I. (1988) Govorne poteškoće i njihovo uklanjanje. Zagreb: Mladost7. Vuletić D. (1987) Govorni poremećaji. Zagreb: Školska knjiga
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Daniels E., Staford K. (2001). Integracija dece sa posebnim potrebama, Beograd: Step by Step program, Centar za interaktivnu pedagogiju.2. Stručni radovi3. Materijali sa nastave

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Metodika odgojno-obrazovnog rada sa djecom s intelektualnim teškoćama i djecom u autističnom spektru 2 FIL SPED 532
Semestar, broj sati i broj bodova: treći (III) semestar II ciklusa, 1 predavanja + 1 seminar + 2 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status modula: obavezni
Cilj predmeta: Osposobiti studente da koriste specifične strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom s intelektualnim teškoćama. Osposobiti studente da koriste specifične strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom u autističnom spektru.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none"> 1. Osnovne strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom s intelektualnim teškoćama. 2. Osnovne strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom u autističnom spektru. 3. Specifične strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom s intelektualnim teškoćama. 4. Specifične strategije u odgojno-obrazovnom radu sa učenicima u autističnom spektru.
Preduvjeti za upis predmeta: Metodika odgojno-obrazovnog rada sa djecom s intelektualnim teškoćama i djecom u autističnom spektru 1
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Abdulović, A. i dr. (2013); Svi pripadamo – podrška inkluzivnoj školskoj praksi; Sarajevo: Udruženje Život s Down sindromom 2. Guberina-Abramović, D. (2008); Priručnik za rad s učenicima s posebnim potrebama integriranim u razrednu nastavu u osnovnoj školi; Zagreb: Školska knjiga 3. Ivanković, K. (2003); Downov sindrom u obitelji: Priručnik za roditelje i stručnjake; Zagreb: FoMa 4. Kljajić, J. (2006); Terapija pokretom i plesom deteta sa autizmom - prikaz slučaja. Psihijatrija danas, 38 (1), 67-77. 5. Kostelnik, J.M; Onaga, E; Rohde, B. i Whiren, A. (2004); Djeca s posebnim potrebama; Priručnik za odgajatelje, učitelje i roditelje; Zagreb: Educa 6. Vajnbrener, S. (2010); Podučavanje dece s teškoćama u učenju u redovnoj nastavi, Beograd: Kreativni centar 7. Zergollern-Čupak, Lj. (1998); Down sidrom – Iskustva i spoznaje; Zagreb: Centar za rehabilitaciju „Zagreb”
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 21. Bojanin, S. S., Kolar, D., & Kolar, M. (2002). Mentalna retardacija i psihotični poremećaji. Psihijatrija danas, 34(3-4), 327-343. 22. Sellin, B. (1998); Neću više biti zarobljen u sebi: poruke iz jednog autističnog zatvora; Zagreb: Udruga za autizam 23. Specijalno izvješće o stanju prava djece sa posebnim potrebama/smetnjama u psihofizičkom razvoju, Institucija ombudsmena/ombudsmana za ljudska prava BiH 24. Stavrić, A. i Redžić, M. (2005); Autizam (priručnik za roditelje); Sarajevo: centar „Vladimir Nazor“ 25. Stručni radovi 26. Materijali sa nastave

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA PEDAGOGIJU-SPECIJALNA PEDAGOGIJA

Naziv predmeta i šifra: Metodika odgojno-obrazovnog rada sa djecom koja su nadarena i talentirana 2 FIL SPED 542
Semestar, broj sati i broj bodova: četvrti (IV) semestar II ciklusa, 1 predavanja + 1 seminar + 2 vježbe; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status modula: obavezni
Cilj predmeta: Osposobiti studente da koriste specifične strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom koja su nadarena i talentirana.
Sadržaj predmeta: <ol style="list-style-type: none">1. Osnovne strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom koja su nadarena i talentirana.2. Specifične strategije u odgojno-obrazovnom radu sa djecom koja su nadarena i talentirana.
Preduvjeti za upis predmeta: Metodika odgojno-obrazovnog rada sa djecom koja su nadarena i talentirana 1
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Cvetković, L. J. (2002); Darovito je, što ću sa sobom? Zagreb: Alinea2. Drašković, B. (1998); Daroviti i obrazovna odiseja. A. B. C. Grafika, Beograd3. Furlan, I. i Kobala, A. (1971); Ubrzano napredovanje nadarenih učenika osnovne škole, Školska knjiga, Zagreb
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Grupa autora (1988) Uspostavljanje sistema rada sa talentovanom djecom i omladinom, Beograd: Republički zavod za unapređenje vaspitanja i obrazovanja2. Koren, I. (1989); Kako prepoznati i identificirati nadarenog učenika, Školske novine, Zagreb3. Mildrum, K.N. (2000); Creativity Workshops in the Regular Classroom; Roeper Review, Vol.22 Issue 3, p162, 3p4. Stručni radovi5. Materijali sa nastave